

Nr. 29 - December 1995
7e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 6,-

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCHRIFT

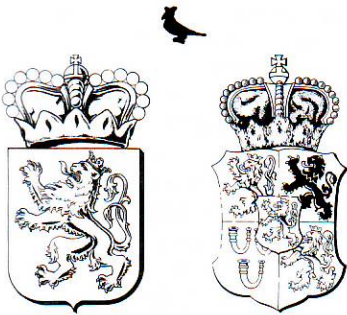

Brand

HET BIER WAAR LIMBURG TROTS OP IS.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs Hfl 25,- / BF 480 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à Hfl 6,- / BF 115 excl. Hfl 3,- / BF 60 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125
Postgironummer 2878343
België: Gemeentekrediet van België Agentschap Kinrooi, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres en nieuw abonnement

Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden.

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie.
Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

De redactie stelt het algemeen belang boven het persoonlijk belang en behoudt zich daarmee het recht voor om aangeboden teksten te wijzigen, in te korten of zelfs niet te plaatsen.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Op 17 november vond in het Gouvernement in Maastricht de premiere plaats van de TV-documentaire-film "Limburgse Schutterijen". De eerste videotape werd aangeboden aan Gouverneur Mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst.

De presentatie werd omlijst door enkele demonstraties van de Bussenschutten uit Neer.

Bijna jaarlijks is er wel iemand die videobanden te koop aanbiedt over het Limburgse Schutterswezen. De kwaliteit van deze banden evenals de samenstelling laat vaak zeer te wensen over. De videofilm "Limburgse Schutterijen" is de eerste professionele videofilm die het aanzien meer dan waard is.

Ofschoon samensteller Peter Joosten een onbekende was in de schutterswereld, heeft hij met zijn bedrijf een 30 minuten durende videofilm gemaakt die geen enkele seconde verveelt. Na een korte inleiding van Ge-deputeerde Martin Eurlings en een historische kijk op het schutterswezen door Wim Pijpers, barst het schuttersgeweld los. Lei Meisen praat de schutters, bielemannen, koningsparen etc de huiskamers in op een wijze die Lei eigen is. De videofilm toont beelden van bondsfeesten, het OLS en het LDS. De mix met filmbeelden uit lang vervlogen tijden, maakt de videofilm tot een historisch document.

Het virus dat "Limburgs Schutterswezen" heet, heeft ook Peter Joosten besmet. Joosten heeft al vast omlijnde plannen om meer videofilms over het Limburgse Schutterswezen te maken.

Naar mijn mening komt de schuttersbond Juliana en de Bussenschutten uit Neer wat te vaak in de videofilm voor. Daarentegen zijn andere schuttersbonden niet of slechts vluchtig te zien op de film.

De videofilm "Limburgse Schutterijen" is te koop bij alle kantoren van De Limburger en het Dagblad van Noord-Limburg voor de prijs van f 19,95.

Na afloop van de presentatie sprak de Gouverneur zijn zorgen uit in de richting van de OLS-President. De Gouverneur wilde van Lei Stals de richtlijnen weten ten aanzien van zijn nieuwe vrouwelijke collega Gouverneur Hilda Houben-Bertrand uit Belgisch-Limburg voor het komende OLS. Lei Stals kon de Gouverneur geruststellen omdat er geen richtlijnen zijn die het verbieden dat een vrouwelijke eregast een ereschot mag lossen.

In het komende nummer zal de Limburgse Schuttersagenda 1996 worden opgenomen als bijlage. Gegevens hiervoor kunt U nog insturen tot 15 januari 1996.

Namens alle redactieleden en correspondenten wens ik U Prettige Kerstdagen en een Voorspoedig 1996. Veel leesplezier toegewenst,

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in maart 1996 verschijnen. Kopij en advertenties kunnen aangeleverd worden tot 1 februari 1996 bij het redactie-adres.

Erratum De namen van de personen op de voorpagina (zie tekstpagina 1) bij het vorige nummer werden verkeerd weergegeven. De juiste tekst behoort te zijn: v.l.n.r. Nicole Ketelbuters, Willy Kersten, Vital Weetjens, Guido Hollanders, Rik Kuppens (niet behorend tot het winnende zestal), Frans Arndts en Thieu Versleegers.

Bij de voorpagina: Voorpagina van het boek dat werd uitgegeven bij gelegenheid van het 400-jarig bestaan van schutterij St. Joris-Wesseem. Elders in dit nummer meer over deze schutterij.

SCHUTTERIJ SINT JAN-BAEXEM

Oude geschiedenis van de schutterij

Bij gelegenheid van het 250-jarig bestaan in 1971 van schutterij St. Jan-Baexem werd een schuttersfeestijn georganiseerd en een feestgids uitgegeven. Het huidige bestuur van deze schutterij stelde ons de teksten ter beschikking die de heer Berghs schreef voor de feestgids.

door J.H.J. Berghs †

De bescherming en verdediging als individu en als gemeenschapswezen is een aangeboren eigenschap van de mens, die wortelen in het instinct tot zelfbehoud. De ontwikkeling van deze bescherming en verdediging loopt parallel met de geestelijke ontwikkeling en de uitvindingen. De ontwikkelingsgang is: stok - steen - zwaard - pijl en boog - vuurwapen.

Het vuurwapen is in de 14e en 15e eeuw ontwikkeld.

De oprichting van de schutterijen ligt in onze regio over het algemeen rond 1600. Dit is de rumoerige tijd van het midden van de 80-jarige oorlog; de vrijheidsstrijd van de Ne-

derlanders tegen de Spanjaarden. Het Land van Thorn en het Graafschap Horn hadden weliswaar niets met deze oorlog te maken, maar toch was de weerbaarheid van groot belang in verband met passerende en soms rovende legers en roversbendes. Het was de enige vereniging met een reglement in het dorp. In de 17e eeuw reeds kwam naast de beschermende taak het folkloristisch element.

Bij de installatie van een nieuwe Abdis van Thorn, luisterden de gezamenlijke schutterijen van het Vorstendom Thorn dit feest op.

Tijdens de processies vormde de schutterij de wacht. Jaarlijks was het vogelschieten. Het patroonsfeest werd gevierd, waarbij de geestelijke en/of wereldlijke overheid een aam (plusminus 155 liter) bier schonk. Momenteel is de schutterij een vorm van folklore, sport en ontspanning.

Enige feiten uit de oude geschiedenis van de schutterijen in het Land van Thorn.

In de protocollen van de Abdij Thorn lezen we op 15 mei 1609, dat de Oude Schutten van Thorn bij speciale gratie van de Abdis en het kapittel in de Kerpersheide een stuk gemeentegrond van circa 11/2 bunder mochten ontginnen. Daarvoor moest de schutterij een eventueel feest van de Abdis opluisteren.

De Jonge Schutten kregen vergunning om 2 bunders in de Kerpersheide te ontginnen, evenals de Schutten van Ittervoort en Grathem.

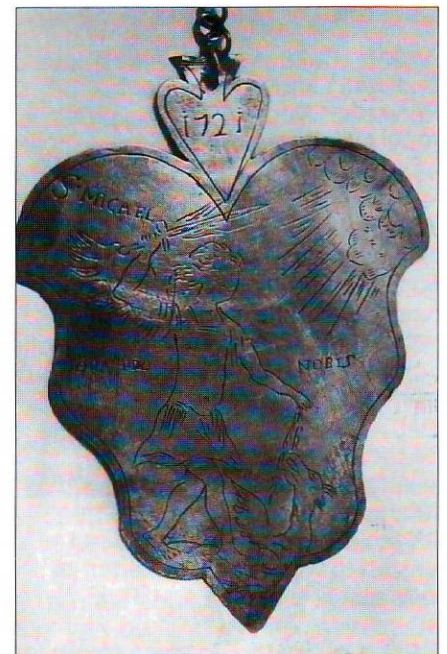
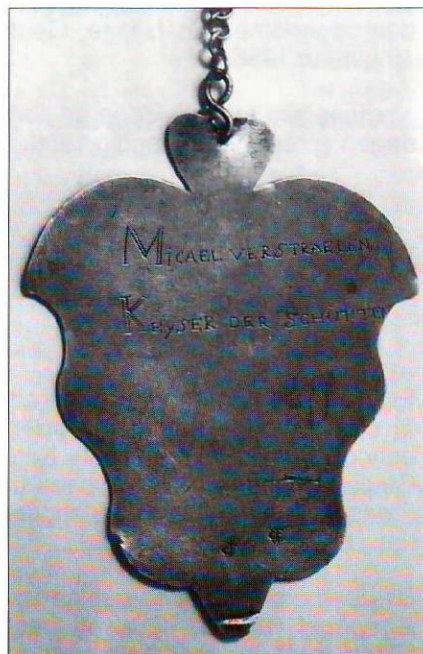
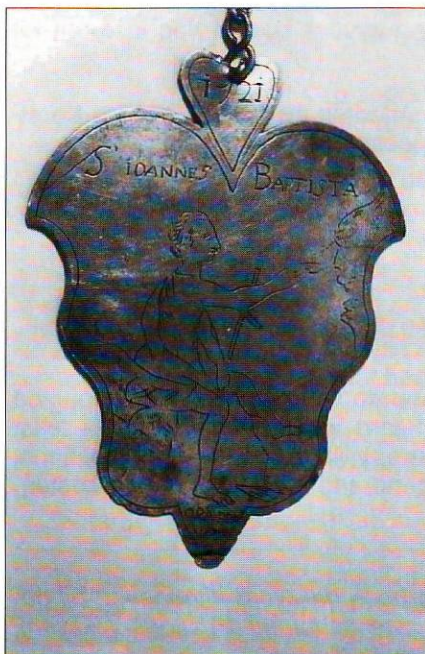
De schutterij van Baexem wordt hierbij niet vermeld, hetgeen niet betekent dat deze niet bestond. Baexem lag te ver van deze heide verwijderd. Wel weten wij dat de schutterij van Baexem rond 1650 over inkomsten van een perceel grond beschikte.

Schild (l 12,3 cm, br 9 cm).

Materiaal: zilver Vorm: Schildvormig, boven voorzien van een hart. Zilvermerken: Op de achterzijde van de plaat is tweemaal het meesterteken "IW" (?) afgeslagen. Beschrijving: op het schild is een voorstelling van de aartsengel Michaël aangebracht. Op het hartvormige gedeelte is het jaartal 1721 gegraveerd. Verder komen op het schild de volgende inscripties voor: "S. MICHAEL" en "ORA PRO NOBIS". Op de achterzijde staat: "MICAEL VERSTRAELEN KEYSER DER SCHUTTEN".

Schild voor- en achterzijde. *Materiaal: zilver. Vorm: schildvormig boven voorzien van een hart. Zilvermerken: Op de achterzijde van de plaat is tweemaal het meesterteken IW (?) afgeslagen.*

Beschrijving: Op het schild is een afbeelding van Joannes de Doper aangebracht. Op het hartvormige deel is het jaartal 1721 aangebracht. Verder komen op het schild de volgende inscripties voor: "S' IOANNES BAPTISTA" en "ORA PRO NOBIS". Op de achterzijde staat: "MICAEL VERSTRAELEN KEYSER DER SCHUTTEN". (l 11,7 cm, br 9 cm).

Vogel. Materiaal: zilver. Zilvermerken: geen. Beschrijving: De vogel is hol, gekroond en voorzien van een halsband, staande op een takje. De veren, vleugels en staart zijn ten dele door gravering aangegeven. Op het lichaam zijn twee ringen bevestigd, waarmee de vogel aan de keten is opgehangen. (l 18 cm, br 3,3 cm, h 15 cm).

Wanneer bovengenoemde schutterijen - aldus het protocol gedateerd 15 mei 1609 - een nieuw vaandel zouden nemen, waren ze verplicht het wapen van de Abdis en van het Kapittel daarin op te nemen. Op 25 juni 1609 ontvingen de Oude Schutten 2 dubbel philippen om het wapen van het Kapittel in het vaandel te laten zetten.

Het Vorstendom Thorn (900-1800), waartoe Baexem behoorde evenals Grathem, Ittervoort, Ell, Haler, Stramproy en Thorn zelf, had geen groot leger voor zijn bescherming nodig. De rechtstreekse meerdere van de Abdis van Thorn was de Duitse Keizer op wiens steun en bescherming men vast kon rekenen. Naast de schutterijen op de diverse dorpen, beschikte de Abdis over een lijfwacht van circa 50 man.

Zoals reeds gezegd is vervulden de schutterijen de taak van bescherming en opluistering van festiviteiten, hetgeen uit het volgende moge blijken.

De officieren en regenten der loffelrijke broederschappen van St. Sebastiaan en St. Michaël (beide uit Thorn) zeiden in 1670 dat ze onheugelijke tijden geleden door de Abdis en het Kapittel waren opge-

richt. Altijd waren ze op kermisdag met de processie van het Kapittel meegetrokken. Eensdeels was dit ter opluistering, anderdeels om alle eventualiteiten die inbreuk op de processie zouden kunnen doen te voorkomen.

Vanaf de oprichting hadden de schutterijen omstreeks Pinksteren een kleine ontspanning gehad door het schieten op een opgerichte houten vogel. Nu was onlangs door een sterke wind hun schietboom vernield. Dus kon het schieten niet doorgaan, want ze hadden geen geld om een nieuwe boom te kopen of hun hele geld ging eraan! Wanneer ze een nieuwe zouden krijgen, zouden ze een voorbeeld geven door goed gedrag en gebed. En ze kregen hun boom.

Secretaris van St. Sebastiaan was J. Geuskens en van St. Michaël was dit Wilhelmus Janssens. Deze Wilhelmus Janssens is een verre voorvader van de huidige voorzitter van de schutterij St. Jan uit Baexem; de heer J.H.H. Janssens.

De schutterij van Baexem

Zeer schaars zijn de historische gegevens over de schutterij van Baexem. In de archieven vindt men hier en daar sporadisch gegevens.

Op 15 september 1657 wordt gesproken van een goed gelegen bij de schietboom. Waar een schietboom staat, is ook een schutterij zo kan men logischerwijs aannemen. Vermeld goed had als begrenzing de Heythuyser beek, zodat we enig idee hebben waar we de schietboom moeten zoeken.

Op 23 november 1669 treffen we nogmaals de vermelding schietboom aan. Peter Aben wees er op 25 oktober 1688 op dat zijn ouders vroeger een stuk land ontgonnen hadden en daarvoor 13 stuiver per jaar aan de schutterij betaalden. Voorzichtig mogen we concluderen dat er rond 1671 in Baexem een schutterij was. Dit is dus nu ruim 300 jaar geleden.

Meer uitgebreide vermelding van de schutterij vinden we in 1690 in een geschil tussen de "Jonkmans" ofwel "Schutten" van Baexem en pastoor Pendris met koster Engelen. Op 3 juni 1690 beweerden de schutten dat al circa 40 jaar lang elk jaar een ton bier van de koster was ontvangen. Dit was altijd zo geweest tijdens pastoor Jac. Joosten (1642-1664), pastoor Beukeler (1664-1665), pastoor Spronckhuijsen (1665-1683) en pastoor Pendris die nu 8 à 9 jaar in Baexem was. De schutten ontvingen deze ton bier voor het gebruik van gemeentelijke gronden door de koster. Nooit was dit recht op een ton bier bestreden en nu wél. Koster Engelen wilde het bier niet meer geven. De pastoor zei dat de schutten maar eens moesten bewijzen dat ze er recht op hadden, want de koster had de betreffende landerijen niet in zijn geheel in vruchtgebruik. Hoe deze zaak werd afgewikkeld is niet bekend, maar in later tijd schonk de gemeente elk jaar een ton bier à f 8,- aan de schutterij en wel daags na St. Jan (24 juni). Mogen we daaruit besluiten dat de schutterij toendertijd ook "Sint Jan" heette? Het bewijs is vooralsnog niet geleverd.

Elk jaar werd in een ander caféhet geschonken bier genuttigd. Op woensdag 7 juli 1717 werd Francisca Christina op plechtige wijze als Abdis van Thorn ingehaald. Alle schutterijen van het Land van Thorn met geweren en vaandels kwamen haar aan de grens van haar Vorstendom afhalen. Daarvoor waren de schutterijen reeds de dag tevoren bijeengekomen.

Schild vervaardigd te Roermond.

Materiaal: zilver. **Vorm:** hartvormig. **Zilvermerken:** Op de plaat zijn het stadsteken van Roermond en het meestersteken "CH" afgeslagen.

Beschrijving: In het midden van het in rococostijl uitgedreven schild is een klein schildje vrijgelaten waarin een gekroond wapen is gegraveerd met twee zeemeerminnen als schilddraggers en het jaartal 1763.

Schild zonder jaartal (l 20,8 cm, br 16,5 cm)

Materiaal: zilver **Vorm:** Ovaal **Zilvermerken:** Op de plaat zijn twee merken afgeslagen, waarvan één ondefinieerbaar is, de ander is een zespuntige ster waarboven de letters "VB".

Beschrijving: Binnen een lauwerkrans is een wapen afgebeeld. Aan de bovenzijde is een oog met twee zilveren klinknageltjes aan de plaat bevestigd, aan de onderzijde zijn twee gaten aangebracht.

Van Abdis Maria Cunegonda (Abdis 1778-1794) ontvingen alle schutterijen een mooie, grote zilveren plaat voor bij het koningszilver. In het oude koningszilver van Baexem bevindt zich deze plaat ook nog.

Benevens de koningsvogel en twee koningsplaten bevindt zich aan de breuk een schildje met het opschrift: "Michaël Verstraelen, Keijser der schutterij 1721".

Van 1741 tot en met 1794 treffen we elk jaar de vermelding van een vat bier in de gemeenterekening aan. Het kempke bij de schietboom (= stukje land) bracht elk jaar voor de gemeente f 2,25 pacht op. Na 1796 houdt deze vermelding op. Dit is een verklaarbare zaak. Evenals in de Tweede Wereldoorlog kregen we in 1794 een bezetting niet door Duitsers, maar door Fransen; de Franse revolutie en Napoleon 1794 tot 1813. Uiteraard werden de schutterijen toen niet geduld.

Van 1800 tot 1814 treffen we in de archieven van Baexem ook de toepassing van de conscriptie ofwel loting voor de Franse militaire dienst aan. Elk jaar moesten er enige jongens in Franse dienst.

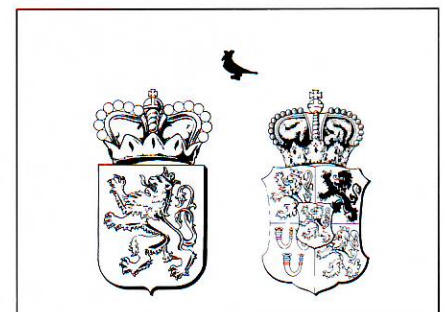
Na het vertrek van de bezetters in 1814 wordt de oude schutterij niet vermeld tot 1828. Dit betekent niet, dat ze niet bestond. Om een voorbeeld te geven: in 1875 had Baexem een zielental van 581 en een schutterij bestaande uit 22 leden.

Op 28 juli verkocht pastoor A. Verhoeven verschillende gouden en zilveren voorwerpen, die zich aan het beeld van Onze Lieve Vrouw bevonden. De opbrengst was bestemd voor de versiering en het onderhoud van het kerkgebouw. Hiertoe behoorden de zilveren sieraden van de Oude Schutterij.

Deze verkoop kwam weer ter sprake op 1 juli 1881 toen de heer

Hub Canoy zich bedankte van het Kerkbestuur en leverde grote moeilijkheden op omdat H. Canoy er tegen was geweest.

De versiering van het Maria-altaar bestond omstreeks 1810 uit de volgende voorwerpen: 2 zilveren kronen, 1 zilveren scepter, 1 zilveren aardbol, 8 zilveren schildjes, 10 zilveren borstkruisjes met zilveren knoppen. De 8 zilveren schildjes moeten wel afkomstig zijn geweest van het zilver van de schutterij.

SCHUTTERSSTANDBEELD TE ST. HUIBRECHTSLILLE

Veertig jaar geleden schreef het *Limburgs Heemkundig tijdschrift* over St. Huibrechtslille het volgende: "Hier zoals elders heeft het Oud-Limburgs Schutterswezen veel van zijn vroegere luister verloren door de moderne levenswijze en ontspanning waarvoor de jeugd bereid is alle offers te brengen".

Op 6 mei 1995 stelde Bob Degol trots vast dat in datzelfde Limburgse Schutterswezen de heropleving is uitgegroeid tot een ware bloei. De bloeiperiode is vooral te danken aan de inzet, doorzettingsvermogen, de vele initiatieven en de creativiteit van onze schutterij.

Op 15 augustus 1995 was het 340 jaar geleden dat de Lilse schutterij een "nieuwe caerte" kreeg uit handen van de heer van Grevenbroek. In 1651 immers werd het dorp Sint Huibrechts-Lille overvallen door plunderende Loreinse soldaten. Ondanks het verdrag van Münster in 1648, bleven verschillende legerbenden onze streken onveilig maken.

Zoals gebruikelijk in die tijd, verscholen zich een groot aantal Lillenen in het kerkgebouw of de versterkte toren en namen zij alle kostbare stukken met zich mee. Naast het kerkelijk en gemeentelijk archief werden ook de bezittingen van de schutterij meegenomen naar de toren. Woedend omdat de buit hun ontsnapte, staken de Loreinen de kerk en de toren in brand. Dertig burgers vonden er de dood en al het opgeborgen archief bleef in de brand.

Op hun verzoek, en om naar hun zeggen "alle ongeschiktyden en kiyvagien" te vermijden, vroegen de schutters aan hun heer nieuwe standregelen.

Op 15 augustus 1655, op Onze Lieve Vrouw Hemelvaartsdag, werden binnen Sint Huibrechts-Lille de nieuwe statuten ondertekend.

De schutters van schutterij St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille vonden dit een unieke gelegenheid om dit feit te herdenken door het laten vervaardigen van een schuttersbeeld. Hiermede werden alle gildezusters en gildebroeders geëerd die door alle tijden heen de schutterij trouw zijn gebleven. De voorkeur ging uit naar een schutter met enkele

Standbeeld "De Schutter".
Opschrift op schild:
"Ode aan de Gul 1554-1655-1995".

schuttersattributen. Een beeld dat voor iedereen duidelijk herkenbaar moest zijn.

Het beeld kreeg als opschrift mee "Ode aan de Gul 1554-1655-1995". Het jaartal '1554' vraagt in de gegeven omstandigheden enige verklaring. De standregelen, die in 1651 waren verbrand, werden verleend door Godart van Bocholtz, heer van Hamont-Achel en Sint Huibrechts-Lille. De juiste datum van deze verlening is niet gekend. Wel is geweten dat Godart van Bocholtz het land van Grevenbroek onder zijn beheer had tussen 1554 en 1574 en bijgevolg in deze periode toestemming gaf tot de oprichting van de Lilse schutterij.

Aan de vooravond van het OLS in Kelpen-Oler hield Bob Degol een pleidooi om in het schuttersbeleid de volkscultuur en de cultuur met een grote "C" te herwaarderen en aan te moedigen. Degol benadrukte toen dat de schutters goede relaties en contacten moeten aanknopen met de kunstenaars uit de streek, zoals dat eeuwen geleden ook het geval was. Dankzij de inzet en de creativiteit van kunstenaars als Breughel, Rubens, Rembrandt en Frans Hals kunnen vandaag nog miljoenen mensen met bewondering genieten van de prachtige schuttersstukken.

Het pleidooi van Bob was niet tegen dovemansoren gericht, want sinds zijn oproep werden er in Belgisch-Limburg maar liefst drie standbeelden onthuld die betrekking hebben op het Limburgse Schutterswezen.

Na de onthulling van het borstbeeld ter nagedachtenis van wijlen Meester Pierre Creemers in 1993 te Molenbeersel, volgde een jaar later de onthulling van het Marketentstermonument in Leopoldsburg. Schutterij St. Sebastiaan heeft op 6 mei 1995 het standbeeld "De Schutter", een bronzen creatie van de kunstenaar Stefan Bongaers uit Bree, toegevoegd aan de reeks.

"De Schutter" is afgebeeld in de klederdracht van een 17e eeuwse Antwerpse poorter en komt voor op een schilderij in het Antwerpse stadhuis. Schutterij St. Sebastiaan draagt overigens dezelfde klederdracht.

Het standbeeld "De Schutter" is voor velen het symbool van de schuttersidealen en verwijst naar het spel van de schietsport en het spel van de muzikale beleving. Tezeldertijd is het beeld een appèl aan de paraatheid ter verdediging van de eigen culturele waarden.

Of het een mooi beeld is? Dit laten wij over aan het wijs besluit van de bezoeker. De schutters zijn er tevreden mee. Sommigen onder hen, misschien wel meer als wij denken, strijken hem wel eens argeloos over zijn hoofd voor het vertrek naar de schutterswedstrijd. Verborgene krachten? U weet maar nooit!

Luc Stalmans.

HOOFDLIEDENDAG NBFS 1995

Handboogschutters, Leur 1993.

Foto: P. v. Bakel, Eindhoven.

Jaarlijks houdt de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS) een thematische hoofdlieëndag. De hoofdlieëndag is te beschouwen als een feestelijke jaarafsluiting voor de hoofdlieden (bestuursleden) van de aangesloten schuttersgilden, gasten en andere belangstellenden.

Ik kan de vorm en inhoud van deze themadagen van harte aanbevelen. Deze dagen zijn een ideaal middel voor het bestuur daar waar het gaat om informatie-overdracht naar de aangesloten verenigingen.

De op 14 oktober j.l. georganiseerde hoofdlieëndag stond in het teken van het 60-jarig bestaan van de NBFS en werd gewoontegetrouw gehouden in het provinciehuis te Den Bosch.

De lezing "Wie zijn en waren eigenlijk onze gildebreeders door de eeuwen heen?" kreeg gestalte door gastspreker Professor dr. Peter Nissen (voormalig lid van schutterij St. Martinus-Linne!), thans lector aan de Katholieke Universiteit Brabant. In de hal van het provinciehuis was een expositie te bezichtigen over het gildewezen. Gildebreeders en gildezusters worden elk jaar gevraagd om delen van hun privé- of gildebezit tentoon te stellen. Dit jaar was er een tentoonstelling van verzamelobjecten die in relatie staan tot de schutterijen/schuttersgilden zoals straatnaamborden, oude krantenknipsels, zilver, briefpapier en enveloppes met het opschrift

van een schutterij/schuttersgilde, bierviltjes, bierpullen, beeldjes van schutspatronen, gildeservies, gildewapens en bijzonder goed opgezette postzegelverzamelingen waarbij de patroonheilige van het gilde centraal staat.

In de muzikale (mild badinerende) reacties van gildebreeders-troubadour Henk Habraken krijgt het bestuur van de Federatie elk jaar een spiegel voorgehouden over opmerkelijke zaken en het functioneren van het bestuur van de NBFS.

Een van de hoogtepunten vind ik telkens weer de jaartoespraak van Federatievoorzitter Eugène van Bouwdijk Bastiaanse. In goed gekozen bewoordingen houdt hij een terugblik op het afgelopen federatiejaar en houdt hij de aanwezigen de mogelijke problemen in de toekomst voor.

Als speciale gasten waren aanwezig o.a. de bisschop van het bisdom Den Bosch Mgr. Terschure, de president van de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden, Graaf 't Kint de Roodenbeke en de heren Dorgelo (VROM) en Leget (TNO) die hebben meegewerkt aan de oplossing van de loodproblematiek.

Aangezien de lezing van Federatievoorzitter van Bouwdijk Bastiaanse nogal wat elementen in zich draagt die ook voor ons schutterswezen interessant zijn en vertaald zouden kunnen worden voor onze schutterijen vindt U hieronder de tekst.

Wim Pijpers.

Gildezusters en gildebreeders, 60 jaar geleden, op 7 december 1935, gingen in Gemert 5 bonden van schuttersgilden in Noord-Brabant een samenwerkingsverband aan onder de naam Federatie van Schuttersgilden. Die bonden waren: de kring van schuttersgilden Het Land van Cuijk, de bond van schuttersgilden kring Kempenland, de bond van schuttersgilden kring Maasland, de kring van schuttersgilden Het Kwartier van Oirschot en de bond van schuttersgilden kring Peelland.

In 1978 werd de pas opgerichte kring van schuttersgilden Baronie-Markiezaat eveneens opgenomen in de federatie, die intussen omgedoopt was in de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden.

Gerelateerd aan de eeuwenoude historie van de gilden betekenen deze 60 jaar niet veel. Na eeuwenlang een solitair en dorpsgericht bestaan te hebben geleid in de directe dorpsgemeenschap, was er toen kennelijk de behoefte om zich aaneen te sluiten, eerst in bonden c.q. kringen en in 1935 ook in een federatie. De voortschrijdende en de steeds meer geavanceerde mogelijkheden tot mobiliteit en communicatie waren daarin slechts de technische hulpmiddelen. Afgezien daarvan was er blijkbaar de innerlijke drang om in diversiteit naar aard en streek en in autonomie der gilden toch in een breder kader te gaan samenwerken met de katholieke godsdienst als richtsnoer.

Het is niet aan mij om over dit fenomeen op de hoofdlieëndag een referaat te houden; ik mis daartoe ten enmale de cultuurhistorische expertise.

Wel is het nuttig om bij het bereiken van deze 60-jarige mijlpaal even afstand te nemen en kritisch de afgelopen 60 jaar onder de loupe te nemen. Niet zo zeer chronologisch op de gebeurtenissen dan wel om te zien hoe de doelstellingen, eertijds geformuleerd, zijn nageleefd en uitgedragen, of wellicht om te constateren dat ons handelen in negatieve zin heeft uitgepakt.

De federatie bestaat bij de gratie van de kringen/bonden en die weer, bij de gratie van de gilden als autonome eenheid in deze "horizontale hiërarchie". Deze aanduiding staat in dit kader voor "samenwerking met respect voor elkaars eigenheden" en niet voor "opgelegde wetgeving van bovenaf".

Zo er een wetgeving is die wij kennen, vertaald in bijvoorbeeld een wedstrijd-reglement, dan is die in onderling overleg vastgesteld en zeker niet opgelegd. Dit is een goede zaak en het impliceert tevens dat eenieder heeft aanvaard (op basis van vrijwilligheid en een meerderheidsbesluit) zich hieraan te houden, soms tegen persoonlijke opvattingen in.

De federatie in al haar geledingen wil geen elitaire groep gildebroeders zijn "die het voor het zeggen hebben". Integendeel, het zijn gildebroeders, uit uw midden gekozen, die uw wensen en uw noden inventariseren en in kritisch overleg en met terugkoppeling naar u toe, trachten te komen tot praktische reglementen, bepalingen en wat dies meer zij. Deze blijven echter instrumenten, te gebruiken voor een goed samenspel. Deze reglementen en bepalingen mogen niet worden tot starre en logge fundamenten van een instituut dat federatie heet. Beschouw ze als meubelen in een beschuttend casco-bouwwerk, federatie genaamd. En die hierin op eigentijdse wijze kunnen worden geschikt, maar wel onder de basis-cascobouw die eenduidig is bepaald door de in de federatieve statuten vastgestelde normen 60 jaar geleden, namelijk: "De broederschap tussen de gildebroeders, welke broederschap van oudsher is gebaseerd op de Heilige Schrift in verbondenheid met de Rooms-Katholieke Kerk en op welke broederschap elke gildebroeder persoonlijk aanspreekbaar dient te zijn."

Het is echter zonneklaar dat 60 jaar na deze formulering, die min of meer een geloofsbelijdenis inhield, de geloofsbeleving intussen is geëvolueerd (volgens de progressieven) dan wel is afgekald (volgens de behoudenden). Beide waardenoordelen zijn zeer subjectief en worden gehanteerd naar gelang de persoonlijke geloofsbeleving. Naar mijn mening is dit van ondergeschikt belang in de hiervoor geschetste basis-cascobouw. Allen die van katholieken huize zijn, in al hun schakeringen kunnen een zeer goed onderkomen vinden in deze cascobouw. Wellicht, gestaafd door praktijkvoorbeelden, is dit gezichtspunt ook uit te breiden tot niet-katholieke christenen.

Ik moge in deze Mgr. Muskens citeren, die als geestelijk raadsman van de EGS, in relatie tot de diversiteit van christelijke religies van de aangesloten gilden en schutterijen stelt: "Een oud adagium voor gedrag onder christenen is, dat zij het eens zijn over wezenlijke zaken, elkaar vrij laten waar onzekerheid over bestaat en in alles broederlijke liefde beoefenen. Gilden zijn bij uitstek in staat om hierin een voorbeeld te geven. Dit geldt te meer nu de gilden ook samen gaan optrekken in Europees verband."

Ook zal het u in de eerder genoemde passage van de federatiestatuten en wellicht ook in overeenkomstige passages van de kringstatuten zijn opgevallen, dat er uitsluitend gesproken wordt over "gildebroeders". Zestig jaar geleden was het in die tijdgeest blijkbaar vanzelfsprekend; men onderkende

toen formeel geen gildezusterleden, hoewel die er in sommige gilden van oudsher zijn.

In de afgelopen decennia is het fenomeen "vrouw in het schuttersgilde" telkenmale opgedoken in de kringen van schuttersgilden en uiteraard ook in de federatie. Ook in dit opzicht zijn de inzichten aan verandering onderhevig. In de kring Kwartier van Oirschot is men recentelijk tot een consensus gekomen en is de vrouw in het gilde volledig geaccepteerd. In andere kringen is de discussie nog gaande; ook hier is eigentijdse schikking van de meubels in het federatiegebouw aan de gang.

Ten aanzien van de federatieve werksfeer is het noodzakelijk om in dit kader de algemene richtlijn, inzake het mogen deelnemen aan de wedstrijden op kringoverschrijdende gildefeesten uitsluitend door gildebroeders, te toetsen aan de realiteit en niet de ogen te sluiten voor het feit of te verdoezelen, dat er nu eenmaal vrouwelijke gildeleden zijn.

Hebben wij in het verleden misschien drogredenen aangevoerd om vrouwelijke gildeleden uit te sluiten van deelname aan deze wedstrijden? Daar moeten wij ons op bezinnen. Lange tijd leekt het of er om deze hete brij werd gedraaid, of werden er halfslachtige bepalingen geïntroduceerd.

Onlangs is deelname van vrouwelijke gildeleden in het federatiebestuur wederom aan de orde geweest. Via uw kringvergaderingen zult u er in de zeer naaste toekomst mee worden geconfronteerd en zal uw mening worden gevraagd. En baseer uw mening dan op eerlijkheid en zuiverheid van intermenselijke relatie.

Let wel, er zijn twee zaken die spelen: ten eerste het gildelidmaatschap van vrouwen en ten tweede de toelating van deze vrouwen op kringoverschrijdende gildefeesten zoals landjuwelen en vrije gildefeesten.

De toelating van de vrouw als gildelid is een zaak die uiteindelijk alleen door het desbetreffende autonome gilde wordt bepaald. Het kringbestuur kan en mag zich hierin uitsluitend informatief en adviserend opstellen, maar moet zeer zeker aandringen op de hoogst mogelijke zorgvuldigheid in de besluitvorming. Het functioneren van zo'n gilde, in uiterlijke verschijningsvorm maar ook in andere zaken zal door toelating van vrouwen zeker veranderen.

Standaardruiters, Leur 1993.

Foto: J. v. Bakel, Eindhoven.

Kruisboogschutters Kringdag, Best 1994. Foto: P. v. Bakel, Eindhoven.

De toelating van vrouwelijke gildeleden aan wedstrijden op kringoverschrijdende gildefeesten, (waar het federatiereglement derhalve van kracht is), is een zaak die de kringen en de federatie aangaat, in wezen dus het samenwerkingsverband van de Brabantse gilden. En in de besluitvorming hierin mogen evenmin drogredenen worden gehanteerd. Er zou in de reglementering in wezen geen onderscheid mogen worden gemaakt tussen mannelijke en vrouwelijke leden. Gilde-overheden en kring-overheden, ik moge verzoeken deze materie zorgvuldig in uw gremia te bespreken opdat dit steeds heter wordende hangijzer ons op de duur niet zal verschroeien, maar door onderdampeling in redelijke argumenten moge afkoelen en dienen als geharde kapstok voor een nieuw samenwerkingsverband op gildefeesten in de toekomst. Dan zullen de eerste zestig mannelijk georiënteerde federatieve jaren bevredigend kunnen worden afgesloten en gaan we vernieuwend doch gestoeld op het wezenlijke van onze tradities een volgend tijdperk in.

Een zaak die vooral in schutterskringen zeer veel beroering heeft veroorzaakt is de loodbelasting van het milieu door geweeschietende gilden. Via ons blad *De Gildetrom* bent u in grote lijnen op de hoogte gehouden van de voortgang in en het resultaat van de intensieve besprekingen met het ministerie van VROM, met het onderzoeksbureau van TNO en met andere overheids-

instellingen. Het resultaat, vervat in een zogenaamde circulaire en gericht aan de gemeenten en provinciale samenwerkingsverbanden is per 1 september in werking getreden. De eisen die aan de schietinrichtingen gesteld worden, zullen ongetwijfeld een impact hebben op uw schietmethodiek en menig gilde voor financiële en technische problemen plaatsen. De technische problemen kunnen de gilden met hun inventiviteit ongetwijfeld oplossen. De kosten van ricochetvangers en kogelvangers zijn beduidend lager dan aanvankelijk twee jaar geleden werd gesteld.

Voor de gilden die alleen met het geweer schieten op hun een- of meerjarig koningschieten, is een passende modus gevonden. Zij behoeven alleen te voldoen aan de

veiligheidseisen; het gebruik en dus de aanschaf van relatief dure kogelvangers is derhalve niet verplicht.

Van de ministeriële circulaire zullen ten behoeve van de schietcommissies en de met geweer schietende gilden kopieën beschikbaar komen die u via uw kringsecretaris zult krijgen. Ook zullen de schietcommissies informatieve bijeenkomsten houden.

Als vervolg op de inwerkingtreding zullen de gemeenten nieuwe hinderwetvergunningen moeten afgeven die, zoals wij hebben ervaren, de draagkracht van menig gilde te boven gaan. In de naaste toekomst zal met de gemeenten hierover moeten worden overlegd teneinde tot betaalbare kosten te komen. Een eerste poging daartoe bij de overkoepelende Vereniging van Nederlandse Gemeenten is helaas gestrand; er zal derhalve rechtstreeks met de autonome gemeenten moeten worden onderhandeld, door de gilden, door de federatie of met steun van de federatie.

De zeer acceptabele resultaten die bereikt zijn en die tot uiting komen in de circulaire van het ministerie van VROM, hebben de gilden voor een zeer groot deel te danken aan de positieve wijze waarop het ministerie de onderhandelingen met de werkgroep van de federatie heeft gevoerd.

Ik ben daarom blij met de aanwezigheid vandaag van de heren Dorgelo (VROM) en Leget (TNO). Hun aanwezigheid wordt door ons als bijzonder positief ervaren en onderstreept eens te meer de wijze waarop wij met hen hebben mogen samenwerken.

Massale opmars Landjuweel, Leur 1993.

Foto: J. v. Bakel, Eindhoven.

MEDAILLES

Geachte redactie, ik hoop dat aan onderstaand onderwerp aandacht wordt geschonken in het Limburgs Schutterstijdschrift. Het is een onderwerp dat al jaren mijn aandacht (en ergernis) heeft. Als generaal van de Valkenburgse schutterij wil ik diverse kanttekeningen plaatsen bij het fenomeen "medailles en schutterijen".

Toen ik eens een vraag stelde over de medailles aan een schutterij die een bondsfeest moest organiseren, werd ik afgescheept met het domme (botte) antwoord "Je moet blij zijn dat je een medaille krijgt". Ik reageerde met de woorden: "Deze medailles zijn zeker overgebleven van het Carnaval". Ik kwam dus niets verder en stelde mijzelf de vraag of de aanschaf van medailles misschien iets te maken had met de financiën of dat de verkeerde persoon binnen het bestuur belast was met de aanschaf van de prijzen.

Begrijpen deze mensen dan niet dat de willekeurig uitgereikte stukjes blik (die dan schuttersmedailles worden genoemd) zelden of nooit meer gedragen worden? De schutter die deze medailles uit trots wél draagt het schuttersuniform laten hem/haar verworden tot een veelkleurige kerstboom.

Ik heb het probleem van de medailles al vaker besproken met collega's en met veel bestuurders van schutterijen. Het resultaat? Het is en blijft bij het oude. Vandaar dat ik nu hoop dat de bestuurders van de schuttersbonden en de OLS-Federatie

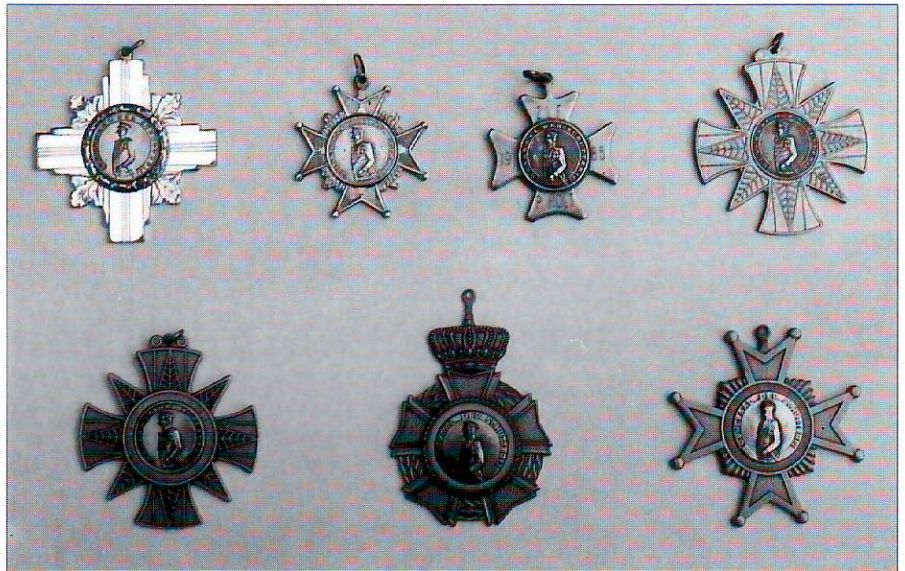

deratie meer begrip hebben voor het probleem en vóór het komende schuttersseizoen handelend optreden naar de schutterijen die een bonds- of OLS-Feest moeten organiseren.

Om te laten zien hoe belachelijk sommige medailles zijn uitgevoerd en vloeken op een schuttersuniform, voeg ik hierbij een foto met 19 medailles uit mijn verzameling die ik als generaal won. Niet alleen het model maar ook de afbeelding beantwoordt niet aan het doel waarvoor ik als generaal beoordeeld werd. De afgebeelde modellen zijn zonder uitzondering bedoeld voor een carnavalstreffen of na het voltooien van 10 km wandelen bij een wandelclub.

Op de tweede foto ziet een aantal modellen met een afbeelding die beter zouden passen als prijs voor een generaal en bovendien kleiner van formaat zijn.

Pierre Janssen, Valkenburg.

Geachte Heer Janssen, Uw boodschap is overduidelijk. Het probleem van de medailles geldt niet alleen voor de generaals. Ik heb zelf de meest absurde uitvoeringen van medailles mogen aanschouwen die werden uitgereikt aan marketentsters. De afbeelding op de medaille van een koningin, een koningspaar of zelfs van een wapen dat niet eens in gebruik is bij onze schutterijen, kwam bij de marketentsters kwetsend over.

U heeft eveneens volkomen gelijk als U stelt dat de besturen van de schuttersbonden en de OLS-Federatie hierin regulerend moeten optreden.

Men zou het door U signaleerde probleem voor alle te beoordelen personen kunnen samenvatten en oplossen wanneer men zich zou afvragen of het wel zinvol is om bij elk bondsschuttersfeest medailles uit te reiken.

Ik denk wél dat iedereen behoefte heeft aan een beoordeling van elk bondsschuttersfeest. Eén verantwoord uitgevoerde medaille of zilveren schild aan het einde van het schuttersseizoen geeft een beter overzicht van de behaalde resultaten in het afgelopen schuttersseizoen en heeft meer waarde dan de vier of vijf stukjes blik waarover U (terecht) spreekt. De stukjes blik die achteloos werden uitgereikt tijdens de bondsfeesten en via een schoenendoos naar de rommelmarkt verdwijnen. De verantwoord uitgevoerde medaille wordt trots gekoesterd door de persoon die de medaille/schild heeft gewonnen en zal later beslist een ereplaats krijgen in de prijzenkast van de vereniging.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om te wijzen op de overige (zoals koninklijke en militaire etc.) onderscheidingen op het schuttersuniform.

Een koninklijke of militaire onderscheiding op een schuttersuniform moet volgens het voorschrift zijn uitgevoerd.

Eerst dan dwingt de onderscheiding het respect af en kan het (terecht) met trots gedragen worden. Bij sommige schutters vraag ik mij echter af wanneer hun "Flippo-verzameling" op het schuttersuniform zal verschijnen.

Wim Pijpers.

OLS-1996

Receptie

Op 2 september vond in Cultureel Centrum "De Kroon" in Kaulille de receptie plaats voor het winnend OLS-zestel en schutterij St. Laurentius-Bocholt. Tijdens de receptie speelde blaaskapel "De Torenkruiers".

Rik Ooms, voorzitter van de winnende schutterij herinnert aan de voorouders uit 1610. Hij is verheugd dat burgemeester Jos Michels het voorzitterschap op zich heeft willen nemen van de Stuurgroep OLS-1996.

"Een overwinning moest er eens komen", zegt de burgemeester. "Ondanks een soms negatieve pers zullen we het feest doen slagen, zonder luxe, gewoon goed en mooi." Burgemeester Michels is trots dat het bestuur van de OLS-Federatie de accommodatie voor het OLS-1996 al heeft goedgekeurd.

Na een inleiding over de doelstelling rond "D'n Um", leidt Jos Gerits de ceremonie rond "D'n Um". Het beeldje wordt overgedragen aan schutterij St. Laurentius-Bocholt en Mathieu Versleegers wordt benoemd tot Chartermeester van "D'n Um".

In het Sittards dialect houdt Nico Jessen van Omroep Limburg de hierna volgende toespraak tegen OLS-winnaar schutterij St. Laurentius-Bocholt.

Toespraak Nico Jessen

Geacht bestuur, trefzekere "Sjötte", leif luu van Bocholt, 8 juli 1995 zal ik niet gauw vergeten. Schutterij St. Laurentius uit Bocholt won in Voerendaal het OLS en natuurlijk was Omroep Limburg er bij.

Na mijn reportages ging ik naar huis en doodmoe kroop ik in bed. Ik droomde dat ik in de hemel was.... Petrus liet me binnen. "Je hebt geluk", zei hij. "St. Laurentius die

Toch was in de hemel niet iedereen blij. St. Elisabeth sprak geen woord. Zij wilde niets meer van schutterijen weten. Zij had de schuld gekregen dat het OLS in Stokkem financieel mislukt was. Ook St. Clara zweeg. Die van Stokkem hadden een veel te vette worst naar het klooster gebracht en gsmeeekt voor veel zon. Dat hadden ze gekregen en nu was Jeanke Ulrichs en heel Stokkem boos op haar geworden.

Er waren nog meer heiligen die de pee in hadden. St. Stephanus, ook zo'n schlemielige martelaar, vreigelde alsof hij opnieuw gestenigd was. Zijn schutters van Dieteren hadden hem in de steek gelaten. St. Sebastianus was ontoetsbaar. Hij had 21 schutterijen in de strijd gehad en was alleen te spreken over die jonge schutters uit Schimmert. St. Martinus had ook een heel peloton kanshebbers in Voerendaal, maar zij misten allen. St. Antonius had in de finale gebeden en geduimpd voor zijn jongens uit Stramproy; maar ook zij faalden. Toen lachte St. Laurentius in zijn vuistje want hij wist dat Rik Ooms en zijn mannen het karwei zouden afmaken en D'n Um naar Bocholt zouden brengen.

Ik voelde me in de hemel onmiddellijk thuis. Brouwerij Martens had nog een paar vaatjes laten aanrukken. Enkele Belgische heiligen in de hemel waren snel "aangeschoten" en vooral St. Ambrosius uit Kinrooi werd lastig. Hij keek mij vijandig aan. "Daar heb je een Hollander. Wat kom jij hier doen? Maak dat je uit de hemel komt", schreeuwde hij.

St. Petrus wilde me bij mijn lurven pakken, maar ik liet me niet zo maar wegjagen door een paar schijn-heiligen. "Jullie moeten mij en mijn landgenoten intens dankbaar zijn, want bij dat winnend zestal van jullie waren Frans Arndts en Willy Kersten en dat zijn toevallig Hollanders en heet die derde schutter van jullie niet toevallig met zijn familienaam "Hollanders"?, liet ik die heilige boontjes even weten. St. Laurentius gaf me gelijk en St. Joris uit Kaulille stak weer overal de draak mee. St. Lambertus uit Molenbeersel maakte aan alle problemen een einde doër snel een rondje voor de hele zaak te bestellen. Hij zelf dronk een "duveltje" om nog meer in de stemming te komen. Toen het engelenkoor begon te zingen: "Zo'n goede hebben we nog niet gehad", schrok ik wakker.

Burgemeester Jos Michels vertelt Nico Jessen hoe zijn gemeente het OLS-1996 gaat organiseren.

In zijn toespraak vraagt OLS-president Lei Stals zich af wanneer een OLS-feest geslaagd is. Volgens hem waren alle OLS'n in het verleden geslaagd. Lei: "De schutterij moet samen met de gemeenschap de voorwaarden scheppen om een OLS-feest te kunnen houden".

Tussen de velen die komen feliciteren zien we o.a. de winnaar van het OLS-1995, de Kon. Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal en schutterij St. Antonius-Stramproy die tweede werd in Voerendaal.

arme martelaar, geeft een feest omdat zijn schutterij uit Bocholt zojuist het OLS heeft gewonnen." Hij was inderdaad in de zevende hemel. St. Laurentius stond bovenop een tafel en het orkest speelde "Sjeng aon de geng". De polonaise leek wel op de litanie van Allerheiligen. Toen Laurentius mij aan de deur zag staan, duwde hij me meteen een glas bier in mijn hand. "Allemaal gratis, geschonken door Brouwerij Martens uit Bocholt", lachte hij.

Ik besepte meteen dat ik weer op de aarde was, al had ik die dag "zalig" mogen werken voor Omroep Limburg. De mannen uit Bocholt hadden als triomfators Voerendaal verlaten. De Belgen klopten de Hollanders en dat was hard aangekomen. Voorzitter-buksemeester-achterop-sjöt-tamboer-maître Rik Ooms en zijn schutters haalden de trofee D'n Um -een initiatief van onze Alf Poell- naar Bocholt. Chartermeester Mathieu Versleegers zal hem zorgvuldig bewaken. Dat heeft hij al beloofd. De burgemeester van Bocholt vertelde via onze microfoon dat hij er voor zou zorgen dat het OLS-1996 een succes zou worden. Die burgemeester heeft een veelbelovende naam: Michels...

De naam Michels zegt genoeg. Trainer Rinus Michels maakte in Nederland Ajax en Oranje Europees kampioen en het kan bijna niet anders of Uw burgemeester Jos Michels leidt zijn schutterij naar een prachtig OLS-1996. In ieder geval kan hij en St. Laurentius-Bocholt rekenen op Omroep Limburg, de omroep met een schuttershart.

Voorbeschouwing OLS-1996

Tijdens de vergadering van de OLS-Federatie op 21 oktober kon een trotse Jos Michels als voorzitter van de Stuurgroep OLS-1996 melden dat er zich al 500 vrijwilligers hebben aangemeld om op 7 juli 1996 de handen uit de mouw te komen steken. Verder wist de burgervader te vertellen dat de op-tochtroute 1400 meter lang is en er een reserve-route voorhanden is in geval van. De ruimte die het OLS-1996 ter beschikking heeft is maar liefst 30 hectare groot.

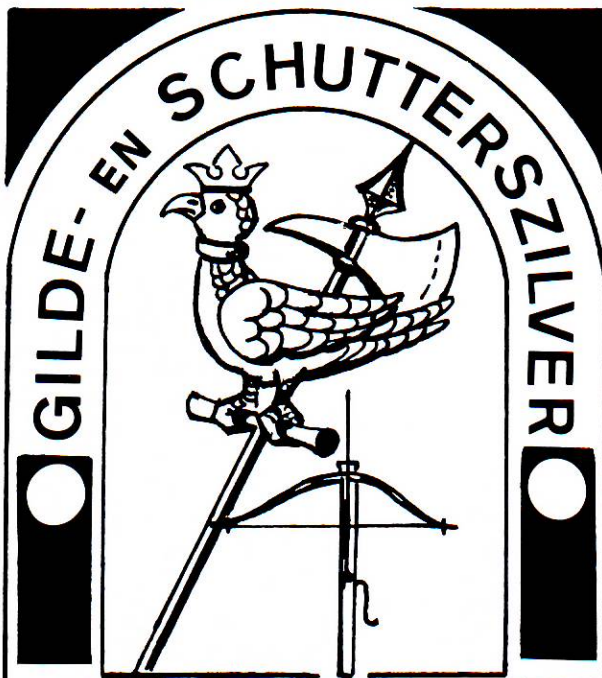
Ondanks de negatieve geluiden dat de prijs van de frisdranken 15 cent

duurder zal zijn op dit OLS, had OLS-President Lei Stals alle begrip voor de prijsverhoging en zei hij dat de organiserende schutterij hem met argumenten had overtuigd waarom de prijs van een glas bier duurder moet zijn. Ook Lei Stals heeft alle vertrouwen in de organisatie van het OLS-1996.

• KRANTEKOPPEN •

Buksschutters vervuilen niet • Oud Limburgs Schuttersfeest 1996 terug in Vlaanderen! • 6 jul Schutters zijn geen drinkebroers • 1 aug Buchten wint schuttersfeest • Affaire zorgt voor scheuring in schutterij • Penningmeester Sint Urbanus (Maasniel): "Tien mille binnenkort terecht" • 2 aug Bondsfeest Eendracht onbeslist • 7 aug Schutters in zilver bedankt • Schuttersfeest in Grathem • 8 aug St. Michaël uit Ool wint schuttersfeest • Merkwaaardige ontknoping schuttersfeest Haelen • Zestal van Sint Michaël Ool winnen • 12 aug Schutterij Vlodrop op enveloppe • 16 aug Bocholt kiest OLS-terrein uit • 15 aug Schuttersbond Eendracht St. Joseph Buchten wint kampioenschap • Na 24 kavelronden in Grathem Drie schutterijen winnen bondsfeest • 17 aug Fusie-onderzoek Posterholtse schutterijen verloopt vlot • Schutterij Sint Martinus Vlodrop bestaat 375 jaar • Schutterij St. Martinus viert 375-jarig bestaan • 18 aug Eduard Van de Voort uit Vlodrop zestig jaar schutter • "De schutterswereld heeft iets aparts" • 21 aug Gemoedelijk bondsfeest in Sint Geertruid • Schutters lijden bij defilé onder de hitte • 26 aug Kritiek heeft Rik Ooms diep gegriefd • Bocholt laat schutterij niet in haar

hemd staan • 28 aug Koninklijke penning voor St. Martinus-Vlodrop • 29 aug Houthemse schutters schieten op koningsvogel • 4 sep OLS-titel: Kunde, kalmte en ook een beetje geluk ... • Receptie winnend OLS-zestal Sint Laurentius Bocholt • 5 sep F. Scheepers persoonlijk kampioen EMM • 6 sep Voorzitter St. Urbanus (Maasniel) treedt af • Leden van schutterij Maasniel accepteren uitleg verdwenen geld • Subsidie voor St. Antonius-Stramproy • 7 sep Schutterij Ittervoort lanceert grote zeskamp • 8 sep OLS-winnaars bij gouverneur • 12 sep Schutterskampioen laat op zich wachten • 16 sep Vanavond taptoe jubilerende schutterij in Wessem • Schuttersstrijd nog niet beslist • Record deelname schuttersfeest • Dames Schuttersfeest • 160 drietallen strijden om titel beide Limburgen • 18 sep Jac Maessen kampioen M-Limburgse schuttersbond • 19 sep Jac Maessen beste schutter MLSB • 23 sep Damesschuttersfeest derde mega-evenement • 25 sep Damesschuttersfeest gaat zaterdag verder • Limburgs Dames Schuttersfeest in Roermond • Vrouwen worden steeds beter • Schuttersvrouwen uit Haelen: "Een tweede plaats is toch ook eervol" • 27 sep Schutterijen mogen blijven exerceren met omstreden geweren • Schutters mogen van minister exerceren met Garand-geweren • Schutters mogen exerceren met Garand-geweren • Schuttersmuseum gaat in weekeinde dicht • 2 okt Limburgse schuttersvrouwen tonen grote klasse • St. Agatha uit Haelen wint schuttersfeest voor dames • Haelen wint Limburgs Dames Schuttersfeest • 6 okt Van der Vorst St. Odiliënberg secretaris OLS • 10 okt Damesschutters bedanken Frans & Bert • 11 okt Winnaressen LDS uit Haelen genieten lang na van Limburgse titel • Mannen zijn te serieuze schutters • 15 okt College Haelen: 22.500 gulden subsidie voor schutterij Horn • 20 okt Pilsje kwartje duurder; OLS-boycot dreigt • Federatiecommissie bespreekt bierprijs • Dure pint schiet schutterijen in verkeerde keelgat • 21 okt Bieroorlog op het OLS? • 23 okt Bieroorlog op OLS in Bocholt? • Boycot Bocholt niet meer dan 'loze geruchten' • OLS in Voerendaal was kassucces • 'Zaak Stokkem' in slop • Geen vrouw als secretaris OLS-federatie • 24 okt Lot van OLS-bestuur in handen van de stad • 31 okt Receptie van winnend team dames-OLS •

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
 DORPSSTRAAT 54
 5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
 TEL. 0492-550792
 FAX 0492-522269

Nog steeds fabriceren wij de alom bekende Drummen Buksen voor zeer aantrekkelijke prijzen in de calibers 12 en 16.

Ook verkrijgbaar toebehoren zoals:

- * Slaghoedjes van diverse merken zoals: Hirtenberger, Fiocchii, CCI, Federal, etc.
- * Kruitsoorten: TP 103, Vectan BA 10, tegen zeer scherpe prijzen.
- * Hulzen in calibers 12 en 16 precisie gegarandeerd op 0.01.
- * Scherpe aanbiedingen betreffende weegschalen; Dillon mechanische weegschaal f 125,00
Dillon digitale weegschaal f 575,00
- * Tril- en Draaitrommels voor het schoonmaken van de hulzen v.a. f 325,00
Granulaat hiervoor - per zak f 39,50

* **VOOR DE WINTERMAANDEN:**
Nieuw of tweede-hands luchtbuksen

- * Luchtbuksen te koop van de merken: Walther, Anschuts, Diana, Feinwerk bouw en Hammerli tegen zeer scherpe prijzen. Eventuele inruil mogelijk.

dz

Fa. Maurice Drummen & Zn.

Valkenburgerweg 49
 6361 EB NUTH - NEDERLAND
 Tel. 045-5241220
 Fax 045-5245330

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.
 Vraag vrijblijvend offerte.
 Maak een afspraak.

**uniformen-
 petten-
 uitmonsteringen**

BRUSSESESTRAAT 124
 6211 PH MAASTRICHT
 TELEFOON 043-3217712

LAARZEN LAARZEN L
 PLUIMEN PLUIMEN PL
 BATONS BATONS
 POMPONS POMP
 UNIFORMSCHOENEN
 LEERWERK LEERWER
 TWIRLSCHOENEN
 INSTEPSCHOENE
 OVERSCHOENEN OVE
 HANDSCHOENEN HA
 BATON-TASSEN B

VAN BEERS B.V.
 SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
 Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
 Internationaal Tel.: 0031(416)27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SH

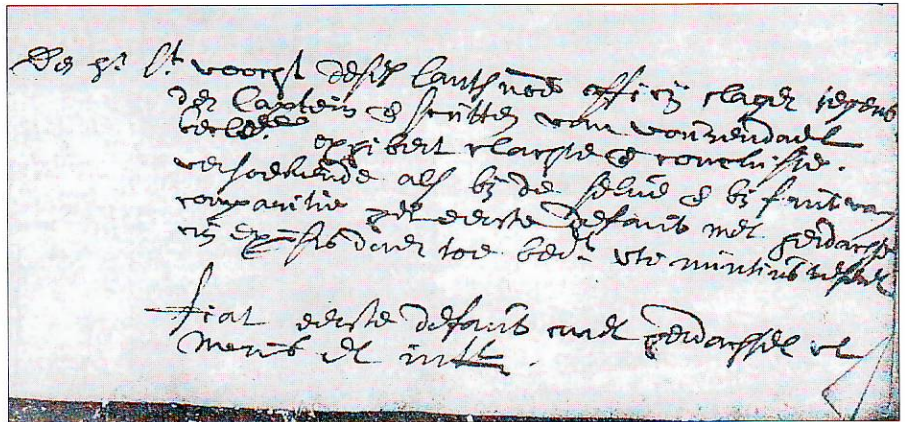

VOOR U GELEZEN - Luc Wolters -

SCHUTTERS LITERAATUUR VOERENDAAL

De boekenkast met schuttersliteratuur wordt voller en voller. En de Kon. schutterij St. Sebastianus Voerendaal ziet kennelijk graag dat we een aparte plank voor de boeken over deze schutterij reserveren. Want het is enorm wat door en over deze vereniging in de laatste tijd aan literatuur verschijnt. Verleden jaar werd het imponerende **fotoboek** gepresenteerd in het kader van het 450-jarig jubileum.

Een fotoboek is nog geen geschiedenisboekje, dus dat werd een aparte uitgave. Huub Claessens, lid van het eregilde, schreef **D'r schat van Voelender**. Voor een groot deel is dit boekje gebaseerd op de eigen belevenissen van de schrijver, die in de jaren '50 deel uitmaakte van het trommelkorps. Over deze eeuw is Claessens redelijk geïnformeerd en hij schrijft er breeduit over in een goedbedoelende trant. Over de vroegere geschiedenis weet Claessens nauwelijks documentatie aan te dragen. Op 1 bladzijde behandelt hij meer dan twee eeuwen. Aardig zijn de verzonnen verhalen over de tamboer, het vogelschieten en de schat (het koningszilver), maar de vraag dringt zich op in hoeverre dit historisch verantwoord is. Die kwestie kan met betrekking tot het hele boekje gesteld worden, want nergens wordt een bron genoemd. Incidenteel duiken stukjes van Klimmen en Eys op. Ondanks een aanzet van ondergetekende tot de geschiedenis van de Voerendaalse

Stadsarchief Heerlen, Archief Schepensbank Heerlen, civiele gerechtrol, deel 7 (LVO 6087) p. 189, d.d. 1 juni 1676.

"Den heer Luitenant-Voogd deses lants, nomine officii clager tegens den Capitein ende scutten van Vourendael, beclaegden, exhibert clachten ende conclusie, versoekende als bij de selve ende bij faute van comparitie het eerste default met herdachsels cum expensis daer toe bedaecht, ute nuntius re...

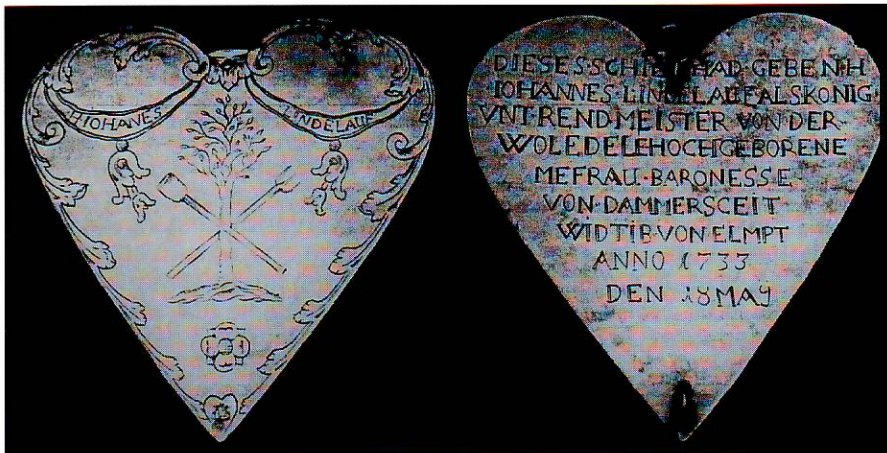
schutterij in de 19e eeuw zijn er nog veel lacunes.

In de witte vlek, die in het boekje van Claessens de 17e en 18e eeuw beslaat, blijkt wel degelijk enige documentatie te vinden. Mark van Dijk schrijft in **Het Land van Herle** een artikel over deze periode, bij gelegenheid van het OLS 1995 in Voerendaal. In dit historisch tijdschrift voor de Oostelijke Mijnstreek (1995-aflevering 2) gaat Van Dijk uitvoerig in op het oude koningszilver, een gerechtelijke klacht uit 1676 tegen de schutterij, een reclamatie van de protestantse kerkeraad uit 1720, verontwaardigd over het feit dat de schutterij de zondagsrust had geschonden en tenslotte het strafproces tegen de Heerlense en Voerendaalse schutterij uit 1778-'79 wegens overtreding van het wettelijk aantal toegestane feestdagen. Van Dijk weet invulling te geven aan een blanco pagina in de Voerendaalse schutterijgeschiedenis. In feite mogen de

Voerendalers zich gelukkig prijzen dat zij in het verleden zo vaak aanstoot hebben gegeven dat dit leidde tot processen. Buiten de processtukken resteert namelijk enkel het koningszilver. Dit gaat terug tot 1715. Hier ontsiert een fout het voor 't overige degelijke betoog. Over de koningsplaat van "Mevrouw Baronesse Douairière Van Elmpt, Vrouwe van Dammerscheidt en haar zoon Johan Wilhelm, baron van Elmpt, Capitein van de Schutterij van Voelental en te gelijk als Coninck, den Vogel afgeschoten in 't Jaer 1732" wordt namelijk geschreven dat deze niet meer aanwezig zou zijn, maar dit is zeker niet het geval. Het is een danig uit de kluiten gewassen zilveren schild, dat nog heden aan het koningszilver gedragen wordt, sterker nog, de overige zilveren platen hangen daar allemaal aan. Schrijver Van Dijk steunt hier voornamelijk op het fotoboek van het 450-jarig bestaan. Ik mis evenwel enige aandacht voor de vogel.

Hoewel de genoemde gegevens uit de archieven over Voerendaal ook in het boek over **De schutterij van Heerle** beschreven werden (pp. 30, 114 en 98) blijkt het bijzonder gepast als de historische kringen ter gelegenheid van een groot feest of jubileum in de schutterswereld uitgebreid aandacht besteden aan de lokale schutterijgeschiedenis.

We hebben de originele procesakte uit 1676 uit het archief erbij gezocht opdat U getuige kunt zijn van dit oudste schriftelijke bewijs van St. Sebastianus-Voerendaal, anno 1544.

Voor- en achterzijde van de koningsplaat van Johannes Lindelauf, koning te Voerendaal in 1733.

Om de lijst van boeken over de schutterij van Voerendaal te vervolgen. Uiteraard verscheen een **OLS Feestgids**, die echter niet in zo'n grote mate als voorgaande jaren verkocht werd. Maar ja, het aanbod van boekjes over deze schutterij is groot, de gids was dubbel zo duur en de gulden kan maar een keer uitgegeven worden.

Goede tradities zijn er om in ere te houden. Toen Voerendaal in 1979 het vorige OLS organiseerde gaf **De Limburger** een **Fotoboek OLS** uit. Zo ook in 1995. De opzet is danig veranderd, er staan veel meer foto's in dan de vorige keer, ze zijn deels in kleur, deels in zwart-wit, ze geven een veel duidelijker portret en -niet op de laatste plaats- er staan bijschriften bij. Weliswaar laten de samenstellers hier en daar een steekje vallen, maar wie zoveel foto's moet beschrijven maakt al gauw een aantal schoonheidsfoutjes. Bovendien gaan de vele foto's vergezeld van diverse achtergrondartikelen over het feest, het schieten, de kledij enzovoort. Een unieke uitgave wat betreft de documentatie over het OLS en een absolute must voor hen die het schutterswezen een warm hart toedragen. Om voor nog meer sfeer te zorgen is een CD bijgevoegd met 'Sjtimmungsmoeziek', zoals de Festwiespolka en 'Sjöt aon de geng' en enkele hoogtepunten uit OLS-reportages van diverse jaren van het OLS.

Als klap op de vuurpijl kondigde Voerendaal aan zelf ook nog eens een **OLS-fotoboek** te gaan verzorgen. Plaatjes waren er genoeg geschoten. Het moet echter een bijzonder goed boek met mooie foto's worden wil het concurreren met de uitgave van De Limburger. Maar dat zal Voerendaal niet beletten hiermee aan de slag te gaan. Kon. St. Sebastianus, proficiat met al deze aanwinsten.

Paul Knevel, *Burgers in het geveer. De schutterijen in Holland, 1550-1700.*

Historische Vereniging Holland (Hilversum 1994) 420 pp. Kosten fl. 70,-. ISBN 90-70403-36-6.

Hollandse schutterijen

Hoewel de huidige landkaart van de verdeling van schutterijen over Nederland en België het niet zou doen vermoeden, zijn er in Holland ook schutterijen actief geweest. Net als Maastricht, Tongeren, Sittard,

'De schuttersmaaltijd ter viering van de Vrede van Munster, 1648', door Bartholomeus van der Helst. Rijksmuseum Amsterdam.

Hasselt, Weert, Maaseik, Venlo en St. Truiden hebben ook de Hollandse steden als Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Leiden, Dordrecht, Haarlem, Gouda en Delft omvangrijke schutterskorpsen gekend. Ze hebben weliswaar niet kunnen overleven tot in de huidige tijd, maar hebben een niet minder roemrucht bestaan gekend.

De historicus Paul Knevel heeft daar onderzoek naar gedaan. De stedelijke archieven herbergen nog vele vergeelde documenten van de schutterijen, zodat Knevel niet alleen een goede studie heeft kunnen verrichten, maar tevens een compleet overzicht biedt van de ontwikkeling van de verenigingen en hun reilen en zeilen in de loop der tijd, zowel op sociaal, politiek als religieus gebied.

Het tijdsbestek dat in het boek behandeld wordt, bestrijkt de periode 1550-1700. Die tijd is zeer belangrijk omdat zich binnen de genoemde periode grote wijzigingen voltrekken. Daarmee doel ik op de Opstand tegen de Spaanse koning, bekend onder de naam Tachtigjarige Oorlog.

De schutterijen voor 1550

Knevel start met zijn terugblik in Vlaanderen, waar tegen het einde van de dertiende eeuw de eerste schuttersgilden aantoonbaar zijn. Ruim een halve eeuw later, tegen 1450, doemen de eerste Hollandse schutterijen in diverse stadsrekeningen op. De schutters hielden geregeld schietoefeningen en in meni-

ge plaats werd jaarlijks de koningsvogel geschoten.

Tevens hadden de schutters een rol bij de stadsbewaking, het handhaven van de rust in de stad en het volgen van de heer wanneer deze op oorlogspad uittrok. Deze plichten golden tevens voor de overige inwoners van een stad, maar bij uitsteking de schutters werden geacht zich hieraan te houden. Zodanig namelijk, dat in diverse reglementen voor de Hollandse schutterijen deze verplichtingen werden vastgelegd.

Om de karakteristiek enigszins te completeren dient nadrukkelijk vermeld te worden dat de schutterijen in hun functioneren veel weg hadden van de in de Late Middeleeuwen vrij populaire broederschappen. De schutterijen trokken bijvoorbeeld mee in de processie, hadden enkele vaste missen en onderhielden dikwijls zelfs een altaar in de kerk.

Het vormen van een gemeenschap op basis van eendracht en verzoening, met uitgebreide gezamenlijke maaltijden, maar ook met diverse religieuze verplichtingen, was een belangrijke sociale drijfveer voor de burgers om lid te worden van een broederschap in het algemeen of een schuttersgilde in het bijzonder.

Periode van de Opstand

Liepen tot dusver grote parallellen tussen de schutterijen in Holland en die elders, de periode van de Opstand brengt hier verandering in.

Opterend voor een gematigde godsdienstpolitiek, maar in het verdomhoekje gedrongen door de zware Spaanse maatregelen tegen het minste of geringste dat naar weerstand tegens de Spaanse koning riekte, geraakten de Noordelijke Provinciën in verzet tegen hun vorst.

De schutterijen namen in deze turbulente tijden een vrij onafhankelijke houding aan. Zij zagen de stad als een gemeenschap met bepaalde privileges, die wanneer ze in gevaar komen, verdedigd moeten worden, tot welvaren van de stad en haar inwoners. De schutters achtten zich daarbij verantwoordelijk voor het handhaven van de stadsvrede. Bij voorkeur traden zij niet op tegen de eigen burgers, ook al werd hen dat uitdrukkelijk verzocht door het stadsbestuur. De beeldenstormers bijvoorbeeld waren doorgaans de eigen burgers van de stad en het stuitte de schutters tegen de borst hiertegen in het geweer te komen. Grote groepen uit de burgerij steunden de schutters in deze opvatting. Door een dergelijke opstelling kregen de schutters meer invloed op het stadsbestuur, dat niet meer zonder meer op loyale onderdanen kon rekenen.

Van schuttersgilde naar burgerwacht, 1580

Al deze omstandigheden, alsmede de grote aandacht in de beginjaren van de Opstand voor de stadsverdediging (omdat er nog maar een klein gebied verzet bood tegen de Spanjaarden), leidden ertoe dat de bestuurders -Willem van Oranje voorop- meer invloed op de schutterij wilden krijgen. In de jaren 1579-1580 kregen deze opvattingen hun beslag in een reorganisatie van de schuttersgilden naar burgerwachten.

De reorganisatie verschildte van plaats tot plaats. In Den Haag bijvoorbeeld ging de St. Sebastianus schutterij op in de nieuwe burgerwacht, hetgeen min of meer een soort dienstplicht voor weerbare mannen inhield. Daarnaast bleef het St. Jorisgilde functioneren als voorheen, maar zo exclusief dat het lidmaatschap enkel openstond voor edellieden of hoge ambtenaren aan het Haagse hof. In Dordrecht bleven de oude schutterijen, maar in 1585 werden 12 burgervendels in het leven geroepen, waarin een

Prins Willem I van Oranje (1533-1584), door Adriaen Thomasz. Key. Willem de Zwijger was een groot ijveraar voor de schuttersreorganisatie in 1580, die de schutterijen omvormde tot burgervendels.

groot aantal van de weerbare burgers dienst moesten nemen, ook de schutters. De oude schutterijen bleven actief als verenigingen met voornamelijk sociale taken, zoals schieten, feestmaaltijden en begraven van leden.

De religieuze -sterk katholiek gekleurde- activiteiten vervielen grotendeels in het protestantse Holland; de verdedigende taken vielen toe aan de burgervendels. In ettelijke plaatsen bleven de oude schutterijen weliswaar bestaan, maar achter de façade van historische namen als St. Joris en Sebastianus

of Kloveniers, functioneerde een nieuwe organisatie. De Hollandse schutterijen nieuwe stijl waren militair van opzet. Zij waren verdeeld in vendels of compagnieën, die de oude doelengebouwen in ere hielden om er de schietoefeningen te houden. Het vendel was onderverdeeld in kwartieren of korporalschappen, die op hun beurt weer waren opgedeeld in rotten.

De vendels van een stad vielen doorgaans samen met de wijken van die stad. Dikwijls liep het aantal vendels ook op, naarmate een stad groeide en zich nieuwe wijken vormden.

De vendelier, kopergravure 1587 door de Venlonaar Hendrik Goltzius.

Geen koning, maar hoofdofficieren

Een opvallend verschil met de oude schutterijen was bijvoorbeeld ook dat de schutterskoning niet meer de belangrijke plaats innam, zoals vroeger, maar dat de hoofdofficieren er de dienst uitmaakten. Zij zijn beeldbepalend, kijk maar naar de wijze waarop zij zich lieten afbeelden op de imposante schuttersstukken van Frans Hals of Rembrandt van Rijn. Op de hele 'Nachtwacht' (een schilderij uit 1642, waarop de officieren van een burgervendelcompagnie staan afgebeeld) komt geen koning meer voor. De hoofdofficieren vormden de krijgsraad, die eens in de zoveel tijd bijeen kwam om het beleid voor de ko-

mende tijd uit te zetten. In de praktijk fungeerde de krijgsraad doorgaans als een verlengstuk van de machtige stadsbesturen.

Nieuwe schutterijen als stadslegertjes

De nieuwe burgervendels in Holland heetten in de volksmond nog steeds schutterijen, hoewel er toch een geheel andere opzet achter steekt. Kijken we bijvoorbeeld naar de taken van de 'schutterijen nieuwe stijl' dan blijkt duidelijk hun militaire opzet. In dienst van de stad verrichtten de schutterijen de nachtwacht, namen zij in voorkomende gevallen de stadsverdediging ter hand en handhaafden zij de orde. Dat de schutterijen een

soort stadslegertjes waren blijkt tevens uit hun acties in dienst van het land. Er werd deelgenomen aan militaire expedities, bijvoorbeeld bij de inval in het Rampjaar 1672 van de Zonnekoning Lodewijk XIV, toen de schutterijen van de grote Hollandse steden gezamenlijk optrokken met de huurlegers in Hollandse dienst, om waar nodig slag te leveren met de vijand.

Vergelijking met Limburg

Trekken we weer een vergelijking met de schutterijen in de Limburgse contreien, dan komen we tot de volgende voorlopige conclusie. Tot 1579-1580 loopt de ontwikkeling van de schutterijen in grote lijnen gelijk op. Tot die tijd hebben ze vergelijkbare kenmerken. Echter vanaf de reorganisatie van de Hollandse schutterijen zijn dit militaire organisaties op basis van weerbaarheid in stadsdienst. De parallel die er tot dan toe was met bijvoorbeeld Brabant en Limburg loopt vervolgens geheel mank. Hier in onze provincies was ieder vrij om zich bij de schutterij aan te sluiten. De schutters kenden niet de verplichting lid te worden, omdat de stad behoefte had aan een lokaal legertje. Voor zover er in het Limburgse taken bekend zijn die de schutters verrichtten in het kader van verdediging, zo beperken die zich voornamelijk tot de steden. Voorts werden door diverse schutterijen enige politietaken verricht, zoals het handhaven van de openbare orde, maar dat nam niet zulke vormen aan als in dit boek over de Hollandse schutterijen geschetst wordt. Alhier bleven het verenigingen met vooral een belangrijke sociale en religieuze grondslag, die een zeer oude traditie eeuwenlang in ere hebben gehouden, namelijk het koningsvogel-schieten. De onderlinge sociale band, de religieuze- en gezelligheidsactiviteiten hebben ervoor gezorgd dat de schutterijen in Limburg en Brabant zijn blijven bestaan en in Holland niet meer.

Besluit

Om terug te keren naar het werk over de schutterijen in Holland, kunnen we vaststellen dat het hier een zeer verdienstelijk onderzoek betreft, met een duidelijk beschreven positionering van de schutterijen voor en na de reorganisatie. Een studie, die navolging verdient, kortom, dit is het boek dat voor Limburg nog geschreven moet worden.

OPMERKELIJK SCHUTTERSBOEK SINT JORIS-WESSEM

Ter gelegenheid van het 400-jarig jubileum werd door Schutterij "St. Joris" uit Wessem een jubileumboek uitgegeven onder de titel "Sint Joris 1995 - Vier Eeuwen Schutterij in Wessem".

Over de beginperiode zijn in dit boek enkele opmerkelijke verhalen opgenomen van de hand van de heer Toon Smeets. Onderstaande tekst is een letterlijke weergave.

Oprichtingsdatum

Vierhonderd jaar geleden werd de broederschap St. Medardus heropgericht door Hermannus Boetzeler, die in 1595 pastoor te Wessem was.

We kennen een ledenregister van deze broederschap dat ook het reglement en andere aantekeningen bevat.¹⁾ Koster-schoolmeester Joannes Wassenberg vervaardigde dit register in het jaar 1652 en schreef in het boekje met keurige letters een reglement over van de broederschap uit het jaar 1553 en daarachter de namen van 63 leden. Hij kopieerde deze gegevens uit een ouder document, want hij eindigde zijn kopie met:

...." Tot hier hebbe onders: alles van woerde tot woerde uyt de oude lijste gecopieert de welke nu geheel geduystert was geworden van outheyt

Joannes Wassenberg custos et Ludimagister huius oppiduli de Wessem manu p(ro)pia hoc a(nn)o 1652 29 augusti ipso S.Jo(anni)s Baptisma decollationis festo...."

Dat betekent: "Tot hier toe heeft ondergetekende alles nauwkeurig overgenomen uit de oude lijst, die van oudheid bijna onleesbaar is geworden. Joannes Wassenberg, koster en schoolmeester van deze stad Wessem, eigenhandig opemaakt 29 augustus 1652, op het feest van de Onthoofding van St. Jan de Doper".

In de gegevens van dit ledenregister vinden we ook het jaar van de heroprichting van de broederschap St. Medardus: 1595, het jaartal dus, waarop onze schutterij St. Joris haar eeuwfeestviering baseerde. Het woord heroprichting, dat koster Wassenberg gebruikte bij het begin van de ledenlijst, duidt al aan dat de vereniging ouder moet zijn geweest.

En inderdaad vinden we daarvan de aanwijzing in het hierboven genoemde oude ledenregister.

Meester Joannes Wassenberg, die in 1684 overleed, werd opgevolgd door zijn zoon Jan Baptist Wassenberg. Jan Baptist was wellicht evenals zijn vader een der weinige geletterden in Wessem en zorgde voor de aanvullingen in het ledenregister, waarmee zijn vader begonnen was. Van zijn hand vinden we de aantekening, dat de broederschap St. Medardus in het jaar 1553 reeds bestond. We vinden dat jaartal 1553 niet in een authentiek document, maar in een door Jan Baptist Wassenberg gemaakte kopie van zulk document.

Genoemd jaartal staat in een plechtige tekst, die Jan Baptist overschreef uit oude stukken, die hij vond bij de "antiquiteiten" in de "kerckercomp". Als bewijs van echtheid schreef hij onder de kopie: Dit heb ik gevonden in een oude, versleten en vervuilde brief tussen de oude stukken.

De kerk was in die tijd waarschijnlijk het enige stevig geconstrueerde en een van de weinige officiële gebouwen in Wessem en werd daarom ook gebruikt als de bewaarplaats van de officiële stukken. In menig dorp werden de archieven van kerk en schepensbank bewaard

"in de comp", die in de kerktoren stond. Die "kerckercomp" moeten we ons als een stevige kist voorstellen.

Koster Jan Baptist Wassenberg schreef:

"Der Eedelen heer und Joncker Johan Horion domheer Canoninck van S(in)te Lambert binnen Ludick heeft gefondeert die Gey(s)telycke gilt und broederschap van S(in)te Medardus patron van de Moederkercke binnen Wessem op zijn goet genant den hoff van Horion een deyl van sijnen grient het 9e paert met dese voorgaende conditien ende articulen te halden en te observeren naer luyt der fondatie in den Jaere naer onser erleuser Jesu Christ als men schreeff MDLIII met bewillungh zijnder suster Juffrou Barbara van Goor tot Horion.

Dit heb ick gevonden in de oude antiquiteiten in eenen brief doer autheyt versleeten en vervuylt in de kerckercomp en gecopieert doer mij Joannes Baptista Wassenbergh custos huius oppiduli Anno 1698."

Volgens het bovenstaande schonk Jan van Horion dus in 1553 onder bepaalde voorwaarden een deel van zijn vriend aan de Wessemse broederschap. Jan van Horion, kunnik te Luik stamde uit het geslacht Horion, dat op het kasteel te Heel woonde.

Als we aannemen, dat Jan Baptist Wassenberg een authentieke akte correct kopieerde, bestond de schutterij Sint Medardus dus reeds in 1553.

In de "Publications" van 1937 wordt een kort artikel aan Wessems schutterij gewijd.²⁾ Hierin wordt 1553 op grond van bovenstaande aantekening het stichtingsjaar van de schutterij genoemd. Het woord fundatie, stichting, kan in bovenstaande tekst echter ook betrekking hebben op het afstaan van de griend aan de schutterij en hoeft niet de fundatie van de broederschap zèlf te betreffen.

Voor de schutterij St.Joris van Wessems, die de tradities van deze oude broederschap van Sint Medardus voortzet, is vierhonderd jaar een eerbiedwaardige ouderdom. Uit de aantekeningen van Jan Baptist Wassenberg blijkt dus echter, dat de geschiedenis van de schutterij minstens een halve eeuw verder teruggaat.

Reglement van de Broederschap van St. Medardus.

In het volgende artikel wordt ook over het gedrag der leden van de Broederschap gesproken. Voor het eerst in de oudste gegevens van de schutterij worden hier twee patroonheiligen genoemd: de H. Sebastianus en de H. Medardus. Op de dagen van beide heiligen vierde de broederschap feest. Deze twee heiligen kunnen duiden op het eerder reeds aangeduide dualistisch karakter van de broederschap:

Sebastianus was een krijgsman en martelaar in de vroeg-christelijke oudheid en daarom patroonheilige van vele schutterijen. Hij is zo het symbool van het schuttersaspect der broederschap; Medardus is de patroon van de parochie en zo symbool van het godsdienstige aspect van de vereniging. Een aardig detail is, dat de leden van schutterij St.Joris ook heden ten dage hun Sebastianusfeest vieren. Dit samen zijn, "bij den anderen zijn" werd ook al vier eeuwen geleden gedaan, want in artikel VI staat:

VI

Item wanneer die Broederschap op hunne feestdagen bij den anderen sijn het sij op S. Sebastianus of S. Medardus daegh ende dat yemand onder deselvige Broederschappe woorde, dat wijr niet en verhoopen, de welcke enige twist off.... ofte kijfflich waere der selvigen sal men aenstondt doen panden voor een half pondt was totten geluchte ende voor die geselschap een half aem bier ende mit raedt ende dekens en de mannen van de outste ge..... ende geroyeert te worden.

Op deze bladzijde en in dit artikel van het reglement is het geschrift van meester Joannes Wassenberg wel erg "geduysterd" geworden. Diverse woorden zijn niet meer te ontcijferen, maar de strekking van dit artikel VI is duidelijk: ruzie en twist mochten tijdens de bijeenkomsten van de broederschap niet voorkomen.

Niet alleen zou men bij ruzie boete moeten betalen, ook liep men het gevaar door de vergadering van deken, raad en oudsten geroyeerd te worden! Dat men de reglementen serieus nam, blijkt uit een onderstaande aantekening uit het schuttersboekje.

Aantekeningen uit het ledenregister van 1652

Het bestuur van de schutterij St. Medardus moest wel eens handelend optreden om de reglementen te handhaven. In het oude schutteboek staat een aantekening over artikel zes van het reglement, dat onderlinge twist en ruzie verbod.

Peter Haeckx, een lid van de broederschap had ruzie met Giel Janssen en liet daarbij duidelijk horen, hoe hij over zijn opponent dacht: "Giel was een schelm!", zei Peter.

De leiding van het gilde legde Haeckx een boete op, maar klaarblijkelijk wilde of kòn de arme Peter zijn boete niet betalen en dus werden zijn spullen verpand zoals het reglement voorschreef.

In het ledenregister werd genoteerd hoe in het jaar 1718 een verkoop van zijn Peters huisraad werd gehouden. Een koperen ketel, een koperen vergiet, een tinnen mosterdpot, een jeneverfles (een fles jenever ?) en een tinnen kroes werden verkocht. Een geweer dat ook door de schuttebroeders uit het huis gehaald was, werd niet verkocht. Misschien hadden de andere spullen al voldoende geld opgebracht. Het verhaal vertelt het niet:

Anno 1718 den 9 junius

Doen heeft de schutterij van Sint Medardus tegen Peter Haeck executie ghedaen door reden dat hij Ghiel Janssen voor een schelm ghescholden heef Een en van ons broeders van de schutterije St. Medardus als Peter Haeck oock is daer op hebben sy uyt sijn huys ghehaelt eenen snaphaen en eenen cooperen ketel ende eenen coperen doorslaegh en een jenever ffles met een tienen mostart pot en een tienen pint dit heeft de broederschap ghedaen doer ordere van capitein vendrick en acht van de alste Broeders en daer bij oock twee deekens.

Diesen meubilien sijn verbleven ten eersten den ketel aen Severijn Severijns voor 3 gulden luyckx en teen oort

Ten tweeden aen Geriedt Behren den doorslaegh voor 12 stuyver

ten derden aen Lienaert Hilkens den mostartpot voor 6 stuyvers en eenen halven ten vierden aen Pols Dencken de flees voor 5 stuyvers en ene halve ten vijften aen luydes van Heel de pijnt voor 4 stuyvers.

Heel correct werd dus genoteerd, aan wie het inbeslaggenomen goed werd verkocht: Sevrien Severijns nam de ketel mee naar huis voor een prijs van drie gulden en tien oortjes; Gerrit Behren, maakte zijn vrouw blij met een vergiet. Leonard Hilkens verrijkte zijn huisraad met een mosterdpot en Paulus Dencken kreeg de (jenever)fles. Mannen uit Heel namen trots de tinnen pint mee naar huis.

En Peter Haecx kwam verder niet meer voor in de ledenlijst.

Eeuwigdurende aflaat

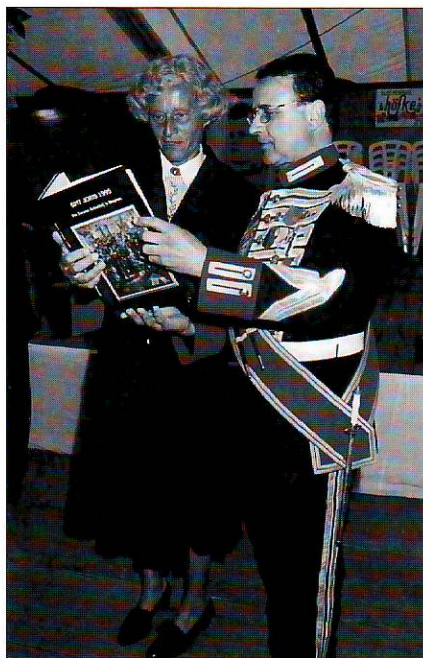
Een curieuze aantekening handelt over het verkrijgen van een reliek van St. Medardus, de patroon van het gilde.

Daniel Hillen was, toen hij ongeveer 30 jaar oud was, naar Rome geweest. Dat gebeurde in het jaar 1775, wellicht een jubileumjaar, waarin veel pelgrims zich op weg begaven. Twee jaar later was hij teruggekeerd, want op 20 januari 1777 huwde hij in Wessem.

In Rome verkreeg Daniel een eeuwigdurende aflaat voor de leden van de St. Medardusbroederschap. Al kon men ook toen geen passpartout voor de hemelpoort kopen, toch was de gave van Daniel Hillen voor de schutterij niet gratis. Daniel kreeg een bedrag van drie dukaten en twaalf stuivers uit de schutterskas. In onze kritische gedachten-gang zouden we bovendien ook een vraagteken zetten bij het feit, dat te Rome in 1775 relieken van de vroeg-frankische heilige Medardus, bisschop van Doornik zouden zijn. In vroeger tijden waren vroomheid en devotie soms overtuigender dan wetenschap. En in elk geval telde de goede intentie.

"Anno 1775.

Den 8 juny doen hebben wij Broeders becoomen de reliqui van onsen Pateroon Medardus met den aflaat voor eeuwig sonder vernuyt te woorden verkreegen. Door onse meedebroeder Daniel Hillen dewelcke self te roome is geweest vergundt van sijne heyligheyt Pius den VI in het jaar 1775 maer wij hebben eerst becoome in het jaer 1778 de welck gecost heeft 3 ducaten 12 st. waervan Daniel Hillen

voldaan is door de broeders van St. Medardus.

Sint Joris

We kennen dus via een kopie een reglement van Schutterij St. Medardus uit de 16e eeuw.

Ook schutterij St. Joris had een reglement, een ander dan de broederschap St. Medardus. In een proces over het vogelschieten wordt dat reglement, de "privilegiebrief" door de verdedigers van de schutten aangehaald om te bewijzen, dat zij geen verlof hoefden te vragen voor het koningsschieten. Immers, zei kapitein Jacob Campen:

Op... "fol. 18 bij den voorschreven Ten articul staet als volght. Ten 7en soo sullen de schutten op den H. Pinxtmaendagh mit hun heele compagnie trecken naer de plaets oft kerckhoff en schieten daer den voghel aff om eenen nieuwen coninck te maecken ofte hebben"

Bovendien stelde de verdediger, dat de schout, de schepenen en de gezworenen op 18 mei 1708 akkoord waren gegaan met die "privilegiebrief", die jammer genoeg niet meer achterhaald kon worden.

Data, die we met zekerheid op schutterij St. Joris kunnen betrekken, liggen dus in het begin van de achttiende eeuw.

Koningsschieten

In het jubileumboek wordt door John Schulpen in onze eigen Limburgse taal het vogelschieten belicht. In een korte passage wordt de ontwikkeling in de laatste eeuw bij dit eeuwenoude evenement duidelijk gemaakt.

Vuerzitter Jac Maessen spriktj ein welkomstwoeard en wae kriege ein prima plaetske in de sjiem. 't Spel kan beginne!!!

Aaftraeijend kuening Peter Deneer wurty ontdaon van 't zilver, det de rest van de middaag hingtj te wachte op eine noewe driëger. Wae genete óngertösse van oos iërste pilske. Vuer ós, in de lócht, hingtj de "vógel". Op ein houte plaat is eine vógel gesjilderdj. Links en rechts van dae vógel en aan de óngerkantj is eine dikke lien getrókke. Van Jac. Maessen en Ted Scheeren huere wae, det 't de bedoeling is die dikke strepe weg te sjete.

"Vreuger sjoete wae op eine vógel dae gemaaktj waerdje oet ein groeat stók hout. Dae lachte ze van te vuere nog ein paar waeke in de zeikkelder, zoeadet d'r good tej waerdje. Mer det waas neet altied óngeviërljck, want soms ketsjdje de keugel aaf. Zoea sjrók Kueb Leblanc zich oeat kepót wie eine kógel trók kwaam en hem in 't waemesteske veel."

Den Aoje Limburger

Tot slot willen we U een passage niet onthouden uit het hoofdstuk over de Schuttersfeesten door Ton Forschelen. Een krant uit 1932 doet daarin verslag van de optocht van het O.L.S. te Wessem. Dit verslag geeft een goed sfeerbeeld van dit Limburgs Volksfeest voor de oorslog.

Dan begaven de autoriteiten zich naar het stadhuis waar de optocht zou defileren.

Even later zette de groote stoet zich door Wessem's straten in beweging. Voorop trok een groep mooie zware bonken van Belgische paarden met rozen en gekleurde linten in manen en staart.

Dan volgde de muziek van het korps van de Eendracht van Wessem en een wagen vol lieve kleuters.

In een lange eindeloze rij trokken dan de vereenigingen voorbij. Niet minder dan 65 korpsen met in totaal ongeveer 2000 schutters. In de voorste gelederen zagen we Valuas en zijn vrouw, de Venlosche reuzen, die veel bekijks trokken.

Onder de voorttrekkende schutters waren er die ons troffen door hun kleding en verdere uitrusting. Er waren mooie blinkende koperen standaards met rinkelende en waaiende paardenstaarten; schutters in

lange groene jagersrokken en bolhoed, de bielemenkes uit Limbricht met baard en schootsvel en groote bijl. Anderen droegen puntige lanssen met wimpels, of een oud slag geweren. We zagen generaals met waaierende vederpluimen, koningen zwaar beladen met zilveren platen en vogels, lieve koninginnen met bloemen. Zelfs was er een koning met zoowaar een groote kroon op en een staf met met zilveren knop in de hand.

Klinkende bevelen klonken over het plein. Sabels blonken en er werd gemarcheerd dat het een aard had. De een beter dan de ander natuurlijk. Er waren zeer oude stramme schutters, die nog met alle geweld mee wilden en jongeren, die het marcheren beter afging. Bij de trommelslagers waren zelfs zeer jonge broekjes. Jong gewend, oud gedaan.

Laten we niet vergeten de vele trommel- en pfeffercorpsen, die in hun witte pakjes leven en kleur bijzetten aan de stoet en met hun muziek het geheel mooi opluisterden. Alles bijelkaar een stoet, die het aanzien overwaard was.

- 1) Rijksarchief in Limburg. Archief Schepenbank Wessem. Inv.no. 509.
- 2) J.A.Jolles: De schuttersgilden en schutterijen in Limburg. Publications 1937.

Belangstellenden kunnen het boek bestellen bij voorzitter J. Maessen, Achter de Biëenberg 24, Wessem. Tel. 0475-562537 of penningmeester E. Steffanie, De Groese 24, Wessem. Tel. 0475-566970.

Ton Forschelen.

JUBILARISSEN IN VIJLEN

Tijdens de jaarlijkse feestavond op zaterdag 14 oktober j.l. werden twee gouden jubilarissen uitgebreid in het zonnetje gezet. Het waren de heren Jacques Larik en Mathieu Zinken; beide heren waren betrokken bij de heroprichting van de Vijlense schutterij op zondag 27 juni 1945. Rond acht uur stond de schutterij aangetreden en opende het klaroenkorps de interne huldiging met een mars.

De heer Larik

Buiten de verschillende functies die de heer Larik vervulde voor de schutterij verdient zijn voorzitterschap in de periodes 1946-1949 en 1950-1962 extra vermelding. In 1963, 1973 en 1974 schoot hij zich bovendien tot koning. Voor zijn vele verdiensten voor de Zuid-Limburgse Schuttersbond werd hij in 1972 benoemd tot Ere-bestuurslid.

Reeds eerder ontving de heer Larik de OLS-onderscheiding in zilver en in goud. Ook werd hij onderscheiden met de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau en in 1984 werd hij opgenomen in de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus. Thans is de heer Larik nog steeds een gerespecteerd Ere-voorzitter van schutterij St. Joseph-Vijlen.

Op de foto v.l.n.r. Jacques Larik, waarnemend burgemeester Ir. A. Coumans en Mathieu Zinken.

De heer Zinken

De heer Mathieu Zinken, thans woonachtig in Landgraaf, werd na enkele weken de functie van rechter-guide uitgeoefend te hebben, in 1946 commandant. Deze functie bekleedde hij met tussenpozen tot 1989. In dezelfde periode bekleedde hij ook nog 12 jaar lang de functie van schietmeester.

In 1990 werd hij tot Majoor benoemd. Ook de heer Zinken werd reeds onderscheiden met de OLS-onderscheiding in zilver en in goud en is evenals de heer Larik opgenomen in de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus. Ondanks zijn leeftijd van 70 jaar, maakt de heer Zinken nog steeds deel uit van ons A-zestal.

Nog meer onderscheidingen

Voorafgaande aan de interne huldiging, had de heer Wim Hoenen namens de OLS-Federatie de gouden OLS-onderscheiding met kroontje opgespeld. Namens de schutterij overhandigde Koningin Lilian Beenen beide jubilarissen een passend cadeau en voor de dames waren er uiteraard bloemen.

Namens de gemeente waren waarnemend burgemeester Ir. A. Coumans en wethouder J. Kern aanwezig. Burgemeester Coumans wees op de belangrijke plaats die de schutterij inneemt in de gemeenschap.

Nadat hij de verdiensten van Mathieu Zinken had belicht, speldde hij namens Hare Majesteit de Koningin de Eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau op. Tijdens het spelen van het Wilhelmus door het klaroenkorps van St. Joseph presenteerden de schutters het geweer.

Voor de nestor van de schutterij Jacques Larik, had burgemeester Coumans de Erepennin in zilver van de gemeente Vaals met de bijbehorende versierselen. Nadat deze waren opgespeld bij Jacques werd het officiële gedeelte afgesloten met een "lang zullen ze leven". Hierna kregen familie, vrienden en bekenden de gelegenheid om de jubilarissen te feliciteren en werd de feestavond ingezet die duurde tot in de kleine uurtjes.

Hub Kusters, Secretaris.

BELANGRIJKE ADRESSEN VOOR HET LIMBURGSE SCHUTTERSWEZEN

0010 OLS-Federatie	Margrietstraat 3	6077 AV St. Odiliënberg	0475-532807
0012 OLS-Feest	Vloedmolenweg 27	6039 RX Stramproy	0495-561384
0014 Schietcommissie	St. Laurentiusstraat 55	3630 Maasmechelen	089-756632
0016 Muziekcommissie	Drieslagstraat 17	6004 CP Weert	0495-537055
0018 Moderator OLS-Federatie	v. Steffeswertplein 4	6107 BZ Stevensweert	0475-551235
0023 Secretariaat OLS-1996	Leemskuilenstraat 15	3950 Bocholt	011-447161
0030 Stichting SAS	Brouwerslaan 25	6093 GG Heythuysen	0475-492868
0032 Sectie Jury OLS	Genoehoflaan 51	6097 GE Heel	0475-572393
0034 Normencommissie	Radmakerspad 19	5932 RE Tegelen	077-3732204
0036 Beheersgroep Limburgs SchutterijMuseum	Radmakerspad 19	5932 RE Tegelen	077-3732204
0040 Limburgs Schutterstijdschrift	Brouwerslaan 25	6093 GG Heythuysen	0475-492868
0060 Orde v/d Rode Leeuw van Limburg en de H.Sebastianus	Mr.Dr. Froweinweg 1a	6287 CA Eys	043-4512386
0070 Zuid-Limburgse Schuttersfederatie	Past. Scheepersstraat 34	6374 HT Landgraaf	045-5310453
0075 Zuid-Limburgs Federatiefeest 1996	Majoor Evanslaan 1	6114 KR Susteren	046-4491539
0080 Stuurgroep Marketentsters	Baron de Selysstraat 15	6301 JZ Houthem-St. Gerlach	043-6042322
0084 Werkgroep 6e Marketentstertreffen	Scheperstraat 14	5975 VV Sevenum	077-4672983
0085 5e Limburgs DamesSchuttersfeest	Kampweg 3	6083 BH Nunhem	0475-599221
0094 Bieleman- en Sappeurstreffen 1996	Vrijthof 12	6101 AN Echt	0475-483311
0099 De Gildetrom	Kogelsmortel 6	5632 PV Eindhoven	040-2422869
0100 Schuttersbond Berg en Dal	Rijksweg 132	6325 AG Berg en Terblijt	043-6040611
0102 St. Brigida-Noorbeek	Wesch 4	6255 NH Noorbeek	043-4572445
0104 Garde des Tireurs du quartier 28 - Maastricht	Cuyleborg 37	6228 BC Maastricht	043-3618678
0106 St. George-Simpelveld	Postbus 21033	6369 ZG Simpelveld	045-5443973
0108 St. Joseph-Waubach	Ch. Frehenstraat 36	6374 EM Waubach	045-5324711
0110 St. Martinus-St. Maartensvoeren	Veurzerveld 28B	3790 St. Maartensvoeren	041-810508
0112 St. Monulphus & Gondulphus - Berg en Terblijt	Valkenburgerstraat 136	6325 BR Berg en Terblijt	043-6040013
0114 St. Sebastianus-Spekholzerheide	Postbus 14003	6401 NA Heerlen	045-5720198
0200 Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.	Karel v. Bronckhorst-straat 30	6125 AT Obbicht	046-4855168
0202 St. Antonius-Slek	Vrijthof 12	6101 AN Echt	0475-483311
0204 Eendracht-Papenhoven	Eikenstraat 10	6127 CZ Grevenbicht	046-4858622
0206 St. Gregorius-Illikhoven	Belhofstraat 14	6116 CL Roosteren	046-4491189
0208 St. Hubertus-Nattenhoven	Holsberg 8	6129 KL Berg aan de Maas	046-4334800
0210 St. Jan-Nieuwstadt	Aan de Linde 15	6118 AN Nieuwstadt	046-4853076
0212 St. Joris-St. Joost	Heerdstraat 42	6111 AG St. Joost	0475-486273
0214 St. Joseph-Buchten	Dorpstraat 73	6122 CG Buchten	046-4852656
0216 St. Joseph-Koningsbosch	Johannastraat 4	6102 CV Pey-Echt	0475-486303
0218 H. Kruis-Grevenbicht	Schoolstraat 38	6127 BG Grevenbicht	046-4857996
0220 St. Lambertus-Broeksittard	Postbus 393	6130 AJ Sittard	046-4528831
0222 St. Landricus-Echt	Zilstraat 33	6114 KG Dieteren-Susteren	046-4492338
0224 St. Martinus-Born	Cremerstraat 6	6118 AX Nieuwstadt	046-4852740
0226 St. Martinus-Holtum	Martinusstraat 9A	6121 BD Holtum-Born	046-4853248
0228 St. Martinus-Linne	Plantsoenstraat 3	6067 GH Linne	0475-464321
0230 St. Nicolaas-Susteren	Stationsstraat 60	6114 GE Susteren	046-4491972
0232 St. Petrus en Paulus-Echt	Kapl. Goossensstraat 28	6101 CZ Echt	0475-481049
0234 St. Petrus en Paulus-Susteren	Molenveldweg 26	6114 GH Susteren	046-4492687
0236 St. Rochus-Stevensweert	Eiland 31A	6107 CB Stevensweert	0475-551704
0238 Stadsjötterie St. Rosa-Sittard	Postbus 347	6130 AH Sittard	046-4516501
0240 St. Stephanus-Dieteren	Koningsplein 15	6104 BK Koningsbosch	0475-301715
0242 St. Urbanus-Montfort	Zandstraat 18	6065 AG Montfort	0475-541874
0244 Wilhelmina-Hingen	Kranenbroekerweg 10	6102 GE Hingen-Echt	0475-481658
0246 St. Willibrordus-Obbicht	Houtstraat 42	6127 EE Grevenbicht	046-4857335

0300 Kantonnale Schuttersbond Eendracht Maakt Macht

0302 St. Ansfried-Thorn
 0304 St. Antonius-Altweert
 0306 St. Antonius-Nederweert
 0308 St. Antonius-Stramproy
 0310 St. Barbara-Leveroy
 0312 St. Barbara-Tungelroy
 0314 St. Catharina-Stramproy
 0316 St. Catharina 1480-Weert
 0318 St. Cornelius-Swartbroek
 0320 St. Jacobus-Hunsel
 0322 St. Jan-Baexem
 0324 St. Job-Leuken
 0326 St. Lambertus-Neeritter
 0328 St. Lucie-Nederweert Eind
 0330 St. Margaretha-Ittervoort
 0332 St. Nicolaas-Heythuysen
 0334 St. Nicolaas-Meijel
 0336 St. Nicolaas & St. Antonius-Budel
 0338 St. Oda-Boshoven
 0340 St. Odilia-Ospeldijk
 0342 St. Paulus-Roggel
 0344 St. Petrus-Kelpen Oler
 0346 St. Sebastianus-Ell
 0348 St. Sebastianus-Laar
 0350 St. Severinus-Grathem
 0352 St. Willibrordus-Meijel

0400 Schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade

0402 St. Eligius Juliana-Schinveld
 0404 St. Gertrudis-Amstenrade
 0406 St. Gregorius de Grote-Brunssum
 0408 St. Hubertus-Schaesberg
 0410 St. Johannes en Clemens
 0412 St. Joseph-Stein
 0414 St. Joseph-Sweijkuizen
 0416 St. Lambertus-Oirsbeek
 0418 St. Laurentius-Spaubeek
 0420 HH. Marcellinus en Petrus-Geleen
 0422 St. Martinus-Vaesrade
 0424 't Mestreechs Rizzjemint
 0426 St. Michaël-Doenrade
 0428 St. Pancratius-Munstergeleen
 0430 St. Remigius-Meerssen
 0432 St. Salvius-Limbricht
 0434 St. Sebastiaan-Heerlerheide
 0436 St. Sebastiaan-Schimmert
 0438 St. Sebastianus-Heerlen
 0440 St. Sebastianus-Klimmen
 0442 St. Sebastianus-Puth

0500 Schuttersbond Juliana

0502 Akkermansgilde-Venlo
 0504 St. Anna-Maasbree
 0506 St. Anthonius-Tegelen
 0508 St. Antonius & St. Petrus-Baarlo
 0510 St. Barbara-Reuver
 0512 St. Hubertus-Beringe
 0514 St. Hubertus-Kessel
 0516 St. Hubertus-Tegelen
 0518 St. Jan-Grubbenvorst
 0520 St. Jan-Venray (Zandakker-gilde)
 0522 St. Lambertus-Helden

Vloedmolenweg 27

Hoogstraat 1
 Bergerothweg 38
 Houtmolen 31
 Veldstraat 19
 Kapelstraat 8
 Parklaan 60
 Vloedmolenweg 27
 Overkwartierstraat 20
 St. Jozefslaan 48
 Lothariusstraat 15A
 Hubert Cuyperslaan 27
 Saliershof 37
 Lambertusstraat 35
 Rendierenlaan 18
 Brigittastraat 1
 Schuttersdreef 73
 Mr. Jochemsstraat 26
 Treurenburgstraat 11
 Laurenburg 81
 Korenbloemstraat 40
 Maassenstraat 6
 Lidwinastraat 23
 Sebastiaanstraat 39
 Heugterbroekdijk 11
 Gulden Eind 5
 Leemkuilen 6

Heerstraat Centrum 111

Putbergstraat 17
 Agnes Huynstraat 25
 Postbus 8050
 Marco Polostraat 4
 Weyenbergstraat 264
 Heerstraat Centrum 111
 Antoniusstraat 84
 Grachtstraat 37A
 Dorpstraat 4
 Gansbeek 45
 St. Servatiusstraat 7
 Postbus 90
 Kerkstraat 126
 Veldhovenstraat 20
 Kuileneindestraat 41
 Beekstraat 26
 Netelstraat 3
 Langstraat 18
 Postbus 2867
 E.E.G.-straat 6
 Margrietstraat 10

Vastenavond-kampstraat 25

Klagenfurtlaan 268
 Larijspad 9
 Past. Freijbeuterstraat 2
 Heermahof 12
 Rijksweg Noord 83
 Pastoor Esserstraat 26
 Koninginnelaan 6
 Vastenavondkampstr. 154
 Burg. van Leentstraat 5
 Gitaarstraat 50
 Ondersestraat 20

6039 RX Stramproy

6017 AP Thorn
 6039 AM Stramproy
 6031 CP Nederweert
 6039 EA Stramproy
 6091 PB Leveroy
 6039 BE Stramproy
 6039 RX Stramproy
 6004 HJ Weert
 6006 JL Weert
 6132 GM Sittard
 6095 BG Baexem
 6004 BN Weert
 6015 AP Neeritter
 6034 RS Nederweert-Eind
 6014 AT Ittervoort
 6093 JD Heythuysen
 5768 VS Meijel
 6021 BE Budel
 6006 GM Weert
 6035 AZ Ospel
 6088 CX Roggel
 6037 RT Kelpen
 6011 RD Ell
 6003 RA Weert
 6096 AG Grathem
 5768 EN Meijel

0495-561384

0475-561251
 0495-562164
 0495-625833
 0495-561491
 0495-651757
 0495-563116
 0495-561384
 0495-534120
 0495-541084
 046-4517016
 0475-452383
 0495-534862
 0475-565624
 0495-626258
 0475-566801
 0475-492489
 077-4663132
 0495-492333
 0495-538141
 0495-633116
 0475-493851
 0495-652043
 0495-551614
 0495-537607
 0475-452546
 077-4663176

6171 HT Stein

6451 EA Schinveld
 6436 BB Amstenrade
 6440 HB Brunssum
 6413 SH Heerlen
 6431 AS Hoensbroek
 6171 HT Stein
 6166 XL Geleen
 6438 HM Oirsbeek
 6176 AC Spaubeek
 6166 JE Geleen
 6361 JK Vaesrade
 6200 AB Maastricht
 6439 AV Doenrade
 6151 DW Munstergeleen
 6231 KE Meerssen
 6141 BE Limbricht
 6413 SN Heerlen
 6333 CE Schimmert
 6401 DJ Heerlen
 6336 BW Hulsberg
 6155 LB Puth

046-4336719

045-5271243
 046-4424355
 045-5256116
 045-5220374
 045-5225325
 046-4336719
 046-4755123
 046-4424157
 046-4433902
 046-4757697
 045-5242262
 043-3216976
 046-4423613
 046-4529690
 043-3643943
 046-4522313
 045-5214717
 045-4042730
 045-5222017
 045-4051325
 046-4431385

5922 AS Blerick

5916 BB Venlo
 5993 XT Maasbree
 5931 LJ Tegelen
 5991 BZ Baarlo
 5953 AC Reuver
 5986 AK Beringe
 5995 KE Kessel
 5922 AZ Venlo
 5971 AG Grubbenvorst
 5802 KL Venray
 5988 EC Helden

077-3823903

077-3517900
 077-4651626
 077-3732159
 077-4772433
 077-4744417
 077-3072407
 077-4622486
 077-3822883
 077-3662055
 0478-580748
 077-3073397

0524	St. Leonardus-Panningen	Burg. Janssenring 12	5981 DH Panningen	077-3073606
0526	St. Martinus-Maasbree	Venloseweg 21	5993 PH Maasbree	077-4651653
0528	St. Martinus-Neer (Bussenschutten)	Kerkplein 7	6086 BK Neer	0475-595542
0530	St. Martinus-Tegelen	Holtmühlestraat 15	5932 BA Tegelen	077-3730005
0532	Ons Genoegen	Kreeftenheide 33	5853 AH Siebengewald	0485-531439
0534	St. Sebastianus-Sevenum	Scheperstraat 14	5975 VV Sevenum	077-4672983
0536	St. Thomas van Aquino	Veldenseweg 246	5914 SZ Venlo	077-3544108
0538	St. Urbanus-Belfeld	Elshoutweg 4	5951 NK Belfeld	077-4751546
0540	St. Urbanus-Grashoek	Ontginningsweg 6	5985 NE Grashoek	077-3074920
0542	Wilhelmina-Horst	v. Blitterswijkstraat 2	5961 ST Horst	077-3985541
0600	Schuttersbond Maas en Kempen	Venlosesteenweg 135	3640 Kinrooi	089-562441
0602	St. Amandus-Opglabbeek	Silvesterlaan 16	3660 Opglabbeek	089-858046
0604	St. Anna-Opglabbeek	Elf Septemberlaan 47	3660 Opglabbeek	089-858420
0606	St. Anna-Voorshoven	Grotlaan 40	3680 Maaseik	089-868284
0608	De Breidelzonen-Kessenich	Meierstraat 58	3640 Kinrooi	089-566803
0610	St. Catharina-Beek	Kerkstraat 24	3960 Bree	089-463860
0612	St. Catharina-Neeroeteren	Zandstraat 6	3680 Opoeteren	089-864809
0614	St. Dionysius-Opoeteren	Dilserweg 30	3680 Opoeteren	089-634232
0616	St. Harlindis & Relindis-Ellikom	Grote Baan 61	3670 Meeuwen-Gruitrode	089-701106
0618	St. Hubertus-Molenbeersel	Kleinestraat 26	3640 Kinrooi	089-701106
0620	St. Joris-Kaulille	Steenweg op Kl. Brogel 69	3950 Kaulille	011-446504
0622	St. Lambertus-Louwel	Molenweg 39	3660 Opglabbeek	089-857775
0624	St. Lambertus-Molenbeersel	Weertersteenweg 335/3	3640 Kinrooi	089-701512
0626	St. Laurentius-Bocholt	Kakebeek 19	3950 Bocholt	089-473473
0628	St. Martinus-Grootbeersel	Zielderveld 18	3640 Kinrooi	089-702111
0630	St. Martinus-Kessenich	Rozenlaan 68	3930 Hamont-Achel	011-664778
0632	St. Martinus-Kinrooi	Esserstraat 9	3640 Kinrooi	089-701541
0634	St. Martinus-Niel bij As	Nieuwheidestraat 16	3668 Niel bij As	089-657472
0636	St. Monulphus en Gondulphus	Veldsteeg 5A	3650 Dilsen-Rotem	089-757075
0638	St. Pieter-Elen	Breemstraat 26	3650 Dilsen	089-565885
0640	St. Sebastiaan-As	St. Aldegondestraat 2	3665 As	089-657547
0642	St. Sebastiaan-Dorne	Dornestraat 24B	3680 Opoeteren	089-857060
0644	St. Sebastiaan-Grote Brogel	Leemskuilenstraat 15	3950 Lozen-Bocholt	011-447161
0646	St. Sebastiaan-Huibrechtslille	Zandstraat 29	3910 Huibrechtslille	011-648932
0648	St. Servatius-Raam	Heidestraat 19	3660 Opglabbeek	089-857741
0650	St. Trudo-Opitter	Maaseikerbaan 69	3960 Opitter	089-864048
0700	Schuttersbond De Maasvallei	Zandstraat 143	3630 Maasmechelen	089-763474
0702	St. Ambrosius-Kinrooi	Nieuwstadpoort 36	3960 Bree	089-464249
0704	St. Elisabeth-Stokkem	Kapelstraat 52	3650 Stokkem	089-753372
0706	St. Laurentius-Meeswijk	St. Laurentiusstraat 55	3630 Maasmechelen	089-756632
0708	St. Martinus-Dilsen	Driepaalhoeveweg 1	3650 Dilsen	089-755377
0710	St. Monulphus & Gondulphus I-Maasmechelen	Zandstraat 143	3630 Maasmechelen	089-763474
0712	St. Monulphus & Gondulphus II-Maasmechelen	Jos Smeetslaan 15	3630 Maasmechelen	089-764757
0714	St. Pieter-Leut	Janzenpoelstraat 50	3630 Leut-Maasmechelen	089-758181
0800	Midden-Limburgse Schuttersbond	Margrietstraat 3	6077 AV St. Odiliënberg	0475-532807
0802	St. Agatha-Haelen	Kampweg 3	6083 BH Nunhem	0475-599221
0804	St. Aldegondis-Buggenum	Holstraat 48	6082 BD Buggenum	0475-592826
0806	St. Andreas-Melick	Parallelweg 12	6074 BV Melick	0475-534628
0808	St. Anna-Merum	Oude Roermondseweg 44	6049 AH Herten	0475-330509
0810	St. Cornelius Irene-Posterholt	Postbus 8052	6060 AB Posterholt	0475-403617
0812	St. Georgius & St. Sebastianus-Beesel	Hensenbosstraat 10	5954 AJ Beesel	077-4743199
0814	Pr. Hendrik-St. Odiliënberg	Wiedestraat 7	6077 NV St. Odiliënberg	0475-333106
0816	St. Joris-Wessem	Het Schoor 16	6019 EB Wessem	0475-562719
0818	St. Martinus-Asenray	Gewantmakerstraat 61	6043 SZ Roermond	0475-328962
0820	St. Martinus-Horn	Graaf Jacobstraat 51	6085 CV Horn	0475-582707
0822	St. Martinus-Vlodrop	St. Martinusweg 37	6063 BT Vlodrop	0475-403431
0824	St. Matthias-Posterholt	Eijkerstraat 29	6061 GS Posterholt	0475-402136
0826	St. Michaël-Maasbracht Beek	Voortstraat 13	6051 JP Maasbracht	0475-464420
0828	St. Michaël-Ool	Schoolstraat 41	6049 BM Herten-Ool	0475-315325
0830	St. Michaël-Thorn	Bogenstraat 26	6017 AV Thorn	0475-562812

0832	Oranje-Boukoul	Beneden Boukoul 38	6071 AK Boukoul	0475-504734
0834	Oranje Nassau-Roermond	Bernhardlaan 29	6042 HP Roermond- Maasniel	0475-329667
0836	St. Petrus-Roggel	Heufke 9	6088 CM Roggel	0475-492646
0838	St. Sebastianusgilde-Beegden	Leonardusstraat 10	6099 BA Beegden	0475-572780
0840	St. Sebastianus-Heel	Teskenlaan 24	6097 GA Heel	0475-573277
0842	St. Sebastianus-Herkenbosch	Jagerstraat 22	6075 BG Herkenbosch	0475-533236
0844	St. Sebastianus-Neer	Esdoornstraat 33	6086 CJ Neer	0475-592341
0846	St. Urbanus-Maasniel	Kastanjelaan 32	6042 GV Roermond	0475-325566
0900	Zuid-Limburgse Schuttersbond	Koolweg 47	6181 BK Elsloo	046-4379516
0902	St. Barbara-Meerssen	Burg. Murisstraat 8	6231 GK Meerssen	043-3652628
0904	St. Hubertus-Gulpen	Postbus 69	6270 AB Gulpen	043-4504017
0906	St. Hubertus-Ubachsberg	Mosterdstraat 17	6367 HR Ubachsberg	045-5753604
0908	St. Joseph-St. Geertruid	Gen Eikske 2	6265 BC St. Geertruid	043-4083313
0910	St. Jozef-Vijlen	Postbus 604	6294 ZG Vijlen	043-3063939
0912	St. Martinus-Houthem	St. Gerlachstraat 8	6301 JP Valkenburg	043-6041369
0914	St. Maternus-Wylre	Kapelaan Franckstraat 9	6321 CA Wijlre	043-4502517
0916	St. Mauritius-Strucht	Walem 20	6341 PC Schin op Geul	043-4592736
0918	De (Jonge en Oude) Nobelevalkenburg	Postbus 16	6300 AA Valkenburg	043-6013312
0920	St. Paulus-Epen	Past. Oberieweg 5	6285 AL Epen	043-4551669
0922	St. Paulus-Vaals	Postbus 2	6290 AA Vaals	043-3062724
0924	St. Sebastianus-Eys	Pastoor Duckweilerweg 2	6287 AP Eys	043-4511996
0926	St. Sebastianus-Margraten	v. Eynattenstraat 7	6269 CG Margraten	043-4582578
0928	St. Sebastianus-Mechelen	Hilleshagerweg 38	6281 AD Mechelen	043-4551394
0930	St. Sebastianus-Mheer	Burg. Beckersweg 19	6261 NX Mheer	043-4572151
0932	St. Sebastianus-Oost Maarland	Heerenlandstraat 16	6143 BG Guttecoven	046-4852530
0934	St. Sebastianus-Voerendaal	Postbus 23066	6367 ZH Voerendaal	045-5754234
0936	DD Stadsschutterij-Maastricht	Apollohof 127	6215 SX Maastricht	043-3433044
0938	Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen	Past. Scheepersstraat 34	6374 HT Landgraaf	045-5310453

Nog niet aangesloten bij een schuttersbond:

0000	St. Ambrosius-Lommel	Molenstraat 55	3920 Lommel	089-541771
0000	St. Andreas-Maasbracht	Voortstraat 6	6051 JK Maasbracht	0475-467057
0000	St. Christoffel-Roermond	de Ruyterstraat 13	6045 XK Roermond	0475-327414
0000	St. Gerardus-Heer	Concordiastraat 58A	6226 GE Heer	043-3630227
0000	St. Jozef-Lommel	St. Hubertusstraat 11	3920 Lommel	
0000	St. Leendert-Urmond	Gulickerstraat 18	6129 EH Urmond	046-4334003
0000	St. Sebastianus-Lommel	Meidoornstraat 12	3920 Lommel	011-545057
0000	St. Sebastianus-Susteren	Wilhelminalaan 21	6114 BE Susteren	046-4493461

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Brouwerslaan 25 6093 GG Heythuysen; Tel. 0475-492868, fax 0475-492868.
- ★ Drs. Jos Gerits Soppestraat 12 6176 AM Spaubeek; Tel. 046-4432296, fax 046-4435548.
- ★ Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel. 0495-544548.
- ★ Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi; Tel. 089-563132.
- ★ Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren; Tel. 046-4491539.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roermond; Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4 6369 XL Simpelveld; Tel. 045-5442585.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Maakt Macht: Jos Janssen Boerhaavestraat 19 6001 AV Weert; Tel. 0495-534587.
- ★ Correspondent Z.L.S.B.: Fred Louwen Baron de Selysstraat 15 6301 JZ Valkenburg; Tel. 043-6042322.
- ★ Correspondent schuttersbond Juliana: Mat Nellen, Postbus 8020, 5993 ZG Maasbree; Tel. 077-4651626 (privé) of 077-3071980 (zaak). Fax: 077-3075564.
- ★ Correspondente schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen; Tel. 046-4755123.

'FESTIVAL VAN LIMBURG' KAN (INTER)NATIONALE BEKENDHEID GEVEN AAN HET OLS

- Luc Wolters -

Limburg heeft veel te bieden op cultureel gebied. Denk maar eens aan grote evenementen als de Folkloristische Parade, Pinkpop, 't Preuvenemint, Passiespelen, Wereld Muziek Concours en natuurlijk ook het OLS. Onlangs is in de politiek opnieuw het balletje opgeworpen om aan al deze grootse evenementen gezamenlijk grote bekendheid te geven. Het organiseren blijft vanzelfsprekend aan de schutterijen voorbehouden, maar om er bekendheid aan te geven in de rest van Nederland en in het buitenland is dit een ideale formule.

Want zeg nou zelf, het OLS is een magnifieke kolossale gebeurtenis, maar buiten de beide Limburgen is er nauwelijks aandacht voor, tenzij men enkele toevallig logerende toeristen weet te interesseren. Het OLS is het grootste folkloristische buitengebeuren in dit land, maar bekendheid buiten de regio geniet het opvallend genoeg niet.

De politici -waaronder gedeputeerde M. Eurlings (Cultuur)- zijn er weliswaar van overtuigd dat het gelanceerde idee een kip met gouden eieren kan zijn, maar door ervaringen wijs geworden heeft menigeen er een hard hoofd in. Elk groot evenement wordt namelijk op touw gezet door een lokaal organisatiecomité, dat niet op vreemde pottekijkers staat te wachten. De organisatoren weten zelf 't beste hoe ze de zaak moeten aanpakken om de organisatie rond te krijgen.

Maar wordt er wel het onderste uit de kan gehaald. Zijn er geen mogelijkheden, die onbenut worden gelaten. Want in elk evenement wordt enorm veel geld gestoken en 't kan ook eens mislopen. Dan zou je je toch voor je kop slaan als je belangrijke mogelijkheden op de baan hebt laten liggen.

Want de voordelen van een overkoepelende samenwerking tussen de organisatoren van de grote evenementen in het Limburgse liggen voor het oprapen.

* Lang vantevoren kan een duidelijke agenda worden opgesteld, zonder dat we binnen het Limburgse cultuurwereldje op één dag met

diverse belangrijke evenementen kampen. Dat scheelt onnodige concurrentie.

* Bovendien kunnen gezamenlijke promotie- en marketingcampagnes worden opgezet om nationale en internationale bekendheid aan de festiviteiten te geven. Denk bijvoorbeeld aan mogelijke geïnteresseerden uit de Euregio, die warm gemaakt kunnen worden voor wat zich hier op cultureel gebied afspeelt.

* Ook is een mogelijkheid in dit kader gezamenlijk te zoeken naar mogelijke sponsors, die vanwege de grootse opzet wel interesse kunnen hebben een 'Festival van Limburg' te steunen, maar voor elk afzonderlijk feest weinig extra's over hebben, omdat die evenementen op zich gewoonweg te weinig uitstraling hebben om naamsbekendheid van bijvoorbeeld een grote landelijke of internationale bedrijven uit te kunnen dragen.

Maar tot samenwerking komen is niet zo eenvoudig. Het waarom laat zich raden. De organisatoren klampen zich vast aan het voor hen bekende, zonder te bedenken dat wellicht meer mogelijk is.

Het Limburgs Dagblad verwoordde dit als volgt: "Van oudsher immers bestaat het drukke evenementenwereldje in Limburg - zoals haast overal trouwens - bij de gratie van lokale koninkrijkes, geregeerd door plaatselijke cultuurbazen en organisatiecomités. Van enige vorm van systematische samenwerking is geen sprake."

Het initiatief tot gezamenlijke inspanningen om de Limburgse feesten te propageren is daarom aan de organisatoren zelf overgelaten. Ook wij als schutters kunnen onze bijdrage leveren. Want de schuttersfeesten, en dan met name het OLS en het Federatiefeest zijn belangrijke cultuurdragers, niet meer weg te denken op de Limburgse agenda. Het bestuur van de Oud Limburgse Schuttersfederatie is aan zet. Dit is de constante factor tussen de jaarlijks wisselende OLS-organisatoren.

Het OLS-bestuur, net zo goed als dat van bijvoorbeeld de Folkloristische Parade, de Passiespelen,

Pinkpop of Preuvenemint zouden onderling toenadering moeten zoeken en eens rond de tafel gaan zitten om de mogelijkheden en onmogelijkheden van een dergelijke samenwerking eens op een rijtje te zetten. De Provincie zegt bij voorbaat haar medewerking toe om de diverse besturen tot elkander te brengen.

Heren OLS-bestuurders, ga praten en informeren of dit u iets lijkt. Bekijk de voors en tegens en doe er uw voordeel mee. Zorg dat ze niet van de schutters zullen zeggen dat ze geen interesse zouden hebben, want we weten wel degelijk wat organiseren is. Bekijk dat maar eens op een schuttersfeest. Maar als het nog wat beter kan qua bekendheid bijvoorbeeld, dan moeten we niet bang zijn ook nieuwe wegen te bewandelen.

UIT HET MARKETSTERMANDJE

GERUIKDE FOREL VAAN MARTIN

De onvolprezen Maître de cuisine van de Maestrichtsche D.D. Stadschutterij Martin Aarts heeft ons dit keer een recept afgestaan.

U heeft nodig:

1 Gerookte forel
1 liter kippebouillon met prei, wortel en ui
40 gram boter
50 gram bloem
150 gram crème fraîche
een beetje zout en wat bieslook

Bereiding:

Laat de bouillon afkoelen en schep de vetogen er af. Breng de bouillon opnieuw aan de kook en laat de vellen en graten van een gerookte forel er 5 minuten in trekken. Zeef de bouillon dan door een doek en laat de heldere bouillon afkoelen. Maak een roux van de boter en de bloem, voeg de bouillon bij deze roux en vermeng het geheel met de crème fraîche. Breng het geheel op smaak met wat zout.

Snij de gerookte forel-filets in kleine blokjes en leg deze op de soepborden. Schenk de warme crèmesoep over de visblokjes in de borden en garneer het geheel met fijngehakte bieslook.

Laot 't uuch smake!!

't ZANDAKKERGILDE ST. JAN-VENRAY

Ook dit jaar liet Schutterij 't Zandakker Gilde St. Jan-Venray weer van zich horen. Op zondag 25 juni j.l. werd namelijk weer een historische dag voor de schutterij, want de Venrayse schutterij nam in haar midden de nieuwe beschermheer en de geestelijk adviseur op.

Beschermheer

Toen in 1991 beschermvrouwe Paula Defesche-Derks naar Bunde verhuisde, zat de schutterij zonder beschermheer of -vrouwe. In het najaar van 1994 werd de toenmalige huisarts Wim Bloemen bereid gevonden om het beschermheerschap op zich te nemen.

Geestelijk adviseur

Na het vertrek van Deken Buschman zat de schutterij zonder geestelijk adviseur. Voor de nieuwe Deken, Deken Coenen was het schutterswezen niet vreemd. Vandaar dat de samenwerking en de installatie tot Geestelijk Adviseur niet lang konden uitblijven.

Tijdens een plechtige eucharistieviering op 25 juni werden de beschermheer en de geestelijk adviseur officieel geïnstalleerd. Voorzitter-Keizer Joep Krijnen overhandigt de nieuwe beschermheer de oorkonde behorende bij zijn beschermheerschap. Koning Joop Linders overhandigt de oorkonde aan Gildepriester Deken Coenen.

Verrassing

Schutterijvoorzitter Joep Krijnen had voor de schutterij nog een verrassing in petto. Joep, die dit jaar 20 jaar voorzitter is van de Venrayse schutterij, had van de Paters Franciscanen een gouden miskelk gekregen welke als gildekelk dienst kan doen. De paters die onlangs uit Venray vertrokken, hadden de kelk over en na overleg met pastoor Barnhoorn hebben de paters Franciscanen de kelk aan de schutterij aangeboden.

De familie Krijnen heeft er vervolgens voor gezorgd dat de kelk werd gegraveerd met het wapen van de Venrayse schutterij. De gouden kelk krijgt een plaatsje in het kerke-lijk museum van de St. Petrus Bandkerk.

Schuttershuwelijk

Op vrijdag 11 augustus trouwden twee leden van de schutterij, namelijk Peter Henssen en Marian Coersen.

Peter is sinds 1988 bij de drumband van de schutterij. Marian was al enkele jaren langer lid, aanvankelijk als fluitiste en later als marketenster.

De vader van Marian is eerste luitenant van de Venrayse schutterij. Inmiddels is het jonge gezin uitgebreid met een gezonde dochter, Stephanie genaamd.

De huwelijksplechtigheid vond plaats onder begeleiding van de schutterij.

Het huwelijksfeest vond plaats op de Schuttersweide van schutterij 't Zandakker Gilde St. Jan waar natuurlijk alle schutsbroeders bij aanwezig waren.

Orde van de Papegay

Op zaterdag 28 oktober werd in Antwerpen aan schutterijvoorzitter Joep Krijnen de gouden medaille uitgereikt in de Orde van de Papegay.

Piet van Lierop.

DAMES TONEN GROTERE SCHIETVAARDIGHEID DAN MANNEN

Ofschoon het het Limburgse DamesSchuttersfeest nog niet zo'n rijke schutterstraditie kent als het OLS, is het niet meer weg te denken van de Limburgse Schuttersagenda.

Tijdens de najaarsvergadering van de OLS-Federatie op 21 oktober j.l. stak OLS-president Lei Stals de loftrumpet over dit explosief gegroeide schuttersfeest. Een plaats binnen de OLS-gelederen krijgt het LDS niet, want Stals gaf het LDS dezelfde status als het Zuid-Limburgs Federatiefeest.

Deze rangschikking bevestigt de uitspraak in het Limburgs Dagblad, dat het LDS betitelde als het derde mega-schuttersfeest. De dames laten zich niet ontmoedigen door de uitspraak van de OLS-Federatie. Zij blijven er voor ijveren dat het LDS nóg verder zal uitgroeien tot een eigen dames-OLS.

Maar liefst drie schietdagen waren er nodig om het damesdrietal van schutterij St. Agatha-Haelen als winnaressen aan te wijzen. Een ander rekord was het aantal schoten dat nodig waren om de dames van Haelen als winnaressen aan te wijzen. In de 39e kavelronde, meer precies bij het 116e schot miste Yvonne Janssen-Dijcks bij St. Joseph-Koningsbosch.

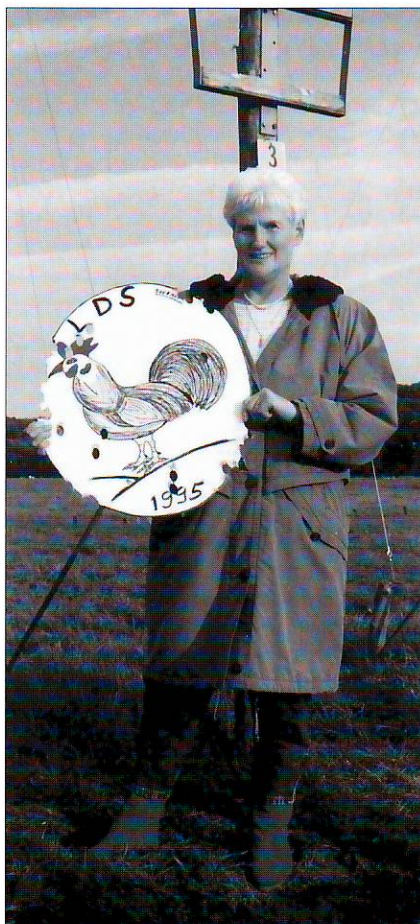
Dit gebeurde nadat de twee drietalen twee en een half uur samen hadden gekaveld. Het aantal kavelrondes overtrof ook het aantal kavelrondes van het OLS om een winnaar aan te wijzen. De dames hebben weer eens duidelijk aange-toond hun mannetje onder de buks te staan.

4e LDS

De geluiden van de overwinning van het 3e LDS waren nauwelijks verstomd of schutterij Oranje Nassau-Roermond was druk in de weer met de organisatie van het 4e LDS. Gesteund door enkele enthousiaste deskundigen werd een programma in elkaar gezet dat er mocht zijn. Wat ook goed zat was de financiële positie van het 4e LDS. Sponsorgelden hadden elk financieel risico al op voorhand afgedekt waardoor gesteld kan worden dat het 4e LDS bij voorbaat geslaagd was. De organiserende vereniging houdt er bijzonder prettige herinneringen aan over.

Het winnende damesdrietal van schutterij St. Agatha-Haelen (Helmie Kanders, Francien Kersten en Mia Baetsen) hier geflankeerd door de winnaressen van het 3e LDS.

Annie Knobben-Frenken, koningin der beide Limburgen.

Voor de eerste dag van het 4e LDS hadden zich maar liefst 166 damesdrietalen opgegeven. Op de eerste schietdag (24 september) waren slechts 137 drietalen (afkomstig van 51 schutterijen) opgekomen. Het slechte weer was hieraan voor een deel schuld. Na de eerste schietdag waren er nog 56 drietalen in de strijd.

Op de derde schietdag waren er nog 9 damesdrietalen in de strijd. Aanvankelijk leek het er op dat de beslissing niet lang op zich zou laten wachten. De drietalen van schutterij St. Agatha-Haelen en St. Joseph-Koningsbosch hielden de spanning er in door bijna 2½ uur lang te kavelen alvorens de dames uit Haelen als winnaar konden worden uitgeroepen.

Piet Bergmans was voor het LDS ingehuurd als voorzitter van het organisatiecomité wedstrijden en vervulde zijn taak met veel verve. Na afloop van het 4e LDS mocht hij als trotse voorzitter van schutterij St. Agatha-Haelen aankondigen dat zijn schutterij dolgraag het 5e LDS wil gaan organiseren.

Naam trofee minder geslaagd

Weekblad De Trompetter had een speciale wisselprijs in het leven geroepen voor het LDS die als tegenhanger voor 'D'n Um' moet gaan gelden. De trofee is ontworpen door atelier Soldar in Houten. Het aardige van deze wisselprijs is dat de medaille in het midden van de

Wisseltrofee aangeboden door weekblad De Trompetter.

trofee eigendom blijft van de winnende vereniging. Jammer was wel dat deze wisseltrofee de naam meekreeg van 'De Ut'.

Uitslagen

Na een spannende strijd met kavel-dagen op 24 september, 30 september en 1 oktober was de uitslag als volgt:

10. St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille
9. St. Martinus-Horn
8. St. Martinus-Horn
7. St. Martinus-Kinrooi
6. St. Antonius-Nederweert
5. Breidelzonen-Kessenich
4. St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille
3. St. Cornelis Irene-Posterholt
2. St. Joseph-Koningsbosch
1. St. Agatha-Haelen

Het winnende drietal bestaande uit Mia Baetsen, Francis Kersten en Helmi Kanders wachtte een grandioze ontvangst door de bevolking van Haelen.

Opmerkelijk is dat schutterij St. Agatha gestart is met het LDS en dit feest al twee keer heeft georganiseerd. Met deze overwinning mag schutterij St. Agatha het volgende jaar het LDS dus weer organiseren.

Bij het kampioenschap der beide Limburgen voor vrouwelijke schutterskoningen ging de overwinning naar Annie Knoben-Frenken van schutterij St. Anna-Merum. Bij het 158e schot haalde zij de vogel naar beneden.

Wim Pijpers.

AGENDA

- 13 januari: 3e Schuttersdag in Baexem
 9 maart: Sittard: Voorjaarsvergadering OLS-Federatie
 19 maart: Vergadering Stichting SAS

Windbuksschieten

- 26 december: Slek-Echt
 7 januari: Kinrooi
 14 januari: Koningsbosch
 21 januari: Stokkem
 28 januari: Stokkem
 4 februari: Bocholt
 11 februari: Kinrooi
 25 februari: Ellikom
 3 maart: Slek-Echt
 10 maart: Kinrooi
 17 maart: Reuver
 24 maart: Ellikom

BIELEMANTREFFEN 1995

Het Bielemantreffen dat op 23 september 1995 plaatsvond, werd georganiseerd door schutterij St. Hubertus-Ubachsberg.

Nadat de bielemannen zich hadden verzameld in het verenigingslokaal gingen de 20 bielemannen met de complete Ubachse schutterij voorop in optocht door het dorp.

Tijdens de rondgang kregen de bielemannen op het Marktplein hun eerste opdracht te vervullen en wel: marcheren voor elke groep bielemannen. Ook de bielemannengroepen die slechts één persoon telden moesten de commando's van de commandant van de schutterij uitvoeren. Ondergetekende heeft nooit geweten dat bielemannen zo mooi konden marcheren!!

De koffie en vlaai, welke we bij onze binnenkomst aangeboden hadden gekregen, waren intussen behoorlijk naar het onderste deel van de maag gezakt.

Na dit intermezzo vervolgde de optocht naar het clublokaal waar het volgende programmapunt te wachten stond: de bielemanwedstrijden waarvan de winnaar het voorrecht mag genieten om het Bielemantreffen in 1996 te organiseren. De wedstrijden omvatten onder meer: boomzagen, ringwerpen, kruiwagenloop met hindernissen, strobaal gooien, pikvogelen en spijker-slaan. Halverwege deze wedstrijden werd een pauze ingelast om even op adem te komen. En dan maar weer door.

Schutterij St. Antonius uit Slek-Echt bleek de beste Bielemangroep te hebben, want ze wonnen met overmacht. Als laatste op de ranglijst stonden de Bielemannen uit Voerendaal. Zij waren nog erg moe van het deze zomer georganiseerde OLS fluisterde één van hen mij lachend in het oor.

De Bielemannen van Slek-Echt waren zó blij met hun overwinning, dat het leek alsof ook zij een OLS gewonnen hadden.

Na het verorberen van het heerlijke koude buffet, tijdens het gezellig samenzijn, begonnen tegen 21.00 uur de bielemannen langzaam huiswaarts te keren.

Nogmaals een proficiat voor de Bielemannen van schutterij St. Antonius-Slek Echt en tot het volgend jaar!

Clement Botty, Houthem St. Gerlach.

SCHUTTERIJ ST. MONULFUS EN GONDULFUS-ROTEM (I)

Een beknopt historisch overzicht geven van de Rotemse schutterij St. Monulfus en Gondulfus gaat niet zonder eerst een woord te repen over de ontstaansgeschiedenis van dit dorp (deelgemeente van de fusie Dilsen-Stokkem).

Gelegen op de linker Maasoever, tegenover het Nederlands-Limburgse Grevenbicht, behoorde Rotem vroegertijds tot de Maasgouw met als middelpunt het territoriaal gerechtshof Valderen of Vouderen. Dit gerechtshof had het recht alle kriminele zaken te vervolgen in gans de Maasgouw.

Als gevolg van de inval der Franken rond het jaar 500 werd hier de Salische wet van kracht die op het gewoonterecht steunde en die soms heden nog geldt.

Zij werd later, tijdens de regering van keizer Karel de Grote, dankzij het uitvaardigen van zijn bekende capitularia (Karolingische krijgswetten) vervolmaakt en aan de nieuwe tijdsomstandigheden aangepast.

In 843 werd krachtens het Verdrag van Verdun, het rijk van Karel de Grote verdeeld onder zijn drie zonen: het middendeel "Austrasie" lag in onze Maasgouw en de toenmalige Frankische rechtbank bevond zich tussen Dilsen en Rotem op de plaats Valderen of Vouderen, die zoals reeds gezegd, bevoegd was uitspraak te doen in alle kriminele zaken in gans de Maasgouw.

Volgens aantekeningen van Kerkmeester Leonardi (Dilsen) in zijn manuaal anno 1600-1620, lag deze rechtbank tussen de oude kerk van Rotem in de nabijheid van de Olmen- of ook Kesselshoef genoemd. De ruïne achter het kasteel Ommerstein en Verschuylenhoef (zie illustratie) is heel waarschijnlijk nog een restant van dit Frankisch gerechtshof.

De kerk van Rotem, die eertijds een filiale was van de moederkerk van Dilsen, wordt in een akte uit 1202 reeds vermeld als zelfstandige parochiekerk. De toenmalige legaat van de H. Stoel, Guido van Proeneste, verklaart, op aanvraag van de kanunniken van Eyck (= Aldeneik,) dat de priesters en de parochianen van het concilie Eyck gehouden zijn jaarlijks binnen de vier Pinksterdagen, processiegevijs met kruis en vaandel naar "Alden-Eyck" te komen. Tussen een vijftiental parochies is ook "Rotheim" genoemd, wat duidelijk bewijst dat Rotem toen reeds een zelfstandige parochie was.

Als gevolg van de annexatie van het Graafschap Loon bij het Prinsbisdom Luik in 1361, erfde de prinsbisschop al de rechten van de Graaf van Loon, een titel die hij bij deze van prinsbisschoppelijke waardigheid bezigde. Zo werd hij de eerste officiële heer van de Heerlijkheid Rotem.

Hier moeten wij teruggrijpen in de geschiedenis van Rotem tot het jaar 1433 toen een zekere Johannes Coperdraet van Opoeteren ontvanger was van de prinsbisschop van Luik voor het hele Maasland. Een zuster van de ontvanger was gehuwd met Jan van Kessel. Coperdraet had zijn benoeming heel waarschijnlijk te danken aan de prinsbisschop Jan van Heinsberg. Deze laatste had van zijn vader Jan II graaf van Loon en van Heinsberg het eigendomsrecht gekregen van het Biesenhof te Rotem dat na de dood van Godefriedus van Ciney in hun handen was gekomen. (Biesenhof is de oorspronkelijke naam van Ommerstein en zijn hoeve. Die naam beantwoordt aan de ligging van het kasteel in een moerassig gebied vanaf Tymbroek tot achter Verschuylenhoef. Nu nog noemt men deze plaats "de Beenjen" afgeleid van het woord "biezen".)

Het is merkwaardig dat men te Rotem in de 14e - 15e eeuw vooraanstaande personaliteiten aantreft die allen schijnen te komen uit de omgeving van het nogal ver gelegen Kessel, zoals de prinsbisschop Jan van Heinsberg, een Jan van Kessel, een Arnold van Kriekelsbeek naam die men overdroeg op de Kogbeek te Rotem en een Godfried van Kievernberg.

Het optreden van al deze personaliteiten te Rotem is heel waarschijnlijk toe te schrijven dat ze zich aangetrokken voelden door het "Biesenhof" dat aan de Heinsbergers toebehoorde en dat van verheffer op verheffer alsdan de namen van Kessel en Kriekelsbeek gekregen heeft die ook aan Ommerstein zijn gegeven. Zo doet zich het kasteel Ommerstein voor als een groot leenhof van 60 bunder onder vier namen.

Het spreekt vanzelf dat al deze heren op bestuurlijk vlak te Rotem een belangrijke rol hebben gespeeld en zich ook deden opmerken in het verenigingsleven.

In het begin was dat vooral de familie van ME(U)WEN die vanaf 1716 het kasteel van Leut bewoonde en die heel waarschijnlijk de stichter is geweest van de schutterij St. Monulfus en Gondulfus.

Ruïne achter kasteel Ommerstein en Verschuylenhoef.

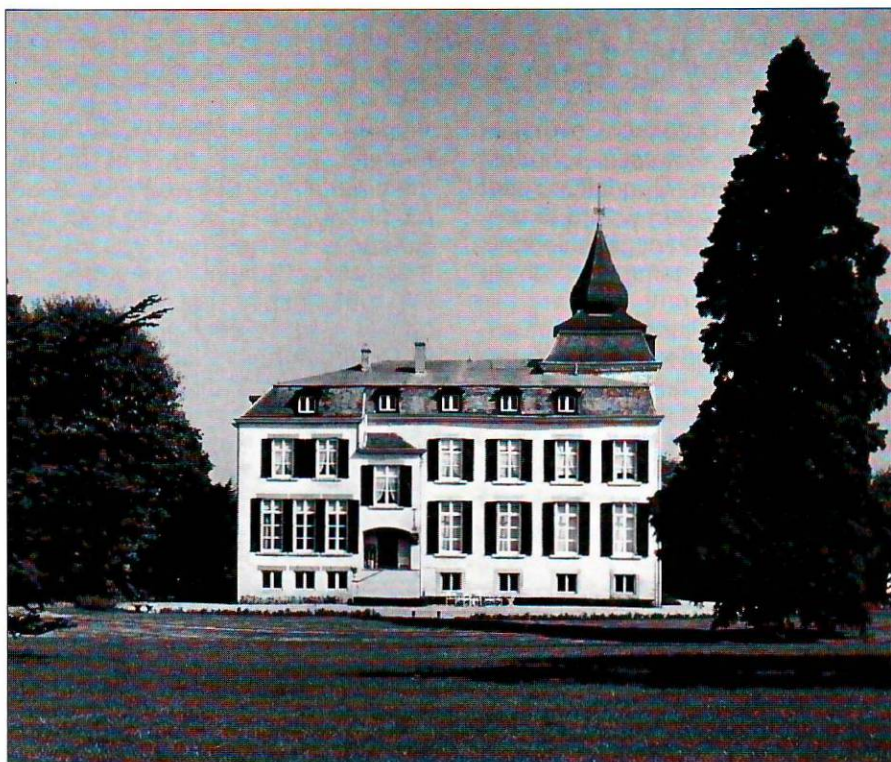
De oudste plaat, in het bezit van de schutterij, dateert uit 1597 en is geschonken door een zekere Goert van Meuwen (Zie ook Limburgs Schutterstijdschrift nr 5, december 1989, pag 18-19). Als patroonheiligen kozen de stichters St. Monulfus en Gondulfus, bisschoppen en Belijders.

De H. Monulfus was bisschop van Maastricht gedurende 39 jaar. Door zieken en armen, door wezen en weduwen werd hij als een vader geëerd en bemind, door allen als een heilig kerkvoogd geroemd. Hij bouwde verscheidene kerken o.a. de St. Servatiuskerk te Maastricht en hij predikte onverpoosd het Evangelie in zijn uitgestrekte bisdom.

De H. Gondulfus, zijn medewerker, werd zijn opvolger in 599 en bestuurde het bisdom slechts 7 jaren. Hij overleed in 607 en werd evenals de H. Monulfus in de St. Servatiuskerk begraven.

(‘t Vervolgt).

Joannes Daamen.

Rotem, Kasteel Ommerstein.

Foto J. Daamen.

KOPSTUKKEN V

Mr. Frans Haffmans President OLS-Federatie 1957-1971

“Het is toch kennelijk iets dat de mensen boeit en altijd zal blijven boeien”.

Mr. Fr. Haffmans.

Uiterst rechts op de foto Mr. Frans Haffmans in zijn rol als President van de OLS-Federatie.

Rechts naast hem Gouverneur van Rooy en de burgemeester van Helden.

Mr. Franciscus Maria Josef Haffmans werd op 28 juni 1921 te Helden geboren. In het geslacht Haffmans waren zijn over-grootvader, zijn grootvader en zijn vader achtereenvolgens notaris. Frans zou het ambt in de vierde generatie gaan voortzetten. Middelbare schoolstudie Gymnasium-B aan het Canisiuscollege te Nijmegen, als jurist afgestudeerd aan de R.K. Universiteit aldaar.

Medio oktober j.l. mocht ik een interview hebben met Mevrouw H. Haffmans-Gielen in het familiehuis te Helden.

Hoe is Uw man in contact gekomen met de schutterswereld? Volgde hij ook hier als het ware zijn vader of grootvader op?

Helemaal niet. Enkele leden van een vroegere schutterij, mensen die vooral aan de Baarloseweg, het oude gedeelte van Helden woonden, vroegen mijn man hen te helpen bij de heroprichting van een schutterij. St. Lambertus heette ze. Ze is vermoedelijk geliquideerd einde eerste wereldoorlog, maar dat weet ik niet zeker. Begin vijftiger jaren (1952, J.W.) vroegen ze hem dus om raad. Dat is goed gelukt. Ze zijn voor de eerste keer als nieuwe schutterij opgetreden op het OLS van Margraten in 1955.

In volledige uitrusting? Nee. Ze hadden nog geen uniformen, als ik me goed herinner. Alleen een witte band om de arm.

Wel witte petten? Nee, alleen die witte banden.

Schutterijvoorzitter 1952-1971

Uw man... Mijn man werd toen meteen gevraagd voorzitter te worden van die heropgerichte schutterij. St. Lambertus van Helden-Dorp dus. Er zijn hier n.l. nog drie schutterijen: in Helden-Panningen (St. Leonardus), in Grashoek (St. Urbanus) en in Helden-Beringe (St. Hubertus).

Voorzitter bond Juliana 1957-1959

Niet lang daarna werd mijn man voorzitter van de Bond van Midden-Limburgse Schutterijen, "Juliana". Ik moet daar wel bij aantekenen dat het er in die beginjaren van zijn voorzitterschap allemaal iets gemoedelijker aan toeging.

Notariële akten waren voor verenigingen die vóór een bepaalde datum bestonden, niet noodzakelijk. Dat is allemaal later gekomen. Over dat gemoedelijke karakter...

In uniform Luitenant-kolonel Frans van de Ven.

Ik herinner me dat er bij het een of andere schietgebeuren een kogel terugketste en een zekere Seuren-Zefke aan een oog verwondde. Die Seuren-Zefke was een vreselijk prachtig lid van het gilde. Hij heeft er nooit iemand financieel op aangesproken, alhoewel hij een blijvend letsel opliep. Dat was zo'n man van: "Dao kalle wae neet euver.."

Voorzitter OLS-Federatie 1957-1971

In 1957 werd de heer Haffmans voorzitter van de OLS-Federatie. Hij was toen nog maar net 36 jaar oud. Hij zou die functie bekleden tot 1971, als vierde in de opvolgingslijst van Federatievoorzitters.

Sinds de oprichting van de OLS-Federatie in 1937 waren zijn voorgangers de heren F.H. van de Velde (1937-1946), L. Peeters (1947-1948), en M. Geurts (1949-1956).

De ambtstermijn van Mr. Haffmans zou uitzonderlijk lang zijn: 14 jaar. Alleen zijn opvolger, de heer L. Jans, zou, na een tussenperiode van één jaar door de heer P. Creemers, exact dezelfde tijdspanne in functie blijven: 1972-1986.

Toen Uw man steeds belangrijker functies in de schutterswereld ging bekleden, zal Uw gezin daar ook wel mee te maken hebben gehad.

Wij hebben inderdaad van af het eerste begin zeer meegeleefd met het wel en wee van de schutters. Van de eerste schutterij hier in Helden tot en met het grootse gebeuren van de OLS-federatie.

Ik kan mij indenken dat exacte data van bepaalde gebeurtenissen U - zeker na zo'n lange tijd- ontschoten zijn.

In dit gesprek wil ik U enige namen voorleggen van belangrijke persoonlijkheden uit die periode en U enkele herinneringen aan hen vragen, die U bewaard hebt van Uw zeer intensief aanwezig zijn bij de vele OLS-manifestaties aan de zijde van Uw man, of als gastvrouw hier in huis.

U hebt Dr Roppe de gouverneur van Belgisch Limburg uiteraard goed gekend.

Gouverneur Louis Roppe. Inderdaad. Ik mag wel zeggen dat hij een goede persoonlijke vriend van mijn man was. Een zeer aimabele en erudiete persoonlijkheid met een enorme belangstelling voor het schutters- en gildewezen. Hij heeft zeer inspirerend gewerkt.

Meester Creemers

De vice-voorzitter. Meester Creemers -zoals hij steeds genoemd

werd- is steeds een grote steun en toeverlaat voor mijn man geweest. Hij was niet alleen volledig op de hoogte van alle reglementen en voorschriften, maar ook en vooral van het hele schiet-gebeuren. En daar wist mijn man vrij weinig van. Hij heeft altijd volledig vertrouwen gehad in de zeer oordeelkundige adviezen van "de Meister".

Een ideale aanvulling dus voor beiden.

Inderdaad. Er is dan ook steeds een voortreffelijke samenwerking tussen Vice-voorzitter en voorzitter geweest. En niet te vergeten de Federatie-secretaris, de heer Mathieu Hendrix uit Roermond.

Mathieu Hendrix

Als OLS-Federatiesecretaris haast letterlijk dag en nacht klaarstaand voor zijn functie. Een man die enorm veel werk verzet heeft, dat mag wel eens gezegd worden. Zeer ter zake kundig en zeer bescheiden. Hij hield zich steeds op de achtergrond, maar zijn invloed op het hele OLS-gebeuren is steeds enorm groot geweest. Mijn man sprak altijd vol waardering en hoogachting over hem.

Leo Jans, de opvolger van Uw man

Met Leo Jans heb ik persoonlijk wel veel contact gehad. Ik moet echt mijn waardering uitspreken voor de zeer elegante manier waarop hij het voorzitterschap van de OLS-federatie heeft overgenomen. In het begin had hij het zelf ook echt niet gemakkelijk. Hij kwam niet uit het leven van de schuttersgilden en had een andere kijk op de dingen.

Maar nogmaals: de overname heeft hij op heel sympathieke wijze gedaan, ook tegenover mij persoonlijk. Hij heeft ook nooit nagelaten mijn man te noemen bij belangrijke schutterij-manifestaties.

Om op de persoonlijkheid van Uw man terug te komen: hij was, zonder clichématig te worden, een echte "Boergondiër".

Ik herinner me het unieke zwierige gebaar waarmee hij zijn pluimhoed afnam om iemand persoonlijk of het publiek langs de kant van de optocht te groeten.

Dàt was Frans Haffmans ten voeten uit en zoals zeer velen hem zich blijvend herinneren. Er is ook nog een foto van hem bewaard, waarop hij deze geste maakt.

Mijn man hield inderdaad van zwier en kleur in het leven. Dat was gewoon zijn karakter. Hij heeft een grote stoot gegeven aan de uniformering. Zich zeer ingezet voor betere en meer verantwoorde uniformen, vooral om de gildekleding op hoger peil te krijgen.

Hij was een man die door zijn zeer innemend optreden en door zijn maatschappelijke positie zeer veel heeft bijgedragen tot het verhogen van het sociale aanzien van de schutterijen.

Zeër zeker. Hij had uit hoofde van zijn functie nogal te maken met mensen, die, nou ja, vooraanstaande posities bekleedden.

Door zijn toedoen, tijdens gesprekken over het schutterswezen, uitnodigingen op Bonds- en OLS-feesten en dergelijke raakten ze geïnteresseerd en hoorde je ze heel vaak zeggen bij het weggaan:

"Dat schutterswezen is toch héél wat anders dan wij er eerst van gedacht hadden. Dat is niet alleen maar drinken, etc.

Wat een niveau wordt hier door sommige verenigingen ten toon gespreid..."

En dat wordt dan in andere gesprekken op andere plaatsen weer dóór verteld, enzovoort.

Uw man droeg uiteraard het gildeuniform van zijn vereniging, "St. Lambertus".

Wat mij steeds opviel, was één "buitenmodel"-detail...

U bedoelt de gesp van zijn ceintuur waarschijnlijk. Die hebben wij inderdaad persoonlijk aangekocht bij een antiquair in Roermond, nadat iemand ons daar attent op had gemaakt.

Een intrigerend voorwerp van behoorlijke ouderdom. 17e, 18e eeuw? Ik zal ze U laten zien. Ze ligt nog steeds op een tafeltje in de huiskamer.

Waar ze oorspronkelijk vandaan komt, weten we niet.

Ze is van zilver en bestaat om zo te zeggen uit een "drieluik", waarvan één zijstuk door middel van een haakje aan de ander twee bevestigd kan worden.

Men beweert dat ze uit Oostenrijk-Hongarije afkomstig is. Het is een fors model en ze is bovendien vrij zwaar.

Zéér uniek eigenlijk en zeker een nader onderzoek waard. Inderdaad.

Zuid-Limburgs Federatiefeest in 1962 (Foto boven en beneden).

Tot zover vooral DE PERSOON van Mr Frans Haffmans, zoals hij uit het interview met Mevrouw Haffmans naar voren komt. Voor wat betreft de meer bestuurlijke kant van zijn optreden als OLS-Voorzitter ben ik te rade gegaan bij diverse schutterij-publicaties en heb ik gebruikt gemaakt van een interview dat ik in maart 1973 (!) op de band opnam van de heer M.H. (Mathieu) Hendrix, bijna 20 jaar lang (1950-1969) Secretaris van de OLS-Federatie en zeer nauw medewerker van de heer Haffmans.

Het door allen zeer geroemde menselijk inzicht, tactisch en -vooral- tactvol optreden van Mr Frans Haffmans is heel wat keren van onschatbare waarde gebleken bij kleinere en grotere conflicten die zich ook tijdens zijn voorzitterschap voordeden. Onderlinge rivaliteiten tussen verenigingen gepaard gaande met zeer hoog oplopende spanningen, een enkele keer zelfs een serieus dreigend uittreden van een schutterij uit de Federatie - nadere beschrijving hiervan valt buiten het kader van dit artikel - het is allemaal, voor een zeer groot gedeelte, gesust en voorkomen door de geduldig luisterende, over inzicht in menselijk doen en denken beschikkende Federatievoorzitter, die Mr. Frans Haffmans nu eenmaal was.

Door deze gaven van hart en geest had hij een vanzelfsprekende autoriteit bij alle schutters van hoog tot laag en stelden zeer velen van hen een haast grenzeloos vertrouwen in zijn kunnen en kennen.

Het nieuwe reglement van de OLS-Federatie 1966

24 april 1966 is een zeer belangrijke datum in de geschiedenis van de OLS-Federatie. Toen werd namelijk het door de Federatievoorzitter en zijn rechterhand, Federatiesecretaris Hendrix ("het duo Haffmans-Hendrix" genoemd in de wandelgangen) uitgewerkte Nieuwe Reglement door het federatiebestuur aangenomen. Er kwamen enkele voor de toekomst zeer belangrijk gebleken wijzigingen in voor. Om de schutterijen namelijk zèlf nòg meer bij het federale denken te betrekken, werd bepaald dat voortaan niet alleen de Bonden als vertegenwoordigers van de aangesloten schutterijen lid zou-

den zijn van de Federatie, maar dat ook *afzonderlijke* schutterijen, niet bij deze bonden aangesloten, *rechtstreeks* lid werden van de Federatie.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat vanaf deze tijd de bestaande naam "Federatie van in Nederlands en Belgisch Limburg gevestigde Bonden van Schutterijen enz." veranderde in "Oud-Limburgse Schuttersfederatie". In hetzelfde Reglement werd bepaald dat voortaan een schutterij die het OLS won, de organisatie van dit feest niet meer in een korter tijdsbestek dan vijf jaar toegewezen kan krijgen.

Bijvoorbeeld: Schutterij X wint het OLS in 1990, organiseert dit feest dus in 1991. Hoe de uitslag van dit OLS-1991 ook zijn moge (de organiserende vereniging had wéér als winnaar uit de bus kunnen komen), schutterij X zal moeten wachten tot 1996 eer zij, bij eventueel winnen uiteraard, het OLS mag organiseren.

De schutterij die dan--in dit voorbeeld dus in 1991--wèl het OLS mag organiseren, is die welke als tweede op de ranglijst voorkomt. De vereniging die niet aanmerking komt, doordat ze binnen vijf jaar het OLS gewonnen heeft, ontvangt een tegemoetkoming voor de te derven verdiensten.

Thans, in 1995, een al traditionele bepaling, die echter in 1966, bijna dertig jaar geleden dus, als zeer fris en origineel werd ervaren. Waarvoor men Mr. Frans Haffmans zeer erkentelijk was. En blijft.

Mr. Frans Haffmans overleed plotseling op 7 januari 1971 op 49-jarige leeftijd. Zijn heengaan werd door iedereen in de hele schutterswereld als een persoonlijk verlies ervaren.

Tot slot enkele citaten uit een feestgids van het schuttersgilde Sint-Lambertus te Helden, van juni 1971, mij uit het familie-archief ter hand gesteld door Mevrouw Haffmans. Met name uit "Een posthume hulde", geschreven door de beide toenmalige gouverneurs van Belgisch en Nederlands Limburg, de heren Dr. L. Roppe en Mr. Dr. C.J.M.A. van Rooy.

"Hij kon werkelijk steigeren wanneer iemand van de "andere culturele verenigingen" enigszins uit de hoogte over de schutterij

durfde spreken als over "een als zodanig wel te waarden wandelende oudheidkundige bezienswaardigheid": hij zag in de schuttersgeilden een brok culturele traditie die ook in onze dagen haar betekenis bewaarde".

De schrijvers gaan verder, van Mr. Frans Haffmans zelf enige teksten citerend, die ook voor onze dagen hun actualiteit geenszins verloren hebben:

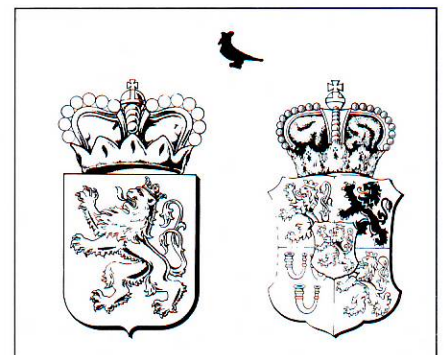
"Maar steeds steeg zijn ambitie uit boven het lokale vlak. Zoals hij het zelf uitdrukte: "Wij kunnen dit cultuurgoed niet meer individueel zien, wij kunnen ook niet meer uitsluitend in de beperktheid van de dorpsgemeenschap blijven voortbestaan. Wij moeten wel onze zelfstandigheid behouden en onze plaats in de kleine gemeenschap verwerven en waarmaken, maar daarnaast zullen wij als leden van een groot schuttersverbond onze gedachtenwereld ruimer moeten maken, zullen wij in het samengaan van volkeren een gemeenschappelijke inbreng moeten leveren. Wij zullen dan meer begrip krijgen voor anderen en voor de eigen waarde van bepaalde cultuurgoederen, doch ook meer begrip kweken voor eigen goed en handhaving van ons volkseigene".

Deze opvatting was voor hem een reden om steeds weer aan te dringen op echtheid, fierheid, stijl en voornaamheid.

Eigenschappen waarvan hij zelf, al of niet in zijn schitterende schutterskleding, steeds en overall zulk een inspirerend voorbeeld was", aldus de beide gouverneurs.

Een uitspraak waarbij ik mij uit eigen ervaring, en zeer velen met mij, volledig en zeer gaarne bij kan aansluiten.

Leeuwen-Roermond, 16-10-1995
Drs. Jean Walraven.

GRENDOVERSCHRIJDEND SCHIETTOURNOOI ST. JOSEPH-WAUBACH

Op zondag 13 augustus 1995 organiseerde de Waubachse schutterij voor het eerst in haar historie een schiettoernooi waarbij ook Duitse schutterijen acte de présence gaven. Het schietevenement vond plaats op de schietlocatie Terwaerden te Waubach, waar de Schützenbruderschaften Sankt Willibrordus uit Teveren en Sankt Sebastian uit Ubach in een onderlinge 'Wettkampf' hun schietvaardigheid konden tonen volgens onze Limburgse schiettraditie.

Alvorens het schieten een aanvang nam, werd vanuit het schutterslokaal een rondgang gemaakt met beide Duitse schutterijen door de dorpskern van Waubach.

De intentie tot dit grensoverschrijdende schietevenement is dat genoemde Duitse schutterijen uit het aanpalende grensgebied van Waubach óók eens kennis wilden maken met het schieten met de zware buks volgend de OLS-normen. Zij schieten als regel met de kruisboog (Armbrust) of met de flobert. Gezien de historische banden én contacten die Waubach immer heeft gehad met haar zusterverenigingen uit het grensgebied, werd recent besloten om deze contacten te intensiveren en de banden nauwer aan te halen. Zodoende konden deze schutterijen ook eens bij ons hun schietkunst tonen met de zware buks.

In een onderling schiettoernooi tussen Teveren en Ubach werd na een enerverende strijd Ubach winnaar van deze 'Wettkampf'. Het belangrijkste echter tijdens dit toernooi was echter de kameraadschappelijke en zeer plezierige sfeer.

Dit schiettoernooi krijgt ongetwijfeld een vervolg in de toekomst, waarbij reeds nu door de Duitse schutterijen medegedeeld werd dat de eerstvolgende keer Waubach aan de beurt is om bij hun kennis te maken met hun schiettradities.

Overigens is het vermeldenswaardig dat de schutterij van Ubach een lange en historie kent die dateert uit de 15e eeuw. Ubach is vanouds altijd een eigen Heerlijkheid geweest met een eigen Schepenbank, totdat in 1794 de Franse revolutionaire legers hier een einde aan maakten. Ook Waubach behoorde vóór 1794 tot het Ubachse gebied.

Na het Congres van Wenen in 1815 kwam aan deze eenheid een abrupt einde en werd de rivier de Worm de nieuwe Rijksgrens. Al het Overworms gebied kwam bij het nieuwe Koninkrijk der Verenigde Nederlanden en hiermede werd ook de nieuwe gemeente Ubach over Worms gesticht waartoe Waubach ging behoren tot aan de gemeentelijke herindeling in 1982, toen de gemeente Ubach over

Worms werd opgeheven en samen met Nieuwenhagen en Schaesberg opging in de nieuwe gemeente Landgraaf.

Martin Evertz.

SCHUTTERSGELUK!

Er zijn van die momenten in een mensenleven waar men zeer lang en met weemoed in het hart aan terugdenkt. Dat was 1994 voor Arthur Moonen van de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal. Zijn verhaal.

Vanwege een kleine onvolkomenheid onzerzijds, werd het artikel niet eerder geplaatst. Onze excuses hiervoor, Wim Pijpers.

Als lid van de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus uit Voerendaal begon voor mij het schuttersjaar zoals gebruikelijk met het patroonsfeest in januari.

Wat er echter na het patroonsfeest in de rest van het jaar nog zou volgen, daar had ik op dat moment nog geen enkel idee van. Het enigste wat mij op dat moment bekend was, was het feit dat mijn vereniging het 450-jarig jubileum zou gaan vieren. Er zou een feestweek komen, een nieuw vaandel, nieuwe uniformen en nieuwe instrumenten en waarschijnlijk een nieuwe buks.

In mei begon het schuttersseizoen en het eerste waar ik gelukkig mee was, dat was onze nieuwe buks. Ook de andere leden van onze schietploeg waren, denk ik, uiterst gelukkig met de aanschaf van ons nieuwe wapen. Met een soortgelijk wapen hadden we inmiddels al kennis kunnen maken door het feit dat onze schuttebroeders van St. Hubertus-Ubachsberg ons de gelegenheid hadden geboden om met hun nieuwe buks alvast te oefenen. Een schitterend wapen en hiervoor een pluim op de hoed van de heer Jac Stals, die hiermee bewezen heeft dat hij een uitmuntende meester is in het vervaardigen van het belangrijkste instrument van een zichzelf respecterende schutterij. Misschien ietwat te voorbarig voorspelde ik op dat moment dat we met zo'n wapen het OLS zeker wel naar Voerendaal konden halen. Na de aanschaf en ontvangst van de nieuwe buks konden we al meteen goede resultaten boeken op de door ons bezochte schietconcoursen. De resultaten van het vorige schietseizoen waren dus gelukkig niet te wijten aan de vaardigheden van onze schutters.

Na het eerste bondsschuttersfeest volgde een schitterende feestweek met o.a. de inzegening en overhandiging van ons nieuwe vaandel, de nieuwe uniformen, instrumenten, jubilarissen, receptie, etc. Een domper op al dit geluk was het feit dat men ondergetekende vergeten was met dit jubileum en dat deed wel even pijn. Een receptie in een jubileumjaar waar je zelf ook jubilerend bent, heeft m.i. toch meer cachet als een gewone receptie. Maar waar gewerkt wordt, worden helaas ook fouten gemaakt.

Na deze eerste aanzet kwam het OLS in Stokkem, dat we een zinderende strijd van twee dagen, door het weer en de concurrentie, in ons voordeel konden beslissen. En ik was één van die zes schutters, wat een geluk!

Toen het zestal met aanhang etc. terug naar Voerendaal ging, konden we nog niet bevroeden wat ons daar te wachten stond. Nadat we de bus verlaten hadden en te voet het dorp introkken, dachten we weliswaar aan een onthaal door onze drumband en diverse andere verenigingen en geïnteresseerden, maar wat we na het passeren van de spoorbrug te zien kregen dat was met geen pen te beschrijven.

We werden onthaald en bejubeld door een uitzinnige mensenmassa. Huilende, lachende, dansende en springende mensen, opgejut door de verslaggevers van Omroep Limburg, bloemen, gelukwensen, kusjes, felicitaties en wat dies meer zij. Ik wist niet dat er zoveel mensen in Voerendaal woonden. Wat een geluk dat ik dit mocht meemaken, want dit is niet in woorden uit te drukken.

Hierna hadden we ook nog het geluk om het Zuid-Limburgs Federatiefeest in Hingen-Echt te winnen en mijn geluk kon eigenlijk niet meer stuk. De pot met geluk was echter voor mij nog niet leeg. Ik zou nog meer van het geluk kunnen en mogen snoepen. Na het schuttersseizoen won ik het bondskampioenschap te Vijlen en won ook nog een Erekrus van Gulpen en Nieuwenhagen. Tijdens onze onderlinge kampioenschappen mocht ik voor de tweede achtereenvolgende keer de "Gus Smeets in memoriam-beker" met Erekrus verschalken en vervolgens een Erekrus voor een mooie tweede plaats van de A-selectie. Wat wil een mens nóg meer?

Eigenlijk niets, maar er kwam nog meer. Zoals de geweldige ontvangst op het Gouvernement in Maastricht waar onze vereniging als eerste Nederlands-Limburgse schutterij werd uitgenodigd om de Erepenningen van beide koningshuizen in ontvangst te nemen. En gelukkig voor mij was ik ook hier weer bij aanwezig.

Toen kwam de receptie van het winnend zestal. Gelukkig kon ik ook hier weer vele geschenken, bloemen, gelukwensen en een onderscheiding in ontvangst nemen, samen met mijn medeschutters. Waar kan men een mens nog meer gelukkig mee maken?

Er zijn echter nog meer mensen in Limburg die onze cultuur hoog in het vaandel dragen en dat zijn de mensen van het Heerlens Streek Theater. Het HST werd op onze receptie vertegenwoordigd door de heer Maessen van de Rabobank in Voerendaal en de heer Jef Clement, beiden actieve leden van het HST. De zes schutters werden met hun echtgenotes en/of vriendin uitgenodigd om een van hun laatste producties bij te wonen. We kregen in de Stadsschouwburg te Heerlen een schitterend onthaal, de beste

plaatsen waren voor ons gereserveerd, terwijl "D'n Um" een ereplaats kreeg op de bühne. D'n Um werd zelfs door een van de acteurs bij het stuk betrokken. Na een voortreffelijke en uiterst amusante voorstelling was er nog een gezellig samenzijn in het Schouwburgcafé. Als dit alles geen geluk is dan weet ik het niet meer.

In de eindsprint van ons jubileumjaar organiseerden wij ook nog het sinds enige jaren bestaande Marketentstertreffen. Naar de reacties van de bezoekers te oordelen was dit Marketentstertreffen in 1994 in Voerendaal uitstekend georganiseerd.

Ondergetekende had samen met andere schutters het geluk om de begeleidende heren van de marketentsters een uitstekend alternatief programma aan te bieden.

Toen kwam nog de presentatie van het lang verwachte fotoboek van onze vereniging.

Bij de Limburgse cultuur en schutterswereld is een Limburgs bier ondenkbaar en dus volgde er ook nog een uitnodiging van Brand's Bierbrouwerij. Het ging hier om de opening van Brand's drankcentrale in de Koumen (gemeente Heerlen). De firma Brand vond dat daar de OLS-winnaar bij moest zijn.

Maar zoals altijd zit er tussen zoveel geluk ook droefheid. helaas zijn ons in het jubileumjaar enkele schuttersvrienden-leden uit onze vereniging ontvallen n.l. Wim Bartels, onze oud-marketentster Hanny Lujten, onze oud-secretaris Jef Bollen en de Heer Lockefeer. Maar toch, ik heb het genoeg en het geluk gehad deze door ons zeer gewaardeerde leden gekend te hebben en hun naar hun laatste rustplaats te hebben mogen begeleiden.

Nog een paar dagen en het 'is Kerstmis en dit voor mij en mijn schuttersvrienden drukke, bewogen, maar o zo gelukkige jaar is bijna voorbij. Op dit geluk om dit te hebben mogen meemaken kan ik teren tot in lengte der jaren en hier zal ik waarschijnlijk nog vaak met weemoed in mijn hart aan terugdenken. Dit is en was echt schuttersgeluk!

Arthur Moonen,
Koninklijke Schutterij St. Sebastianus Voerendaal.

3e SCHUTTERS DAG OP 13 JANUARI 1996

Op 13 januari 1996 zal in Gemeenschapshuis Baexheimerhof de 3e Limburgse Schuttersdag gehouden worden. Dit jaar heeft de redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift "sponsoring" als onderwerp gekozen voor deze dag.

Sponsoring in het schutterswezen: harde noodzaak of noodzakelijk kwaad

Na het OLS te Stokkem weten we hoe moeilijk het is om voldoende sponsorgelden te vergaren. In Voerendaal liet men daarom niets aan het toeval over. In een mum van tijd had men dan ook de noodzakelijke financiële basis opgebouwd.

In Bocholt gooit men het roer over een andere boeg. Hier koos de organisatie voor een "feest van en voor de schutters", zonder veel "extra's" die handen vol geld kosten. Daardoor verwacht men minder afhankelijk te zijn van externe geldstromen.

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift stelde zich de vraag of, en zo ja en in welke mate, de schutterswereld afhankelijk is van sponsorgelden. En indien deze afhankelijkheid bestaat, is die dan "zelf gecreëerd" door een drang naar steeds geweldigere, grootsere feesten? Roepen de eisen die de OLS-Federatie aan de organisatie van een OLS-Feest stelt hoge kosten op? En tot slot: Is het überhaupt nog wel mogelijk om een "eenvoudig én aantrekkelijk" OLS-Feest te organiseren dat min of meer automatisch kostendekkend is?

Tijdens de derde Schuttersdag zullen deze vragen tijdens een forumdiscussie worden voorgelegd aan drie personen die van de hoed en de rand weten. Voor de duidelijkheid zal elk van hen vooraf een eigen stelling pomen, waarna de aanwezigen in de zaal hierop in kunnen spelen.

Ing. Jacob Gorissen, voorzitter van de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal, voorzitter van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond alsmede voorzitter van de Stichting OLS-1995, zal onder andere stellen:

"Zonder voldoende sponsorgelden géén behoorlijk OLS, waarbij overigens voor de OLS-Federatie een taak is weggelegd om ervoor te waken dat onnodige kostenposten ontstaan".

Drs. Math Jaminon, directeur van Brand's Bierbrouwerij B.V. haakt hierop in. Zijn stelling luidt:

"Het schutterswezen is voor het bedrijfsleven een dankbaar sponsor-object, zeker wanneer het ervoor zorgt dat de sponsor 'waar voor zijn geld krijgt'."

Jos Michels, Burgemeester van Bocholt en voorzitter van de Stuurgroep OLS-1996, neemt een middenpositie in. Hij is van mening:

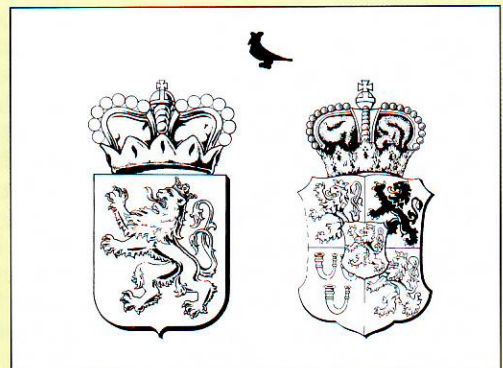
"Sponsoring is noodzakelijk, maar we moeten ons niet gek laten maken. Goed is goed genoeg. Het gaat eerst en vooral om het plezier van de schutters!"

PROGRAMMA DERDE 'SCHUTTERS DAG'

- 14.00 uur **Opening** door de dagvoorzitter.
- 14.05 uur **Openingsgebed** door Mgr. R. Maessen, Moderator van de Oud-Limburgse Schutters Federatie.
- 14.10 uur **Toespraak** door de heer Maurice Didden, voorzitter van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen.
- 14.20 uur **Lezing over zilver.** Zilversmid Jan Andriessen zal een lezing houden over schutterszilver.
- 14.40 uur **Pauze / gelegenheid tot het stellen van vragen.**
- 15.00 uur **Sponsoring in het schutterswezen: harde noodzaak of noodzakelijk kwaad.** Nadat drie sprekers hun stelling hebben onderbouwd, zullen zij onder leiding van forumvoorzitter Drs. Jos Gerits de eventuele vragen van de aanwezigen beantwoorden.
- 16.00 uur **Toespraak** door de heer Lei Stals, president van de Oud-Limburgse SchuttersFederatie.
- 16.10 uur **Voordracht.** Een vrolijke noot ter afsluiting.
- 16.30 uur **Afsluiting** door de dagvoorzitter.

Aansluitend: **Gelegenheid tot informeel vragenstellen aan de sprekers en het bezoeken van de stands in de foyer.**

Bereikbaarheid:
Gemeenschapshuis Baexheimerhof
Kerkstraat 1 (tegenover de kerk), Baexem
Telefoon 0475-451696

ONDER DE SCHIETBOOM

St. Joris-Wessem

Tijdens de receptie op vrijdag 5 mei 1995 ter gelegenheid van het 400-jarig jubileum reikte burgemeester J. Simons van Heel, namens Hare Majesteit de Koningin, aan voorzitter J. Maessen van Schutterij Sint Joris uit Wessem de Koninklijke Erepenninng uit. Met deze erepenning werden de verdiensten van de schutterij voor de gemeenschap Wessem tot uitdrukking gebracht.

Tijdens deze receptie vond ook de presentatie van het Jubileumboek plaats. Pierre Huyskens - in zijn jeugd jaren woonachtig in Wessem - overhandigde de eerste exemplaren aan Mevr. Pijls-van der Meer, echtgenote van de beschermheer, burgemeester Simons en de heer Chr. Deneer, oudste erelid van de Schutterij. Elders in dit nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift gaan we nader op dit - algemeen als waardevol aangemerkt - schuttersboek in.

Tijdens dit feestweekeinde vond op zondag 7 mei, bij stralend weer, een zeer geslaagd Jubileum Schuttersfeest plaats. Maar liefst veertig schutterijen uit Nederlands-Limburg hadden zich aangemeld. In sportief opzicht was het jammer dat er geen winnaar uit de bus kwam.

Tot laat in de avond stonden de zestallen van St. Matthias Posterholt, St. Joseph Buchten, St. Urbanus Maasniel en St. Petrus uit Kelpen-

Oler onder de schietboom. Toen er vanwege de duisternis niet verder kon worden geschoten besloot men om de dagprijs te delen.

Ton Forschelen.

St. Elisabeth-Stokkem

Op 22 juli j.l. werd in de St. Elisabethkerk van Sökkem het huwelijk ingezegend van Veerle Scheepers en haar Jean-Paul. Veerle en Jean-Paul zijn beide lid van de Koninklijke Schutterij St. Elisabeth-Stokkem.

Om onze tamboer-majoor Veerle Scheepers op deze gedenkwaardige dag in de bloemetjes te zetten, brachten het trommelkorps en onze kanonniërs een serenade toen het jonge paar de kerk verliet. Na deze muzikale hulde volgde het kanon van Stokkem met enkele bulderende schoten.

De gehele schutterij feliciteert het jonge paar alsnog en wenst hen een goede toekomst.

Op de huwelijksdag werd de buks toch nog even aangelegd.

St. Antonius & St. Petrus-Baarlo

Lia Brocken, de echtgenote van Burgemeester Clemens Brocken van de Gemeente Maasbree, is eind augustus door schutterij St. Antonius & St. Petrus uit Baarlo officieel geïnstalleerd als beschermvrouwe van deze schutterij. Daarmee treedt zij in de voetsporen van haar echtgenoot Clemens Brocken,

die beschermheer is van schutterij St. Anna uit Maasbree. Het burgemeestersechtpaar van de Gemeente Maasbree draagt het Limburgse Schutterswezen een warm hart toe. Met name Burgemeester Brocken staat ook zijn mannetje onder de schietboom.

St. Nicolaas en St. Antonius-Budel

Op kermismaandag 28 augustus werd het jaarlijkse koningschieten gehouden. Nadat de oude koning was afgehaald aan zijn huis en naar de schietboom was begeleid, werd hij ontdaan van de versierse-len en het koningszilver.

Inmiddels was de vogel al op de schietboom bevestigd en was de loting voor de schietvolgorde gehouden. Het openingsschot werd gelost door de loco-burgemeester. Er werd met 14 personen aan het koningschieten deelgenomen.

Na enkele rondes begon de vogel toch al af te takelen, maar het duurde toch nog langer als men dacht voor het laatste stukje hout naar beneden kwam. Dit gebeurde in de 14e ronde door Harrie Das bij het 195e schot. Harrie was daarmee koning voor het jaar 1996.

Na de installatie van de nieuwe koning, werd een rondgang gemaakt door het dorp. Na een koffietafel gebruikt te hebben in schutshoek "De Schutshoeve" was er nog een feest dat tot in de kleine uurtjes voortduurde.

Bij het jeugdschieten werd Rian Das jeugdkampioen. Rian is de dochter van het nieuwe koningspaar.

Limburgse schutterijen veroveren Amersfoort

Begin september hebben de Limburgse schutterijen de Bussen-schutten uit Neer en schutterij St. Anna uit Maasbree veel indruk gemaakt in Amersfoort. Beide schutterijen luisterden met hun aanwezigheid de Keifeesten in Amersfoort op. In de optocht oogstten beide schutterijen veel lof. In de binnenstad van Amersfoort hield schutterij St. Anna onder grote belangstelling diverse malen schietdemonstraties met haar kanon. Tijdens de grote showmanifestatie op het marktplein van Amersfoort gaven de Bussen-

schutten uit Neer een fraaie vendeldemonstratie met deskundige uitleg, terwijl voorzitter Dré Timmermans samen met de leden van schutterij St. Anna in woord, live-beelden en live-geluid ieder onderdeel van de militair-historische schutterij toelichtte. Beide schutterijen vertegenwoordigden op waardige wijze het Limburgse Schutterswezen.

Het was een prachtige promotie voor de Limburgse Schutterswereld en de Limburgse Schutterstraditie.

St. Sebastianus- Voerendaal

Op zondag 3 september vond op het feestterrein nabij hoeve Cortenbach wederom het jaarlijkse konings- en burgervogelschieten plaats. Om 11.00 uur werd de koningsden, onder muzikale begeleiding van de drumband, door de geweerdragers naar het Kerkplein gebracht.

Na de loting (voor de volgorde van het schieten) werd het oude koningspaar Patrick Franssen en Stanny Dadziak opgehaald, alsmede de koningsden. Omstreeks 15.00 uur kon met het schieten begonnen worden.

Na diverse rondes was het uiteindelijk Chris Linssen die de vogel afschoot en zich daarmee Koning 1996 van onze Koninklijke Schutterij mag noemen. Voor Chris, klarenblazer in onze drumband, is het de eerste keer dat hij mag gaan genieten van het koningschap.

Op 24 september was zijn eerste officiële uittreden als koning toen door de schutterij de traditionele plaatsing van de koningsden plaatsvond voor zijn huis.

Dekenaar Schuttersfeest

Het dekenale schuttersfeest van het dekenaat Helden werd dit jaar op 17 september georganiseerd door schutterij St. Martinus uit Maasbree. Het dekenaal schuttersfeest werd gewonnen door schutterij St. Anna uit Maasbree. De Maasbreesse schutters werden 5e met hun zestal in de A-klasse, maar werd eerste in de B-, C- en D-klasse en dat was voldoende voor de overwinning. De ereprijs ging naar schutterij St. Nicolaas-Meijel. De voornaamste uitslagen van de wedstrijd zijn:

Mooiste geheel: schutterij St. Willibrordus-Meijel; Beste houding: schutterij St. Willibrordus-Meijel; Beste defilé: schutterij St. Willibrordus-Meijel; Mooiste koning: schutterij St. Hubertus-Kessel; Mooiste Koningspaar: schutterij St. Nicolaas-Meijel en mooiste koningin: schutterij St. Anna-Maasbree.

In 1996 is de organisatie van het dekenaal schuttersfeest toegewezen aan schutterij St. Hubertus uit Kessel.

St. Stephanus-Dieteren

Volgens traditie hield de schutterij op 18 september, kermismaandag, wederom het jaarlijkse koningsvogelschieten. Voorafgaand aan het vogelschieten haalde de schutterij eerst de scheidende koning aan huis af, waarna het richting schietterrein ging. De openingsschoten werden verricht door o.a. Keizer Mat Slangen, Beschermheer Gerrit Storcken, Pastoor Widdershoven, Prominentkoning Leo Huizinga en de Dieterse gemeenteraadsleden Bocken en Montforts, Burgmeester van Mierlo en de wethouders Van de Bergh, Janssen en Maassen en de heer Geelen namens de schuttersbond Eendracht Born-Echt.

Het werd een spannende strijd die uiteindelijk beslist werd door niemand minder dan bieleman Theo Heylighen; de koning van het afgelopen jaar !!! Tot ieders verbazing schoot hij met het 113e schot de vogel naar beneden. Theo Heylighen is daarmee voor de tweede achtereenvolgende jaar koning en zijn echtgenote Soffie zal hem ook in 1996 vergezellen als koningin.

Door het hernieuwde koningschap van Theo zal onze schutterij ook het volgende jaar zonder bieleman aan de diverse schuttersactiviteiten moeten deelnemen. Overigens is dit al de derde keer dat Theo koning is, want ook in 1972 was hij al koning van de Dieterse schutterij.

Na afloop van het koningsvogelschieten en de rondgang vond 's avonds in zaal "Awt Deetere" het koningsbal plaats waar velen de nieuwe koning kwamen feliciteren. Th. Hoorens, secretaris.

St. Catharina 1480-Weert

Het Gilde van Wieerter Stadsschötte heeft een nieuwe koning. Op zaterdag 23 september wist Mark Beelen, Paulus Holtenstraat 6 te Nederweert bij het 221e schot het laatste deel van de vogel af te schieten en mag hij zich de nieuwe koning van St. Catharina 1480 noemen.

Na zijn installatie als koning mocht hij de felicitaties van de Gildebroeders en zusters in ontvangst nemen. In 1992 wist Gildebroeder Mark ook het laatste deel van de vogel af te schieten.

St. Martinus-Holtum

Zaterdag 23 september werd het, inmiddels voor de vierde keer, traditionele burger- en koningsvogelschieten door schutterij St. Martinus op de Holtummermarkt georganiseerd. Nadat door de schutterij tijdens een rondgang door het dorp het "oude koningspaar" was afgehaald, werd naar de markt getrokken.

Het burgerschieten werd geopend door de oud-burgerkoningin Truus Peeters-Verheijen, gevolgd door talloze mededingers naar deze felbegeerde titel. Onder het begeleidend woord van John Stoffels viel na een aantal rondes de eer te beurt aan Mia Janssen, echtgenote van Jan Janssen, officier van schutterij St. Martinus. Hierna werd deze nieuwe burgerkoningin gefeliciteerd en gehuldigd door de aanwezige wethouders Daniëls en Lemmens, de beschermheer van de schutterij Mr. C. van Heugten en alle verdere aanwezigen.

Na het plaatsen van een nieuwe vogel werd door de aanwezige leden van de schutterij gestreden om de koningstitel. Na een spannende strijd wist Leon Janssen, zoon van

de nieuwe burgerkoningin, de vogel naar beneden te halen.

Na felicitaties en de installatie door de aanwezige wethouders en de beschermheer, kon Leon zich de nieuwe koning van schutterij St. Martinus 1996 noemen.

Dezelfde avond werden tijdens de feestavond in het gemeenschaps-huis Harie Pieters en Math. Lipsch gehuldigd door het bondsbestuur vanwege hun 25-jarig jubileum, terwijl Willem Kelleners als 50-jarig lid gehuldigd werd.

St. Hubertus-Schaesberg

Schutterij St. Hubertus-Schaesberg -anno 1884- beëdigde in september op uitzonderlijke wijze haar nieuwe beschermheer. De schutterij betrok de wacht bij het plaatselijke tuincentrum, alwaar enige 'winkeldieven' op heterdaad werden betrapt. Deze werden op staande voet gefusilleerd, met losse flodders weliswaar, maar desalniettemin. Op deze wijze werd aandacht gevraagd voor het feit dat Peter van der Mark het ambt van beschermheer aanvaardde.

St. Sebastianus-Beegden

Bij deze schutterij heeft men een oude traditie in ere hersteld.

Als de nieuwe koning bekend is, wordt na de toespraak door de vendeliers en de drumband een vendelgroet gebracht. Daarna wordt het vendel op de grond vóór het clublokaal gespreid, waarna het koningspaar over de vlag het lokaal betreedt. Dit gebeurt met de achterliggende gedachte dat gezagsdragers het doek niet kunnen besmeuren.

De plechtigheid is zo goed bevallen dat men besloten heeft om er een vast jaarlijks gebruik van te maken.

Oude tradities worden weer in ere hersteld bij schutterij St. Sebastianus-Beegden.

TE KOOP

Wedstrijd luchtbuiks model Diana 100 met verstelbare diopter, 2 jaar oud.

Prijs f 750,-.

Te bevragen bij P. Boumans
Vrijthof 12 6101 AN Echt,
Tel. 0475-483311.

St. Joseph-Stein

Na 25 jaar nauwgezet en accuraat het secretariaat van onze vereniging te hebben verzorgd, heeft de heer Th. Gorissen zich, wegens gezondheidsredenen, genoodzaakt gezien zich terug te trekken als bestuurslid en secretaris van schutterij St. Joseph en Schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade.

Voor het bestuur en de leden van de schutterij was het vertrek van de heer Gorissen een ware schok omdat hij gedurende 25 jaar altijd een stuwende kracht is geweest. Voor zijn inzet en verdiensten zullen wij hem altijd zeer erkentelijk blijven.

Op 6 november bereikte ons het bericht dat de heer Thom Gorissen toch nog onverwacht is overleden.

Tot onze nieuwe secretaris, welke ook de zetel in het bondsbestuur namens schutterij St. Joseph-Stein zal overnemen, is benoemd:

L.J.J.M. Op den Kamp, Heerstraat Centrum 111, 6171 HT Stein, Tel. 046-4336719.

Heemkalender 1996

Vorig jaar maakten wij een compliment in de richting van de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi VZW voor het uitbrengen van een Heemkalender waarop foto's voorkwamen van Limburgse schutterijen. Onlangs heeft dezelfde Kring haar Heemkalender 1996 uitgegeven met daarin een prachtige foto van schutterij "Raam" van Ophoven.

Voor meer informatie kunt U terecht bij de Geschied- en Heemkundige Kring Weertersteenweg 419 - 3640 Kinrooi Tel. 089-701410.

TE KOOP

Twee schuttersbuksen kaliber 16 (een buks uit 1970 met 275 hulzen en kogeltang en een buks uit 1980 met 470 hulzen en kogeltang).

Te bevragen: Schutterij St. Martinus-Linne, Tel. 0475-463710.

Wendy Thijssen en Joep Kerren op de bok van 't kanon van Schutterij St. Anna-Maasbree traden zaterdag 11 november in 't huwelijk. Zij werden door de voltallige Schutterij St. Anna naar de kerk geleid. Wendy en Joep zijn beiden lid van de drumband van de schutterij. Het bruidspaar trok veel bekijks in deze bijzondere "Bruidsauto". Foto: Lé Giesen/G. Peeters.

St. Anna-Maasbree

Schutterij St. Anna uit Maasbree viert in 1996 haar 400-jarig bestaansfeest. Dat gebeurt in het weekend van vrijdag 19, zaterdag 20 en zondag 21 april. Op vrijdag 19 april is er een receptie met feestavond. Zaterdag 20 april treden bekende artiesten op in een grote feestavond voor jong en oud. Zondag 21 april staat helemaal in het teken van de schutterijen.

Naast een prachtige optocht, die door de Maasbreesse straten zal trekken, vinden er 's middags ook schietwedstrijden voor zestallen plaats op het feestterrein aan de Sevenumseweg in Maasbree.

Vele schutterijen hebben inmiddels een inschrijfformulier gekregen. De schutterijen, die nog geen inschrijfformulier hebben gekregen, kunnen zich in verbinding stellen met het secretariaat van schutterij St. Anna: Mat Nellen Postbus 8020 5993 ZG Maasbree tel. 077-4651626 of 077-3071980 (zaak). Maximaal 50 schutterijen kunnen deelnemen aan dit evenement meedoen. Deelname aan de wedstrijden houdt ook deelname aan de optocht in. Uiterlijke inschrijfdatum is 6 februari 1996. Die termijn kan vervroegd worden indien ver voor die datum het aantal van 50 schutterijen is bereikt.

St. Andreas-Maasbracht

In Maasbracht hebben ze de smaak te pakken. Werd enkele jaren geleden in Maasbracht-BEEK schutterij St. Michaël opgericht, thans is schutterij St. Andreas weer heropgericht.

Schutterij St. Andreas werd opgericht in 1634 en was nog bijzonder actief rond de eeuwwisseling.

De heropgerichte schutterij telt al 20 leden, waarvan er een aantal actief zullen zijn in de drumband. Het bestuur in oprichting overlegt thans over aansluiting met een schuttersbond.

Op 30 november (op de naamdag van de H. Andreas) zag schutterij St. Andreas weer het levenslicht. Contactpersoon is Frans Brouwers Voortstraat 6, 6051 JR Maasbracht. Tel. 0475-467057.

St. Sebastianus-Oost Maarland.

St. Sebastianus-Oost Maarland

Schutterij St. Sebastianus - Oost Maarland is een schutterij die slechts eens in de twee jaar het koningsvogelschieten houdt. Dankzij de goede korpsgeest en gevoel voor traditie is het mogelijk gebleken om deze zeer oude traditie van het "Koningmeisteken" in stand te houden. Op 12 augustus hebben de inwoners van Oost Maarland hun nieuwe schutterskoning in de mei gestoken.

Voordat het feest begon maakte de schutterij een rondgang door het dorp. De traditie wil dat alle gasten samenkomen in het huis van de koning en daar (onder het genot van een drankje) de komst afwachten van de schutterij. Als de schutterij zich aanmeldt, komt de koning naar buiten. Na de begroeting door de voorzitter is het de beurt aan de koningin. Zij (Mevr. Ben. Odekerken-Brouwers) bood de koning een cadeau (de mei) aan. Na een dankwoord van koning Pierre Stienen ging de stoet naar de sportzaal van de school. De schutterij werd begeleid door de Kon. Harmonie Ste Cecile uit Eijsden en de Jonkheid van Oost. In de stoet werd het cadeau voor de koning meegevoerd en op een feestelijk versierde wagen getoond aan het volk dat de mei aan de koning geschonken heeft. Op de wagen pronkte een TV en een CD-speler.

Bij de sportzaal aangekomen nodigde de koning de schutters, de muzikanten, de Jonkheid en alle gehuwde dames van Oost Maarland uitnodigde voor een eetpartij aan de lange, met vele vlaaien gevulde tafels.

WIJ FELICITEREN

Koninklijke Onderscheidingen

Op 21 augustus reikte Burgemeester Ritzer van Beesel de zilveren eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau uit aan P. Linssen (66). De heer Linssen is raadsheer van schutterij St. Georgius en St. Sebastianus-Beesel en was mede-organisator van het OLS-1982.

Bij gelegenheid van zijn robijnen jubileum bij Kon. schutterij St. Sebastiaan-Heerlerheide, werd de rasmuzikant Nic. Spittler 26 augustus l.l. onderscheiden met de zilveren eremedaille in de Orde van Oranje-Nassau. In 1955 sloot Spittler zich aan bij de drumband van de schutterij en trommelde er tien jaren. Nadien was hij elf jaar tambour-maître van het korps en vervolgens een kwart eeuw instructeur. In 1977 volgde zijn benoeming tot generaal. Sinds 1964 maakt hij deel uit van het bestuur. Van 1964 tot 1992 was hij secretaris en sindsdien vice-voorzitter. Maar bij de schutterscarrière eindigt zijn staat van dienst niet. Integendeel, daar begint die van de overige muziekverenigingen. Spittler is namelijk sinds 1964 eerst lid van fanfare St. Joseph-Heerlerheide en daarna van St. Gerardus-Heksenberg, waar hij onder meer tweede dirigent was en de jeugd opleidde. Tevens heeft Spittler zich verdienstelijk gemaakt als instructeur van diverse drumbands van fanfares, harmonieën, de politiekapel en van de drumband van schutterij St. Paulus-Epen.

Op 29 augustus werd Albert van der Kop (50) onderscheiden met de Ridderorde verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. De versierselen werden hem opgespeld door burgemeester Maks-van Veen. Albert is al 22 jaar voorzitter van schutterij St. Nicolaas-Heythuysen. Van der Kop maakt al meer dan 20 jaar deel uit van de gemeenteraad en levert hij op tal van andere terreinen verdienstelijk werk op.

J.G.M. Bessems, officier bij schutterij St. Sebastianus-Margraten in de rang van Luitenant-Kolonel, werd onderscheiden met de eremedaille in goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. J. Bessems, geboren 16 mei 1929, kreeg de onderscheiding vanwege zijn vele verdiensten voor zijn schutterij en zijn 40-jarig lidmaatschap van de EHBO.

OLS-Federatie

Tijdens de laatstgehouden vergadering van de OLS-Federatie in Sittard op 21 oktober, werd de heer Jac van de Vorst benoemd tot secretaris van de OLS-Federatie. Jac volgt hiermee Fried Schrijvers op die te kennen heeft gegeven de functie aan een jonger iemand te willen gunnen. De gegevens van Jac van de Vorst vindt U in de bijgevoegde adreslijst.

Stichting SAS

Op een gedaan voorstel werd unaniem besloten om Mevrouw Riet Fleuren-Swinkels te vragen voor een bestuursfunctie binnen de stichting SAS. Het bestuur van de stichting SAS is bijzonder ingenomen met de toezegging van Mevrouw Fleuren en wensen haar veel succes toe. Mevrouw Fleuren is voorzitter van schutterij St. Thomas van Aquino en secretaris van de Schuttersbond Juliana.

Persoonlijk kampioenschap I

Frans Scheepers van schutterij St. Jan-Baexem is winnaar geworden van het persoonlijk kampioenschap van de schuttersbond Eendracht Maakt Macht. Precies 200 treffers waren nodig om dit kampioenschap te behalen waaraan 170 schutters deelnamen op het schietterrein van schutterij St. Nicolaas-Heythuysen.

Persoonlijk kampioenschap II

Op 19 en 20 augustus j.l. hield de schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. de schietwedstrijden om het persoonlijk kampioenschap 1995. De organisatie was in handen van schutterij St. Stephanus-Dieteren omdat Jac Geelen van de Dieterse schutterij vorig jaar de titel in de wacht sleepte.

Na een spannende strijd van twee dagen, zaterdag op blokjes van 1½ x 1½ x 1½ cm en zondags op blokjes van 1 x 1 x 1 cm, was de eindstand bij de drietalwedstrijd:

5e prijs St. Willibrordus-Obbicht
4e prijs St. Joseph-Koningsbosch
3e prijs St. Petrus en Paulus-Echt
2e en 1e prijs St. Joseph-Koningsbosch

De uitslagen van het persoonlijk kampioenschap bij de dames zijn:

3e prijs Mia Peulen-Heffels St. Joseph-Koningsbosch met 78 punten
2e prijs Yvonne Janssen-Dijcks St. Joseph-Koningsbosch met 117 punten
1e Melanie Papen St. Joseph-Koningsbosch met 118 punten.

Bij de heren viel op 20 augustus nog geen beslissing. Bij het invallen van de duisternis waren er nog zes schutters in de strijd die op 9 september weer aanwezig waren voor de finale van dit persoonlijk kampioenschap.

Wellicht vanwege de winderige omstandigheden op die dag was er een korte kaveling nodig om tot een beslissing te komen. De uitslagen zijn:

5e prijs John Peulen Wilhelmina-Hingen met 132 punten
4e prijs John Kromhof St. Joseph-Koningsbosch met 133 punten
3e prijs Paul Arntz H. Kruis-Grevenbicht met 133 punten
2e prijs Theo Peulen St. Joseph-Koningsbosch met 139 punten
1e prijs Peter Dijcks St. Joseph-Koningsbosch met 141 punten

Erekruijschieten Z.L.S.B. III

Op 26 augustus werd bij schutterij St. Joseph-St. Geertruid een aanvang gemaakt om het bondskampioenschap van de Zuid-Limburgse SchuttersBond alsmede de Ere-kruisen.

Dit jaar hadden de 19 schutterijen drie dagen nodig alvorens alle prijzen uitgeschoten waren. De eerste twee dagen kon geschoten worden op het schietterrein van schutterij St. Joseph-St. Geertruid. De derde dag kon men gebruik maken van het schietterrein van de Kon. Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal.

De winnaars werden uiteindelijk:

Algeheel Bondskampioen John van Kan (St. Hubertus-Ubachsberg) met 321 schoten, 2e H. Boosten (St. Hubertus-Ubachsberg) met 309 schoten en 3e L. Wolters (St. Sebastianus-Eys) met 106 schoten.

Bondsfeest Margraten: 1e J. van Kan (St. Hubertus-Ubachsberg), 2e H. Boosten (St. Hubertus-Ubachsberg) en 3e H. Peeters (St. Sebastianus-Voerendaal).
 Bondsfeest Epen: 1e L. Smeets (St. Sebastianus-Voerendaal), 2e J. van Kan (St. Hubertus-Ubachsberg) en 3e A. Moonen (St. Sebastianus-Voerendaal).
 Bondsfeest St. Geertruid: 1e A. Moonen (St. Sebastianus-Voerendaal), 2e P. Dadziak (St. Sebastianus-Voerendaal) en 3e J. van Kan (St. Hubertus-Ubachsberg).

Bondskampioen A-zestallen: Voerendaal.
 Bondskampioen B-zestallen: Mechelen B2.
 Alle prijswinnaars van harte gefeliciteerd!

Noot van de redactie:

'Stals-buks brengt verbroedering'

Een vreemde titel zult U denken. Daar zit het volgende verhaal achter. Zoals ieder jaar wordt op het einde van het seizoen geschoten voor de erekruisen en het bondskampioenschap van de drie bondsfeesten in dat jaar.

Zo ook bij de Zuid-Limburgse Schuttersbond. Normaliter is deze strijd binnen 1 à 2 dagen beslist, maar dit jaar kwam er zelfs een derde dag aan te pas. En zelfs op het einde van die dag was het nog niet uitgeschoten.

Weliswaar waren in diverse categorieën wel de prijswinnaars bekend, maar niet of ze een 1e, 2e dan wel 3e prijs hadden. Zij besloten niet nog een weekend te gaan kavelen, maar trokken lootjes wie welke prijs zou winnen. Eerlijke sport dat schieten en sportieve jongens die schutters.

Oorzaken van het lange schieten en de veel betere prestaties kennen we allemaal. Het wapen en het mannetje achter het geweer hebben beide een ontwikkeling doorlopen, die het schieten ten goede is gekomen. De schietmeesters van de twee schutterijen, die nota bene elf van de twaalf winnaars leverden, verklaarden de goede resultaten door hun nieuwe buks van leverancier Jac. Stals.

Ook aan de buks, waarmee de twaalfde winnaar schoot, heeft hij gesleuteld en er de hulzen voor geleverd. De buksmaker die de ontwikkelingen op het gebied van het maken van geweren op de voet volgt en niet blijft stilstaan bij oude successen kan de schutters een concurrerend wapen bieden. Chapeau.

Laten we ons echter realiseren dat hij ons ook met een probleem opzadelt. Wat dan, zult u denken. Welnu, de bonden en federatie zullen mettertijd namelijk een oplossing moeten zoeken voor de almaar langer wordende kavelingen.

Persoonlijk kampioenschap IV

Bij de Midden-Limburgse Schuttersbond viel op zondag 17 september de laatste beslissing voor de persoonlijke kampioenschappen. De schietwedstrijden werden gehouden op het schietterrein van schutterij St. Agatha-Haelen.

Uitslagen:

Algemeen kampioenschap 1995:

1. Jac Maessen	St. Joris-Wessem	360 ptn
2. Peter van Rijt	St. Agatha-Haelen	357 ptn
3. Henri Scheeren	St. Joris-Wessem	354 ptn
4. Wiel Derikx	St. Sebastianus-Neer	333 ptn
5. Thei Deneer	St. Joris-Wessem	328 ptn

Vermeldenswaard is dat Jac Maessen ook in 1973 en 1992 algemeen kampioen werd van de MLSB.

A-Kampioen: Peter van Rijt St. Agatha-Haelen

B-Kampioen: Helmie Kanders-Kanders St. Agatha-Haelen

C-Kampioen: Jac Maessen St. Joris-Wessem

D-Kampioen: Paul Palmen Pr. Hendrik-St. Odiliënberg

E-Kampioen: Marjan Derikx St. Martinus-Horn

Jeugdkampioen: Renée Bijmakers St. Sebastianus-Herkenbosch

Bondskampioen IV

Bondskampioen van de schuttersbond Maas en Kempen werd Adriaan van Dael van schutterij St. Lambertus-Molenbeersel.

Schutterskoningen

Wim Aendenroemer St. Urbanus-Maasniel (69 pt)

Martin van Beek St. Martinus-Born

Mark Beelen St. Catharina 1480-Weert 221 sch

Paul Courtens St. Martinus-Houthem St. Gerlach 101 sch

Leopold Cuppens St. Anna-Voorshoven (165 sch)

Harrie Das St. Nicolaas en St. Antonius-Budel

Rian Das jeugdkampioen St. Nicolaas en St. Antonius-Budel

Simone Delissen Burgerkoning St. Sebastianus-Beegden

Pierre Demandt St. Hubertus-Nattenhoven

Ruy Geelen Jeugdkoning St. Petrus-Kelpen Oler

Frenk Goeden St. Sebastianus-Beegden

Koning Pierre Stienen van St. Sebastianus-Oost Maarland.

Theo Heylighen St. Stephanus-Dieteren (2e achter-eenvolgende keer, 113 sch)
 Martin Hoffmans St. Petrus en Paulus-Susteren (30 sch)
 Dave Hoofwijk Eendracht-Grevenbicht (127 sch)
 Leon Janssen St. Martinus-Holtum
 Jan Joosten St. Aldegundis-Buggenum (200 sch)
 Pol Kurvers St. Martinus-Kessenich (208 sch)
 Thieu Kurvers St. Willibrordus-Obbicht
 Pierre Lamberichts St. Monulphus & Gondulphus-Rotem
 Chris Linssen St. Sebastianus-Voerendaal
 Jos Metsemakers St. Paulus-Roggel (153 sch)
 Erwin Ressen St. Martinus-Kinrool (153 sch)
 Naad Schoenmakers St. Landricus-Echt
 Jos Schulpen St. Nicolaas-Susteren (165 sch)
 Erwin Seelen St. Joseph-Buchten (110 sch)
 Paul Smeets St. Petrus-Kelpen Oler
 Pierre Stienen St. Sebastianus-Oost Maarland
 Thijs Stockbroeks St. Rochus-Stevensweert (168 sch)
 Wil Storcken H. Kruis-Grevenbicht (160 sch)
 Wiel Tonnaer St. Andreas-Melick
 Leon Vandeurzen St. Sebastiaan-As (175 sch)
 Guido Vandeweyer St. Sebastianus-Grote Brogel (104 sch)
 Piet de Vet St. Rosa-Sittard
 Ben van Vlodrop St. Martinus-Linne (2e achtereenvolgende keer)
 Bob Voermans Jeugdkoning St. Paulus-Roggel
 Michel Voots St. Lambertus-Broeksittard
 Jos Willems St. Dionysius-Opoeteren (180 sch)

JUBILARISSEN

12½-jarig lidmaatschap

Jef Brouwers	St. Joseph-St. Geertruid
Ger Frambach	St. Joseph-St. Geertruid
Math Huits	St. Joseph-St. Geertruid
Ine Huits-Martens	St. Joseph-St. Geertruid
Frank Pelzer	St. Joseph-Waubach
Thei Rinkens	St. Joseph-Waubach
Wim Ubachs	St. Joseph-Waubach

25-jarig lidmaatschap

Frans Aendenroomer	St. Urbanus-Maasniel
A.J.A. Beckers-Kooy	St. Martinus-Vlodrop
M.G. Boels	St. Sebastiaan-Heerlerheide
P.A. Bongers	St. Rochus-Stevensweert
J.W.R.H. Driessen	St. Hubertus-Ubachsberg
L.Ch.H. Hazen	St. Sebastiaan-Heerlerheide
M. Hazen	St. Sebastiaan-Heerlerheide
Hugo Lambriex	St. Joseph-St. Geertruid
M. Lammers-Looijmans	St. Martinus-Vlodrop
Math. Lipsch	St. Martinus-Holtum
W.Th.J. van Maasdijk	St. Sebastiaan-Heerlerheide
C.J.H. Mertens	Kon. Wilhelmina-

W.A. Moonen	St. Sebastiaan-Heerlerheide
H. Nieling	St. Lambertus-Broeksittard
H.G. Ohlenforst	St. Martinus-Vlodrop
Harie Pieters	St. Martinus-Holtum
J. Schraa	St. Sebastiaan-Heerlerheide
J.W. Vercoulen	St. Hubertus-Beringe
L.M. Vervuurt	St. Sebastianus-Puth
J.G. Weerts	St. Sebastiaan-Heerlerheide
H.M.J. Werst	St. Sebastiaan-Heerlerheide
A.F.J.C. Ijpelaar	St. Sebastiaan-Heerlerheide
A.H. Ijpelaar	St. Sebastiaan-Heerlerheide

40-jarig lidmaatschap

Paul de Beer	St. Urbanus-Maasniel
Jef Drummen	St. Joseph-St. Geertruid
H. de Haas	St. Martinus-Vlodrop
C.J. Hodiamont	St. Hubertus-Ubachsberg
Hai Lahaije	St. Joseph-St. Geertruid
Nic. Spittler	St. Sebastiaan-Heerlerheide
M.J.M. Stams	St. Rochus-Stevensweert

50-jarig lidmaatschap

F. Bronneberg	St. Lambertus-Broeksittard
J.J.M. Janssen	St. Joseph-Buchten
Willem Kelleners	St. Martinus-Holtum
Jacques Larik	St. Joseph-Vijlen
Sjra Vestjens	St. Hubertus-Kessel
Mathieu Zinken	St. Joseph-Vijlen

60-jarig lidmaatschap

H. Tholen	St. Lambertus-Broeksittard
E.B.G. v.d. Voort	St. Martinus-Vlodrop

WIJ GEDENKEN

Tijdens zijn vakantie in Frankrijk, overleed op 27 juli W. Weise op 63-jarige leeftijd. Hij was een goed en trouw lid van schutterij St. Nicolaas en St. Antonius-Budel waarvan hij 15 jaar lid was en vast lid van de zestallencommissie.

Op 20 augustus overleed in het ziekenhuis van Bree Leike Gijsels (54), voorzitter en tamboer-maitre van schutterij St. Monulphus & Gondulphus-Rotem. Jack werd tijdens de optocht van het bondsschuttersfeest in Bocholt onwel en werd naar het ziekenhuis vervoerd waar hij later overleed.

Lenie Custers-Engelen, lid van St. Sebastianus-Ell. Overleden op 23 augustus in de leeftijd van 47 jaar.

Sophia Driessen-Peters, lid van St. Andreas-Melick. Overleden op 23 augustus in de leeftijd van 67 jaar.

Zef Offermans, lid van Broederschap van het H. Kruis-Grevenbicht. Overleden op 30 augustus in de leeftijd van 70 jaar.

Sjeng Widdershoven, erevoorzitter en meer dan 45 jaar lid van St. Nicolaas-Susteren. Overleden op 3 september op 71-jarige leeftijd.

Op 8 september overleed op 83-jarige leeftijd Drees Henckens van schutterij De Breidelzonen-Kessenich. Drees was hoefsmid van beroep en een graag gezien dorpsfiguur. Schutterij De Breidelzonen droeg hem ten grave. Zijn schutterskepi werd door een vrouwelijk lid van de schutterij op een kussen gedragen. het vaandel werd geflankeerd door de nationale driekleur en de vlag van de gepensioneerdenvond. Daarbij de schutterij in uniform, waarvan er twee de lijkst droegen. Drees was 70 jaar lid van de schutterij. W.S.

Sjir Debijs, 65 jaar schutter. Trad in de beginjaren tachtig toe als lid van St. Johannes-St. Clemens-Merkelbeek en was voorheen lid van St. Lambertus-Oirsbeek. Opgenomen in de Edele Eedbroederschap van de soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus, onderscheiden met de gouden OLS-insigne. Oud-lid, koning 1955 en oud-generaal van Kon. St. Lambertus-Oirsbeek. Overleden ten gevolge van een hartaanval tijdens de jacht, Klein-Doenrade 12 september op 77-jarige leeftijd.

Juffr. F.Th. Berthe M. Kotten, beschermvrouwe van Schutterij Eendracht Papenhoven-Grevenbicht, dame

de l'Hospitalité de Notre Dame de Lourdes, ridder in de Orde van Oranje Nassau en begiftigd met de Pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice. Overleden op 12 september op 99-jarige leeftijd.

Frans (de King) Savelkoul, 43 jaar lid van H. Kruis-Grevenbicht. Overleden op 18 september op de leeftijd van 62 jaar.

Jean Houbiers, ontroond keizer van St. Brigida-Noorbeek. Koning in 1963-1964-1965 en keizer van 1965 tot 1984, toen een nieuwe keizer geïnstalleerd werd. Overleden op 21 september te Noorbeek op 69-jarige leeftijd.

Harie Mains, lid van St. Martinus-Holtum. Hij heeft o.m. op het A-zestal geschoten, was koning in 1975 en is penningmeester geweest. Overleden op 27 september te Sittard op 62-jarige leeftijd.

Op donderdag 28 september overleed Frans Cardinaal aan een slopende ziekte. Frans was 28 jaar lid van schutterij St. Nicolaas en St. Antonius-Budel, waarvan 25 jaar in het bestuur als penningmeester. De schutterij verliest in Frans een stevige kracht.

Sef Geurts, 59 jaar lid van St. Joseph-Koningsbosch. Overleden op 30 september op 83-jarige leeftijd.

Jo Gulikers, koning 1995 van het eregilde van St. Hubertus-Ubachsberg. Overleden te Heerlen op 8 oktober op 74-jarige leeftijd.

EIN NUUJ TIEDPERK BRIK AAN

Eewelank hōbbe oos reveer de Maas en oze Limburgse grōndj zich óntfermp euver oos "geleide projektiele". Oos loje keugel kwame -nao gedaon werk- altied weer trōk in de sjoot van Moder Aerd.

Dao kwaam dees zaachte metaalsaort in ziene oorsjprunkelike sjaot jao ouch vandan.

Mer de tieje verangere. Zo ouch de sjōtterieje: ooit besjermers van have en good van 't Limburgs volk.

Oos loje menusie wurt anno 1995 door de natuur neet meer op pries gesjēld.

Ein boodsjaop, die door de lēste naozate vanne brodersjaop vanne sjōtte mit verwōnjering en dōks mit ónbegrip is óntvange.

Laot 't zo zeen.

Ein cultuur-historische traditie móit in harmonie waere gebrach mit 't milieu. Oos loje keugel mótte oet de lōch waere geplōk veurdet ze de kans kriege ein eeuwige rōsplaats te zeuke in de sjoot van oos Moder Maas of oze Limburgse leim.

Sjōtterie St. Michaël oet Ool is bienao zo wied. Eine imponerende kogelvenger duit zien intraej. Imponerend, ómdet hae toet 21 maeter hoog in de lōch zal reike en ómdet hae mit de natuur, deep ónger de grōndj, verankerd zal waere door middel van rojaal 25 kubieke maeter betón. Gewaopend betón...

Zaoterdig 18 november 1995 kump 't hoogtepuntj in zich.

De mei zal waere geplaats. De kogelvenger zal rechop gaon sjaon en in 't vervolg sjtols symbool sjaon veur ein miljeuvruntjelike toekóms van sjōtterie St. Michaël oet Ool.

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag.
Colofon + Voorwoord	1
Schutterij St. Jan-Baexem	2
Schuttersstandbeeld te St. Huibrechtslille	5
Hoofdliedendag NBFS 1995	6
Medailles	9
OLS-1996	10
Krantekoppen	11
Voor U gelezen	13
Opmerkelijk schuttersboek St. Joris-Wessem	17
Jubilarissen in Vijlen	20
Belangrijke adressen voor het Limburgse Schutterswezen	21
Festival van Limburg en OLS	25
Uit het marketentstermandje	25
't Zandakkerigilde St. Jan-Venray	26
Dames tonen grotere schietvaardigheid dan mannen	27
Agenda	28
Bielemantreffen 1995	28
Schutterij St. Monulfus en Gondulfus-Rotem (I)	29
Kopstukken V - Mr. Frans Haffmans	30
Grensoverschrijdend schiettoernooi St. Joseph-Waubach	34
Schuttersgeluk!	34
3e Limburgse Schuttersdag	36
Onder de schietboom	37
Wij feliciteren	41
Wij gedenken	43
Gedicht 'Ein nuuj Tiedperk brik aan'	44
Inhoudsopgave	44
Redactie / Correspondenten	44

REDACTIE / CORRESPONDENTEN

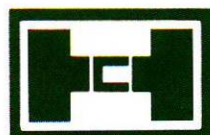
- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Brouwerslaan 25 6093 GG Heythuysen; Tel. 0475-492868, fax 0475-492868.
- ★ Drs. Jos Gerits Soppestraat 12 6176 AM Spaubeek; Tel. 046-4432296, fax 046-4435548.
- ★ Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel. 0495-544548.
- ★ Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi; Tel. 089-563132.
- ★ Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren; Tel. 046-4491539.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roermond; Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4 6369 XL Simpelveld; Tel. 045-5442585.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Maakt Macht: Jos Janssen Boerhaavestraat 19 6001 AV Weert; Tel. 0495-534587.
- ★ Correspondent Z.L.S.B.: Fred Louwen Baron de Selysstraat 15 6301 JZ Valkenburg; Tel. 043-6042322.
- ★ Correspondent schuttersbond Juliana: Mat Nellen, Postbus 8020, 5993 ZG Maasbree; Tel. 077-4651626 (privé) of 077-3071980 (zaak). Fax: 077-3075564.
- ★ Correspondente schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen; Tel. 046-4755123.

**HENDRIK
VAN DER PUTTEN**

**SLAGHOEDJES
SCHUTTERIJKRUIT
REPARATIE
HERLAAD APP.**

**Zwartbroekstraat 28
Roermond
Telefoon 0475-330688**

Mr Cas van Heugten

ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214, 6136 AE Sittard
Telefoon: 046-4528899 – Telefax: 046-4528900

Algemene rechtspraak, civiel recht, strafrecht,
sociaal verzekeringsrecht, adviezen, incasso's, slachtofferhulp,
verkeerszaken, letselschades, schaderegeling met verzekering-
maatschappijen en contacten met Duitse en Belgische advocaten.

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden (NL)

Telefoon 0475-57.16.51
Telefax 0475-57.28.91

HERSTEL UW TRADITIE IN ERE: KEVELAERER VAANDELS: RESTAURATIE EN NIEUW.

KEVELAERER FAHNEN + PARAMENTEN GmbH

Kapellenplatz 27, 47623 Kevelaer 1 / BRD
Telefoon: 02832-5734 / Fax: 02832-50075

**Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren.
Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.**

U kunt ook contact opnemen met:
Stadelmaier Nijmegen B.V., Postbus 1011, 6501 BA Nijmegen
Telefoon: 024-3224384
Fax: 024-3232255

LIMBURGSE BIER SPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

**GULPENER
SJOES**

LIMBURGS
'KONINGSPAAR